

Saija Paronen

"MOI HALUUTKO LAITTA NUDEI, SAAT KYLLÄ TAKAS"

Kyselytutkimus miten nuoret määrittelevät sextingiä
sosiaalisessa mediassa

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Nuorisokasvatuksen johtamisen ja kehittämisen koulutus
(ylempi amk)

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä	Tutkinto	Aika
Saija Paronen	Yhteisöpedagogi (YAMK)	Kesäkuu 2021
Opinnäytetyön nimi "Moi haluatko laittaa nudei, saat kyllä takas" Kyselytutkimus miten nuoret määrittelevät sextingia sosiaalisessa mediassa		87 sivua 12 liitesivua
Toimeksiantaja Anonyymi toimeksiantaja		
Ohjaaja Laura Hokkanen		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä tutkittiin miten nuoret määrittelevät sextingia eli seksuaalissävyytteisten kuvien, videoiden ja viestien lähettämistä ja vastaanottamista sosiaalisessa mediassa sekä miten seksuaaliset normit näkyvät nuorten asenteissa ja mielipiteissä sextingistä. Opinnäytetyössä käsitellään nuorten digitaalisia ympäristöjä, seksuaalisia ilmiöitä digitaalisissa ympäristöissä, sextingia sekä seksuaalisuuden sosiaalisia normeja ja arvoja. Tutkimuksen kohdejoukkona oli 15–18-vuotiaat nuoret, joiden asenteita ja mielipiteitä tutkittiin Webropol-kyselylomakkeella. Kyselyn linkkiä jaettiin toimeksiantajan sosiaalisessa mediassa, tiloissa ja toiminnoissa. Kyselyyn vastanneiden 58 nuoren vastaukset analysoitiin sisällönanalyysin teemoittelulla.</p> <p>Tutkimustulosten mukaan sexting oli huomion ja mielihyvän hakemista. Merkittäviä syitä tehdä sextingia oli molemminpuolisen mielihyvän saaminen ja kiihottuminen. Sexting sisälsi myös seksuaalista itseilmaisua ja uteliasta kokeilua. Itseä ja seksuaalisuutta ilmaistiin "liikaisella" puhetyylillä, alastonkuvilla ja nettiseksi harrastamisella. Yhteisymmärryksessä tapahtuneella sextingillä oli opittu seksistä ja omasta seksuaalisuudesta. Sexting oli nuorille myös tapa flirttailla ja pitää hauskaa. Sexting oli seksuaalista vuorovaikutusta, kuten roolipelien pelaamista tai pikkutuhmasta viestittelystä itsetyydytykseen asti johtavaa toimintaa. Sexting nähtiin yksi- tai molemminpuolisena toimintana ihastuksen kohteen, seurustelukumppanin ja tuntemattomien kanssa. Tutkimustulosten mukaan nuoret tiedostivat sextingiin liittyvät riskit ja haittavaikutukset. Luottamus oli tekijä, jonka kautta nuori teki valinnan tehdä sextingia. Nuoret kokivat vastuuta sextingistään ja halusivat päättää osallistumisestaan. Sextingia pidettiin normaalina ajanvietteenä, kun toisiinsa luottavat ja toisilleen tutut ihmiset tekevät sextingia yhteisesti sopien. Sextingin terveellisyys liitettiin molemminpuolisen mielihyvän hakemiseen, itsensä ja seksuaalisuutensa tutkimiseen.</p> <p>Tutkimustulokset vahvistavat aiempaa tutkimustietoa ja avartavat käsityksiä nuorten asenteista ja mielipiteistä sextingistä. Tutkimustulokset lisäävät nuorisokulttuurisesti tärkeää tietoa digitaalisesta seksuaalisesta ilmiöstä nuorten sanoittamana. Tutkimustulosten avulla muodostuu tiedostavampi ja asiayhteyteen perustuvampi ymmärrys nuorten asenteista ja mielipiteistä. Tutkimustuloksia voi hyödyntää julkisessa keskustelussa, kasvatus- ja ohjaamistyössä sekä nuorilähtöisten seksuaali- ja mediakasvatusmateriaalien tekemisessä.</p>		
Asiasanat nuoret, mielipiteet, sexting, sosiaalinen media, seksuaalisuus		

Author	Degree	Time
Saija Paronen	Master of Humanities	June 2021
Thesis title		87 pages
“Hi do you want to send nudes, you get back too” Survey about how young people define sexting in social media		12 pages of appendices
Commissioned by		
Anonymous commissioner		
Supervisor		
Laura Hokkanen		
Abstract		
<p>The purpose of this master’s thesis was to study how young people define sexting in social media and how sexual norms appear in young people’s attitudes and opinions about sexting. The theoretical part consists of young people’s digital environment, sexual phenomena in the digital environment, sexting, social norms, and values in sexuality. The data was collected with a Webropol questionnaire. The questionnaire link was shared in the commissioner’s social media and distributed in commissioner’s premises, and activities. The data consisted of 58 answers from respondents aged between 15-18. The analysis was carried out with content analysis and data was divided into themes.</p> <p>The results indicated that the main reasons in sexting were to get attention, mutual pleasure, and sexual arousal. Sexting was a part of self-expression and a curious way to try things. It appeared that young people expressed themselves with dirty talk, nudes, and online-sex. Consensual sexting taught about sex and sexuality. Sexting was a way to flirt and have fun. Sexting was sexual interaction and contained roleplaying and actions from naughty texting to masturbation. Sexting was unilateral or reciprocal actions with a crush, dating partner, or unknown people. It appeared that young people were aware of the risks and side effects of sexting. Confidence in another person determined if young person made the choice to do sexting. The young people felt responsible for their sexting and wanted to decide on their participation. Sexting was considered as normal pastime when there were trust, mutual agreement, and familiar people. Sexting’s healthy aspects were mutual pleasure and exploring own sexuality.</p> <p>The results confirmed the findings of previous studies and widened perceptions about young people’s attitudes and opinions about sexting. The results increased important information about the digital sexual phenomenon as young people describe it. The results can be used to form a more informed and contextual understanding of young people’s attitudes. The results could be utilized in public debate, education, and mentoring work, and in the production of youth-based education materials.</p>		
Keywords		
young people, opinions, sexting, social media, sexuality		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
2	TUTKIMUKSEN TAUSTAA	10
2.1	Nuorten digitaalinen maailma	10
2.2	Nuorten suosimat sovellukset.....	16
2.3	Seksuaaliset ilmiöt digitaalisissa ympäristöissä	18
3	SEXTING JA SOSIAALISET NORMIT	22
3.1	Sexting käsitteenä	22
3.2	Seksuaalisuuden sosiaaliset normit ja arvot.....	24
3.3	Sexting – hyvässä ja pahassa	26
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ, TUTKIMUSMENETELMÄ, AINEISTON ANALYYSITAPA	32
4.1	Tutkimuksen kohdejoukko	32
4.2	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset.....	33
4.3	Kysely aineistonkeruumenetelmänä	34
4.4	Tutkimuseettisiä näkökulmia ja luotettavuuden pohdintaa	37
4.5	Aineiston analyysitapa	39
5	SEXTING NUORTEN TULKITSEMANA.....	41
5.1	Sexting-ilmiön yleisyys ja käsitteen tunnettavuus	41
5.2	Huomion ja mielihyvän hakemista	48
5.3	Seksuaalista itseilmaisua ja uteliasta kokeilua	50
5.4	Flirttailua ja hauskanpitoa	53
5.5	Seksuaalista vuorovaikutusta	54
5.6	Tietoista riskinottoa ja valintoja	58
5.7	Normaalia ja terveellistä ajanvietettä	65
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	70
	LÄHTEET.....	80
	LIITTEET	

Liite 2. Saatekirje, kyselylinkki ja QR-koodi

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni idea syntyi työelämälähtöisesti ja kiinnostuksesta nuorten keskuudessa olevaan digitaaliseen ilmiöön. Työskennellessäni nuorisotyössä tuli esille yhä enemmän tapauksia nuorten seksuaalissävyytteisestä kirjoittelemisesta, kuvien ja videoiden tuottamisesta, lähettämisestä ja vastaanottamisesta eli sextingistä. Nuorten kanssa käytyjen keskustelujen kautta tein havaintoja, että tämä on hyvin usein nuorten mielestä normaalia ja todella yleistä nuorten välistä kanssakäymistä erityisesti sosiaalisessa mediassa. Sexting on käsitteen kirjoitusasunkin puolesta globaali nuorisokulttuurinen ilmiö. Aikuisten ja ammattilaisten näkökulmasta nuorten sexting-ilmiöön liittyy paljon ongelmallisia puolia, kuten huoli nuoren joutumisesta seksuaalisen häirinnän ja ahdistelun kohteeksi. Lisäksi media on tuonut viime aikoina esille paljon sexting-ilmiöön liitettävissä olevia tapauksia groomingista eli nuoren seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja sen valmistelusta verkossa. Keskustellessani nuorten kanssa sextingistä varsinkin nuoret tytöt tuntuivat suhtautuvan sextingiin ilman siihen liittyvää huoli- tai riskinäkökulmaa. Vaikutti siltä, että nuorten suhtautuminen ilmiöön oli hyväksyvää ja tieto sextingin riskeistä vähäistä.

Opinnäytetyöni taustalla on kiinnostus tutkia sexting-ilmiötä nuorten näkökulmasta ilman aikuisen huolipuhetta tai median varoittavia esimerkkejä groomingista ja seksuaalisesta kaltoinkohtelusta. Tutkimustehtävänä on selvittää 15–18-vuotiaiden nuorten asenteita ja ajatuksia sextingistä sekä miten nuori suhtautuu sextingiin eli seksuaalisen materiaalin tuottamiseen ja lähettämiseen. Yhtenä tutkimuskysymyksenä opinnäytetyössäni on, miten nuoret itse määrittelevät ja tulkitsevat sexting-ilmiötä? Toisena tutkimuskysymyksenä on, miten seksuaaliset normit näkyvät nuorten asenteissa ja mielipiteissä sextingistä?

Sexting-ilmiö on yksi osa nuorisokulttuuria. Vaikka siihen on liitettävissä kasvattajien näkökulmasta uhkia tai nuoren kehitykselle haitallisia asioita, voivat nuoret tuoda esille ilmiöstä myös positiivisia puolia. Kallio ym. (2015, 21–22) huomauttavat, että onkin tärkeää tunnistaa myönteisesti nuorten elämän eri osa-alueita koskevia asioita. Luontevia paikkoja myönteiseen tunnistamiseen ovat nuoren arkiympäristöt kuten koti, koulu, nettiyhteisöt, harrastuspaikat ja

kaveriporukat. Myönteisellä tunnistamisella eli kiinnostumisella, kunnioittamisella, tuella ja huolenpidolla pyritään välttämään leimaamista ja ongelmien alleviivausta. On tärkeää huomata nuorille tärkeitä asioita, ihmissuhteita ja toimintoja sekä tuoda esille niihin kuuluvia voimavaroja ja onnistumisia. Ongelmia ja haasteita ei tule unohtaa vaan tukea nuorten yhteisöllistä ja yhteiskunnallista toimijuutta sekä itsetuntoa nuorten arkiympäristöissä voimavaroihin keskittyen. Tuomalla esille toimintatapoja ja ajatusmalleja, jotka tukevat nuorten hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, autetaan kohtaamaan myös jo olemassa olevia ongelmia tai riskejä. (Kallio ym. 2015, 21–22.)

Nuorten keskuudessa olevien ilmiöiden paras asiantuntija on nuori itse. Antamalla nuorelle mahdollisuuden kertoa asenteistaan ja mielipiteistään saadaan tietoa, joka ei perustu pelkästään huolipuheeseen tai väärinkäsityksiin. Nuori on sekä tutkimuskohde että aktiivinen tiedon tuottaja. Tavoitteenani on nostaa esille hyödyllistä tutkimustietoa ja samalla avartaa käsityksiämme nuorten asenteista sextingistä. Ymmärtämällä nuorten elämässä olevia ilmiöitä ja vuorovaikutuksen muotoja nuorisolan ammattilaiset ja nuoren lähipiiri osaavat paremmin keskustella nuorten kanssa ilmiöstä yhteisellä kielellä ja ymmärryspohjalla. Tutkimustieto on tärkeää sekä nuorisolalle, nuoren verkostoille sekä nuorelle itselleen. Sexting-ilmiötä kuvaavalle tutkimustiedolle on tarvetta, sillä Suomesta tutkimustietoa löytyy toistaiseksi suhteellisen vähän. Tutkimustiedolla pystyn kehittämään omaa osaamistani ja työtöittäni sekä saan tutkimustietoa jatko-opintojani varten. Tutkimukseni kautta tuon esille myös yhteiskunnallisesti merkittävää tietoa ja ajankuvaa tämän hetken nuoruuden ilmiöstä ja nuorten asenteista.

Seksuaalisuuteen ja seksiin liittyvät aiheet ovat herkkiä ja yksityisiä. Julkisuuressakin viime aikoina esillä ollut seksuaalinen häirintä ja erityisesti #metoo-kampanja sekä grooming-tapaukset ovat nostaneet aiheen tabusta julkiseen keskusteluun. Nuorisolan ammattilaiselta vaaditaan asiantuntijuutta sexting-ilmiöstä, jotta aihetta osataan käsitellä oikeilla käsitteillä nuoren kanssa. Ammattilaisilta vaaditaan myös rohkeutta kohdata nuori tuomitsematta. Jo pelkästään oikeudet, velvollisuudet ja vastuut verkkoympäristöissä ovat pulmallisia asioita, joista sekä aikuisen että nuoren tulee tietää. Vaikka nuori olisi tuottanut seksuaalista materiaalia itsestään tai levittänyt seksuaalista materiaalia

toisesta nuoresta on aikuisen osattava kohdata, suhtautua sekä toimia oikein tilanteessa.

Seksuaalisuuden ja sukupuolisuhteiden tutkiminen ei ole uusi asia. Tutkija Satu Apo on tuonut esille folkloristiikan tutkimuksissaan seksuaalisuuden, ruumiillisuuden ja aggressiivisuuden ilmenemismuotoja, jotka ovat aikaisemmin koettu arvojärjestelmään epäsopivaksi tai kansallisen kulttuurin rakentumista haittaavaksi. Kiistanalaisten tutkimusaiheiden ja -kohteiden esille tuominen lisää ilmiöiden tuntemusta ja luo kuvaa nyky-yhteiskunnasta, kulttuurista ja kansanelämästä. (Siikala & Pöysä 1997.)

Ymmärryksen lisääminen sextingistä on tärkeää, jotta sen määrittely tarkentuu ja ennaltaehkäisemisen keinot lisääntyvät. Nuoren ajatukset sextingistä on tärkeää tuoda esille, jolloin sexting voitaisiin nähdä myös kahden ihmisen välisenä seksuaalisena käyttäytymisenä eikä niinkään pelkästään vahingollisena aktiviteettina. Sexting-ilmiöön liitettävien ennaltaehkäisevien toimien tulisi kiinnittyä tilanteisiin, joissa seksuaalinen materiaali on levinnyt kolmansille osapuolille tai tilanteisiin, joihin liittyy painostamista ja häirintää. (Barrense-Dias ym. 2017, 544.)

Opinnäytetyöni on laadullinen, uutta tutkimustietoa tuova tutkimus, jonka pohjalta voidaan kehittää esimerkiksi ennaltaehkäiseviä materiaaleja ja malleja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille, vanhemmille ja nuorille itselleen. Opinnäytetyössä käsitellään nuorten digitaalista maailmaa, seksuaalisia ilmiöitä digitaalisissa ympäristöissä, seksuaalisuuden sosiaalisia normeja ja arvoja sekä sextingiä. Aineistonkeruumenetelmänä toimii Webropol-kyselylomake, jonka kohderyhmänä ovat 15–18-vuotiaat nuoret. Webropol-kyselylomakkeen linkkiä jaetaan anonyymien toimeksiantajan sosiaalisen median kanavissa, tiloissa ja toiminnoissa. Toimeksiantaja on tässä opinnäytetyössä anonyymisoitu, jotta ketään vastaajista ei pystytä aineistosta tunnistamaan. Tutkimustulosten avulla pyritään avaamaan nuorten ajatuksia ja asenteita ilmiöstä, joka on lisääntynyt digitaalisuuden ja teknologian yleistyessä. Uuden tutkimustiedon kautta ei pyritä tekemään yleistyksiä kaikkien nuorten asenteista, vaan lisäämään tietoa ja ymmärrystä ilmiöstä nuorten näkökulmasta.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

2.1 Nuorten digitaalinen maailma

Viestimien yleistymisen on vaikuttanut ihmisten elämään sekä tuonut kollektiivisen sukupolvikokemuksen tunteen välineistä ja niihin liittyvistä sisällöistä. Tietokoneet, kännykät, digitaaliset peli- ja viihdepalvelut ovat osittain syrjäyttäneet perinteisiä välineitä kuten television, radion ja lehdet. Tutkijat liittävätkin uuteen sukupolveen monia erilaisia nimikkeitä kuten tietokonesukupolvi, kännykkäsukupolvi, pelisukupolvi tai diginatiivi. (Suominen 2013, 11–12.) Diginatiiveilla tarkoitetaan 1990-luvulla ja sen jälkeisiä sukupolvia, joiden kasvua ja arkea ovat ympäröineet digitekniset laitteet. Don Tapscott toi vuonna 1999 esille nettisukupolvi-käsitteen, jonka mukaan nuorten tietotekninen osaaminen tuo etulyöntiasemaa verrattuna aiempiin sukupolviin. Diginatiivi-käsitteen vuonna 2001 esille tuonut Marc Prensky tarkoittaa diginatiivilla tietoteknisten sovellusten parissa varttuneita lapsia. Digitaalisina maahanmuuttajina Prensky tarkoitti aikuisena tietotekniikan käytön aloittaneita. (Haasio 2016, 11.) Gardner ja Davis (2013, 6–8) puhuvat sovellussukupolvesta, joka käsittää maailman sovelluksien kokonaisuuksina, jossa heidän elämänsä on tilattujen sovelluksien jonoja tai joissain tapauksissa yksittäisiä pidennettyjä kehdestä-haetaan sovelluksia.

Sosiaalinen media liittyi kiinteästi vuosiin 2004–2009, jolloin perustettiin suosituimmat sosiaalisen median palvelut. Sosiaalisella medialla tarkoitetaan kaikkia sosiaalisia nettipalveluja ja kaikkia jaettuja verkkosisältöjä, sosiaalisen median palvelujen liitännäisiä muille verkkosivustoille, kommentointipalstoja, arvostelutoimintoja, pelejä sekä virtuaalimaailmoja. Kaikkia näitä yhdistää sosiaalisen median merkitys ihmisten väliseen sosiaaliseen verkostoitumiseen ja yhteisten merkitysten löytämiseen. (Pönkä 2014, 11–12.) Sosiaalisen median määritelmä on haastava koska teknologia ja sisällöntuotanto- ja julkaisemispalvelut kehittyvät koko ajan. Sisällön jakaminen onkin tehnyt käyttäjän roolista aktiivisemmän. Sosiaalisen median käsite voidaankin nähdä verkkopalveluina, joissa jaetaan sisältöä tai kommunikoidaan keskenään. Sosiaalinen media on ikään kuin sateenvarjokäsite, jossa yhdistyvät teknologia, sosiaalinen kanssakäyminen ja sisältöjen tuottaminen, jakaminen sekä vastaanottaminen. (Suominen 2013, 13–16.)

Matkapuhelinten muutos ja kehittyminen 2010-luvulla on ollut nopeaa, ensin perustoiminnoilla olevasta kännykästä älypuhelimeksi ja pienoistietokoneeksi. Nuorten kännykän käyttö on erilaisten verkkosovellusten sävyttämää. (Haasio 2016, 32.) Digitalisaatio on monipuolistanut yksittäiset laitteet entistä enemmän osaksi arkea. Erilaiset palvelut, yhteydenpito- ja ajanviettotavat kulkevat kätevästi mukana älypuhelimessa. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2016 tuotiinkin esille, että lasten ja nuorten mediasuhde on monipuolinen viestintäympäristö, joka vaikuttaa niin elämyksiin kuin kokemuksiin. (Merikivi ym. 2016, 5.) Gardner ja Davis (2013, 32–33) toteavatkin, että sovelluksilla on vaikutusta nuoren identiteetin ja mielikuvituksen muodostumiseen sekä läheisyyden käsitteeseen. Pelit esimerkiksi mahdollistavat rajojen ja erilaisten identiteettien kokeiluja. (Uusitalo ym. 2011, 90.) Haasion (2016, 14) mukaan nuorille digitaaliset tilat täydentävät fyysisiä tiloja ja tarjoavat mahdollisuuksia kohtaamiseen, ajanviettoon sekä ihmissuhteiden solmimiseen ja ylläpitämiseen. Nuoret ovat yhä enemmän ja nopeammin tavoitettavissa ja yhteyksissä toisiinsa sekä erilaisiin verkostoihin. Sosiaalinen media vaikuttaa nuorten väliseen kanssakäymiseen ja yhteydenpitotavat muuttuvat jatkuvasti. Nettiin pääseminen on koko ajan helpompaa ja nopeampaa älypuhelinten kautta. Varsinkin nuorten tyttöjen verkon käyttämisessä korostuu sosiaalisten suhteiden ylläpito ja yhteydenpito ystäviin. (Merikivi ym. 2016, 7.) Haasio (2016, 15) tuokin esille, että sosiaalisen median mahdollistama yhteydenpito, vertaistuen ja tiedon hankinta sekä erilaiset harrasteryhmät vaikuttavat nuoren tietotaitojen sekä maailmankuvan, asenteiden ja arvojen muodostumiseen.

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2016 todetaan, että 43 prosenttia lapsista ja nuorista suhtautui johonkin mediankäyttötapaan niin merkityksellisenä, että käytti sitä hyvin usein sekä piti sitä oleellisena osana vapaa-ajan viettoa. Vastaajista 10–14-vuotiaiden osuus oli 30 prosenttia ja 15–19-vuotiaista 48 prosenttia. Tämä osoittaa kuinka iso vaikutus älypuhelimilla ja sen sovelluksilla on nuoren vapaa-aikaan. (Merikivi ym. 2016, 32–33.)

Kaverisuhteiden ylläpito ja yhteydenpito vapaa-ajalla vaikuttavat sosiaalisen median käyttämiseen. Nuoret käyttävät ensisijaisesti sisältöjä, joissa on mahdollisuus vuorovaikutukseen ja verkostoitumiseen. (Uusitalo ym. 2011, 91.) Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2016 tuotiin esille, että 10–29-vuotiaista 40 prosenttia koki kuuluvansa ryhmään jonkun sosiaalisen

median palvelun yhteisössä. Vastaavasti 15–19-vuotiaiden kohdalla miltei puolet koki porukkaan kuulumista. (Merikivi ym. 2016, 74.) On kuitenkin huomattavaa, että SoMe ja nuoret (2019) -tutkimuksessa vuodelta 2019 todettiin, että 33 prosenttia 13–29-vuotiaista nuorista tutustui uusiin ihmisiin sosiaalisessa mediassa, eli iso osa nuorista halusi olla yhteyksissä jo entuudestaan tuntemiinsa ihmisiin (Ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut 2019). Haythornthwaiten ja Wellmanin (2002) mukaan nuorten netinkäyttöä leimaa verkostoitunut yksilöllisyys, jossa verkostoista saadaan tietoa, tukea ja yhteisöllisyyden tunnetta (Uusitalo ym. 2011, 90).

Nuorten sosiaalisen median käyttötavat ovat liitettävissä myös minäkuvan rakentumiseen. Pikaviestien ja statuspäivityksien kautta jaetaan asioita omasta elämästä ja ajatuksista kavereille ja läheisille. Nuorelle on tärkeää kavereiden huomio ja hyväksyntä ja sosiaalisessa mediassa nuoret voivat tyydyttää näitä tarpeita. (Haasio 2016, 31.) Omasta elämästä kertominen ja asioiden jakaminen on helpottunut, kun puhelimen kehityksellä on ollut vaikutuksensa kuvaamisen ja videokuvaamisen arkipäiväistymiseen. Itsenäinen sisällöntuottaminen ja julkaiseminen on yleistynyt erilaisten mediavälineiden kehittyessä. (Uusitalo ym. 2011, 98.)

Tuukkanen (2014, 62) on tutkinut väitöskirjassaan lasten ja nuorten antamia syitä, tapoja sekä vaikutuksia käyttää verkkoa. Tutkimus tuo esille kolmitasoisien mallien, jonka mukaan lasten ja nuorten verkon käyttäminen voidaan nähdä sosiaalisena aktiviteettina tai vaikuttamisen kanavana, jossa ilmaistaan mielipiteitä, tuodaan esille puutteita tai ehdotetaan toimintaa tai päätöksiä. Verkko voidaan nähdä leikkikenttänä, jossa leikitään tai pelataan ja voidaan luoda virtuaalinen persoona. Verkkoympäristöjen sosiaaliset yhteisöt sisältävät sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteisöllistä toimintaa. Verkkoympäristöt toimivat myös oppimisen areenoina, joissa voi olla lisäksi kaupallista toimintaa. Verkkoympäristöt voidaan nähdä myös julkisena alueena, jossa ilmaistaan itseä tai osallistutaan järjestötoimintaan. Vaikutukset, jotka koetaan verkkoympäristöissä liittyvät oppimiseen, sosiaalistumiseen, yhteisöllisyyden tunteeseen ja voimaantumiseen. Verkkoympäristöjen negatiiviset vaikutukset liittyvät tutkimuksen mukaan epäsosiaaliseen käyttäytymiseen ja turvallisuushuokiin. (Tuukkanen 2014, 62.)

Tilastokeskuksen vuoden 2020 tutkimus väestön tieto- ja viestintätekniikan käytöstä selvittää eri-ikäisten väestön internetin käyttötapoja. Tutkimus vahvistaa ajatusta siitä, että nuorten internetin käyttämisestä on tullut kiinteä osa arkea ja elämää. Väestöstä 16–24-vuotiaista 100 prosenttia oli käyttänyt internetiä viimeisten 3 kuukauden aikana. Samasta ikäryhmästä 98 prosenttia käytti internetiä monta kertaa päivässä. Älypuhelin oli omassa käytössä 97 prosentilla nuorista. Tutkimus osoittaa, että 16–24-vuotiailla älypuhelin (99 prosenttia) oli yleisin laite internetin käyttämiseen. Internetin suosituimmat käyttötavat liittyivät yhteisöpalvelujen seuraamiseen, internetpuhelujen soittamiseen ja verkko-ostosten tekemiseen. Nuorten 16–24-vuotiaiden joukossa suosituimmat yhteisöpalvelut olivat Instagram (80 prosenttia), WhatsApp (78 prosenttia), Snapchat (71 prosenttia), Facebook (67 prosenttia) sekä TikTok (34 prosenttia). (Suomen virallinen tilasto 2020.)

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2016 jaetaan ryhmittelyanalyysissä 10–29-vuotiaat netin käyttötapojensa suhteen kolmeen ryhmään: pelaajiin (23 prosenttia), tiedonhakijoihin (40 prosenttia) ja kommentoijiin (37 prosenttia). Pelaajat ja kommentoijat ovat aktiivisimpia käyttäen päivittäin internetiä, kun taas tiedonhakijat keskittyvät käyttämään internetiä muutamia kertoja viikossa. Yleisin nettipäätte kaikilla ryhmillä oli älypuhelin. Käyttötottumukset jakautuvat myös sukupuolittain. Pojat pelaavat enemmän digitaalisia pelejä ja seuraavat uutisia sekä ajankohtaiskeskusteluja. Tytöt puolestaan tuottavat poikia todennäköisemmin kuva- ja videomateriaalia. Tytöt jakavat muiden tekemiä sisältöjä, kommentoivat tai tykkäävät muiden päivityksistä tai heidän sisällöistensä sekä jakavat itse ottamiaan kuvia tai videoita julkisesti ja yksityisesti poikia useammin. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus tuotiin esille, että 10–29-vuotiaat nuoret käyttävät internetiä erilaisiin hyöty- ja viihdetarkoituksiin sekä yksityisiin keskusteluihin. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että vaikka nuorten julkisen sisällön julkaiseminen olisi vähäistä, on internetillä vaikutusta nuoren kulttuuriseen kehitykseen ja sosiaalisen osallisuuden tunteeseen. (Merikivi ym. 2016, 23–30.)

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2016 todettiin, että älypuhelin on merkityksellinen yhteydenpidon välineenä on muuttunut entistä merkittävämmäksi. Tutkimuksen vastaajista 58 prosenttia kertoi käyttävänsä älypuhelin netin selaamiseen, tytöistä 64 prosenttia ja pojista 53 prosenttia. Pojista

pöytätietokonetta netin selaamiseen käytti enää 21 prosenttia ja tytöistä vain 7 prosenttia. Älypuhelin nettipäätteenä oli siis yleisempi tyttöjen keskuudessa sekä sen käyttö sosiaalisempaa kuin poikien. (Merikivi ym. 2016, 32–33.)

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2016 todettiin, että lapsille ja nuorille tärkeimmät syyt käyttää mediaa ovat yhteydenpito kavereihin 72 prosenttia, tiedonhankinta 58 prosenttia, uuden oppiminen ja taitojen kehittäminen 46 prosenttia. Varsinkin tytöille tärkeää on yhteydenpitäminen, tiedonhankinta sekä itsensä ilmaiseminen. Saman tutkimuksen mukaan 26 prosenttia 10–29-vuotiaasta on tutustunut ystäväänsä netin kautta. Tulokset osoittivat myös, että 12 prosenttia lapsista ja nuorista ei ollut koskaan tavannut kasvokkain nettiystäväänsä. Kasvokkain nettiystäväänsä tavanneita oli vain 14 prosenttia vastaajista. Nuoret, jotka eivät olleet tavanneet kasvokkain nettiystäväänsä kertoivat kuitenkin ystäviensä määrän olevan isompi. Myös nuoret, joilla oli vain nettiystäviä eivät tavanneet ystäviään kasvokkain kovin tiheästi. Tämä osoittaisikin, että osa nuorista määrittää ystäviin myös nettiystävät siinä missä muutkin ystävät. Yhteydenpitäminen ystäviin verkon kautta on yleistynyt ja osoittaa ystävyysmerkkityksen muutoksesta. (Merikivi ym. 2016, 38, 74.)

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksessa vuodelta 2018 tutkittiin nuoren ruutuaikaa arkipäivisin, vapaa-ajalla, viikonloppuisin ja lomapäivinä. Ruutuaikalla tarkoitettiin aikaa, joka vietettiin television, videoiden, tietokone- ja mobiili- ja konsolipeleissä ja muun tietokoneen tai älypuhelimien käytön yhteydessä, kuten sosiaalinen media, nettiselailu ja ystävien kanssa viestittely. Nuorista 15–19-vuotiaista 27 prosenttia arvioi ruutuaikansa olevan arkisin 4–6 tuntia. Arkisin käytettyä ruutuaikaa voi suurimmaksi osaksi selittää opinnoissa ja töissä käytetty ruutuaika. Älylaitteiden ja muiden välineiden parissa vieteen useita tunteja päivässä. Tutkimuksen mukaan poikien kokonaisruutuaika on suurempi kuin tyttöjen. Merkittävää on myös kaupunkilaisnuorten suurempi ruutuaika verrattuna saman ikäisiin, jotka asuvat maaseudulla ja pienemmällä paikkakunnilla. Tähän voi tutkimuksen mukaan olla selityksenä kaupunkilaisnuorten korkeampi koulutustaso. Nuorista 40 prosenttia arvioi ruutuaikansa olevan vapaa-ajalla 2–4 tuntia, kun taas viikonloppuisin ja lomalla ruutuaika kasvoi 35 prosentilla yli 6 tuntiin. Tutkimuksen mukaan vapaa-ajalla käytetyllä ruutuaikalla oli merkittävämpi yhteys nuorten liikkumiseen kuin arjen

ruutuajalla. Tämä voisi osaltaan antaa kuvan siitä, että vähäisesti tai vaihtelevasti liikkuva nuori käyttää enemmän ruutu-aikaa tai että ruudun ääressä vietetty aika vähentää liikkumista. (Hakanen ym. 2018, 65–67.)

Erot sukupolvien välillä näkyvät pikaviestimien käytössä sekä viihdetarpeen täyttämässä. Nuoret käyttävät enemmän uusia sovelluksia yhteydenpitoon sekä hyödyntävät nettiä esimerkiksi television ohjelmien katselemiseen kuin vanhemmat sukupolvet. (Haasio 2016, 15.) Nuoria pidetään usein digitaalisuuden edelläkävijöinä, vaikka tosiasiallisesti ymmärrys mediasta voi kuitenkin olla vähäistä. Useilla nuorilla tietotekninen osaaminen rajoittuu vain musiikin ja kuvaohjelmien suoratoistopalveluiden sekä uusien yhteydenpitotapojen hallintaan. (Merikivi ym. 2016, 6.) Diginatiiveihin liittyy siis virheellisiä uskomuksia. Digitaalinen tietotaito ei ole synnynnäistä eikä sinänsä sukupolveen liitännäistä. Lapsia ja nuoria täytyy opettaa digitaalisen kulttuurin toimijoiksi eikä ihmisten jakaminen pelkästään sukupolvierojen kautta osaajiin ja osaamattomiin ole perusteltavaa. Vanhemmissakin sukupolvissa löytyy digitaalisen teknologian osaajia. (Kupiainen 2013.)

Nuorille erilaisten medioiden samanaikainen käyttäminen on kuitenkin luontevampaa kuin aikaisemmille sukupolville. Nuorille mobiililaitteet merkitsevät kiinteää osaa kommunikaatiota, viihdettä ja nettiasiointia. Erilaiset pikaviestimet ovatkin suosituimpia nuorten keskuudessa kuin vanhemmilla sukupolvilla. Nuorilla on matalampi kynnys oppia ja hyödyntää uusia sovelluksia. Puhelin on nuorelle merkityksellinen sekä välineenä että statussymbolina mutta ennen kaikkea tärkeänä mediasisältöjen tarjoajana. (Haasio 2016, 30.) Puhelimen käyttäminen on suurelle osalle nuorista pakollinen osa asustetta ja ikään kuin persoonan luonnollinen jatke. Nuoret pelaavat ja keskustelevat sekä ovat yhteydessä jatkuvasti toisiinsa. Läsnäolo verkossa on tärkeä osa heidän identiteettiään. Nuoret osoittavat netissä keitä he ovat. Netin avulla nuori voi ilmoittaa ajatuksiaan ja uskomuksiaan sekä sopia tapaamisia ja suunnitella toimintaa. (Sørensen 2015, 34.)

2.2 Nuorten suosimat sovellukset

Salokosken ja Mustosen (2007, 23) mukaan internetin yhteisöpalvelujen kuvagalleriat tarjoavat nuoren kehitystehtäville tilan, jossa voi etsiä ja testata identiteettiä, itsenäistyä sekä kokeilla seurustelusuhteisiin liittyviä asioita. Haasio (2016, 32) toteaaakin, että nuoria kiehtoo sosiaalisessa mediassa visuaalisuus ja erityisesti kuvien kautta omasta elämästä kertominen. Facebookin rinnalle on tullut useita kilpailevia sosiaalisen median palveluita ja pikaviestimiä kuten esimerkiksi Kik, WhatsApp sekä kuvapalvelu Instagram. Facebookin käyttäjistä on tullut vanhempia, pääasiassa yli 20-vuotiaita. YouTube ja WhatsApp ovat syrjäyttäneet Facebookin suosituimpana sosiaalisen median palveluna. Syynä todennäköisesti on älypuhelimien yleistymisen, joka on mahdollistanut erilaiset pikaviestipalvelut ja sitä kautta vaikuttanut tapoihin olla yhteydessä. Kuvapalvelujen suosioon liittyy myös älypuhelimien kautta muodostunut selfiekuulttuuri ja kuvien ottamisen lisääntyminen. Facebook alkoi yleistyä 2010-luvun alussa keski-ikäisten keskuudessa, joka voisi osaltaan selittää nuorten siirtymistä muiden palveluiden piiriin. Oma vanhempi kaverilistalla ja vanhemman kommentointi nuoren päivityksiin voi tuoda nuorelle kiusaantuneisuuden tunteita. Sosiaalisen median palvelujen suosioon vaikuttaa se ottaako nuori palvelun käyttöön vai ei. Sosiaalisen median palvelujen suosion ennustaminen on vaikeaa ja trendit vaihtuvat nopeasti. (Haasio 2016, 18–26.)

Nuorten sosiaalisen median käyttämistä kuvastaa useiden erilaisten sovellusten ja palvelujen monimuotoinen ja päällekkäinen käyttäminen verrattuna vanhempiin sukupolviin (Haasio 2016, 18–19.) Esimerkiksi Snapchat sovelluksen suosio liittyy oman elämäntarinan esittämiseen niin julkisesti kuin yksityisesti snäppien kautta. Snäppejä eli tekstiä ja kuva- sekä videomateriaalia voi jakaa yksityisesti tietylle kohderyhmälle tai vaikkapa julkisesti My Story -virtaan. (Haasio 2016, 20–22.) Tällä hetkellä yksi sovelluskauppojen ladatuimmista sovelluksista on TikTok, joka lanseerattiin 2016 Kiinassa ja se on yleistynyt alle 16-vuotiaiden keskuudessa huimaa vauhtia. Tällä hetkellä TikTokilla arvelaan olevan nuoria käyttäjiä 800 miljoonaa. (Someturva 2021b.) Matikainen (2019) tuokin esille, että TikTok-sovelluksen suosio ei näyttäisi perustuvan niinkään kavereiden hankkimiseen vaan videoilla haetaan huomiota jopa tähteyttä. Käyttäjät voivat ladata palveluun 15 tai 60 sekunnin videoklippejä, joita

muokataan esimerkiksi musiikin, efektien ja filttareiden avulla. Sovelluksen tarkoitus perustuu nimenomaan viihdyttämiseen, jolloin videot voivat sisältää esimerkiksi haasteita, meemejä, tanssimista, pelaamista ja huulisynkkausta. (Someturva 2021b.)

Monipuolista mutta tarkoin valvottua viihdettä nuorille tarjoaa myös YouTube. YouTubessa voi julkaista ja katsoa videoita ja musiikkia sekä se voi toimia nuoren omien videoiden julkaisupaikkana. Nuorten tekemien YouTube-videoiden kautta on kehittynyt alakulttuureja ja ladatut videot ovat voineet johtaa julkiseen maineeseen tai jopa uraan. YouTubeen liittyy kuitenkin negatiivisiakin ilmiöitä, kuten nuorten lataamia ja levittämiä videoita hengenvaarallisista tapauksista kanelin syömisestä kondomin nielemiseen. (Haasio 2016, 23–25.)

Nuorten keskuudessa pikaviestinten kuten WhatsAppin käyttö on pääasiassa älypuhelinien kautta tapahtuvaa viestittelyä, puheluita, kuvien ja videoiden sekä dokumenttien lähettämistä. WhatsAppin ja muiden pikaviestimien suosio liittyy olennaisesti näiden palvelujen maksuttomuuteen ja nopeuteen. Nuorelle on tärkeää kommunikointi vertaistensa kanssa monipuolisesti viestien, kuvien ja videoiden kautta. Kik muistuttaa WhatsAppia ja Messengeriä ja mahdollistaa keskustelun ja kuvien lähettämisen kenen kanssa tahansa, jos nimimerkki on julkisesti palvelussa esillä. Kikin kautta pystytään etsimään kavereita ja uusia yhteyksiä. Julkiseen käyttäjänimeen liittyy kuitenkin riski, kuten esimerkiksi tuntemattomien yhteydenottojen sisältämät seksuaaliset vihjailut. Halutessaan Kikissä pystyy kuitenkin estämään epähalutut yhteydenotot. (Haasio 2016, 20–25.)

Sosiaalisen median palveluissa on ikärajavaatimuksia nuorille. YouTubessa ja WhatsAppissa on esimerkiksi 16-vuoden ikäraja sekä Instagramissa ja Facebookissa 13-vuoden ikäraja, mutta ne ovat erityisen valvonnan puuttuessa suhteellisen helppo kiertää. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvia rikoksia kuten kiusaamista, uhkailemista ja rasistisia keskusteluja käyvät niin nuoret kuin aikuiset. Forssin (2015) mukaan sosiaalisessa mediassa on ollut havaittavissa rikoksia kuten uhkailua, petoksia, kiusaamistapauksia sekä viha- ja seksuaalirikoksia. Tekijänä ja kohteena on voinut olla sekä aikuisia että alaikäisiä. Huomiota herättävintä on ollut alaikäiseen kohdistuva seksuaalinen hyväksikäyttö ja sen valmistelu eli grooming-tapaukset. (Haasio 2016, 26–28.)

Verkossa on helpompi luoda suhteita tuntemattomiin ihmisiin ja ujokin voi olla suhteellisen julkinen olematta kuitenkaan koko persoonallaan mukana. Yhteisöpalvelut mahdollistavat areenan itseilmaisulle erityisesti fyysiselle osa-alueelle, jolloin väärinkäytökset ja negatiiviset ilmiöt liittyvät usein ulkonäköön tai seksuaalisuuteen. (Salokoski & Mustonen 2007, 23.)

2.3 Seksuaaliset ilmiöt digitaalisissa ympäristöissä

Internetin myötä pornahtavat seksuaalisuuden ja sukupuolen esitykset ovat tulleet osaksi mediaympäristöjä. Verkon avulla pornahtavien kuva- ja videomateriaalien sekä tarinoiden levitys sekä pääsy pornoon on helpottunut. Pornahtavat mediasisällöt näkyvät niin tietokonepeleissä, elokuvissa, sarjakuvissa kuin televisiomainonnassa. (Nikunen ym. 2005, 8.) Seksin kaupallinen puoli näkyy erityisesti musiikkivideoissa, tosi-tv-formaateissa, uutisotsikoissa jopa ulkomainoksissa (Aaltonen 2012, 69). Kulttuurin yhtenä osana voidaan pitää myös kaksimielisiä ja härskejä vitsejä sekä mustaa huumoria. Näiden kautta voidaan tuoda esille yleisesti vaiettuja tai vaikeita asioita. Digitaalinen folklore, ”digilore” välittääkin kuvaa aikakaudestamme, ilmiöistä ja arvoista visuaalisilla tavoilla. Kuvamanipulaatioiden ja digitaalisten vitsien tarkoituksena on kärjistää, imitoida ja kierrättää populaarikulttuuria. Nuorisokulttuurin yhtenä osana voidaan nähdä sairaan huumorin leviäminen. (Hokkanen 2015, 362–364.) Lasten ja nuorten huumorin tulkitsemisen kautta ymmärrämme paremmin lasten ja nuorten ajatuksia ja tunteita sekä käsitystä maailmasta. Alatyylis-ten, moraalittomien huumorituotosten jakaminen voidaan yhdistää nuorten rajojen kokeilemiseen ja oman tilan hakemiseen. (Hokkanen 2014, 7.)

Pornoistumisen prosessi näkyy niin pornoalalla kuin populaarimusiikissa, mainonnassa ja elokuvissa. Pornoteollisuus onkin kasvanut globalisoitumisen ja teknologian kehittymisen myötä. Kova porno on saanut jalansijaa valtamedi-oi-ssa. Lisäksi kulttuurin seksualisoituminen näkyy pornografisten esitystapojen yleistyessä kulttuurintuotantoon, kuten mainoksiin ja musiikkivideoihin. (Nikunen ym. 2005, 10–12.) Pornossa ei oteta huomioon kuitenkaan nuoren kehittymättömyyttä vaan porno antaa suorittavan kuvan seksuaalisuudesta ja seksistä. Nuori voi jäädä riippuvaiseksi pornoon, jolloin tällä voi olla vaikutusta kumppanin kohtaamiseen ja intiimiin kanssakäymiseen. Porno voi tuoda myös

nuorelle kohtuuttomia odotuksia ja vaatimuksia liittyen seksiin ja seksuaalisuuteen. (Aaltonen 2012, 69–70.) Nuorten omia käsityksiä ja tulkintoja pornografiasta tulisi tuoda esille, kun keskustellaan niiden vaikutuksista nuoriin. Spišák on tutkinut väitöskirjassaan nuorten käsityksiä ja toimintatapoja pornosta sekä pornografian kulutukseen liittyviä oppimisen muotoja. Väitöskirja tuo esille, että pornografiset materiaalit ovat olleet nuorison saatavilla jo aikaa ennen digitalisaatiota. Tutkimusaineiston mukaan nuoret pystyvät kriittisesti tarkastelemaan erilaisia seksuaalisuuden ja seksin representaatioita sekä tekemään vastuullisia valintoja. Nuoria häiritsee enemmän aikuisten huolipuhe liittyen pornografian kuluttamiseen kuin pornografiassa nähdyt sisällöt. Aineisto on osoittanut, että pornografiseen liittyvä pedagogiikka perustuu pääasiassa sukupuoli-sidonnaisuuteen, haittoihin ja normatiivisiin käsityksiin. (Spišák 2019, 6.)

Haasio (2016, 16) huomauttaa, että epäsoviva tieto ja viihde voivat vahingoittaa varsinkin herkässä iässä olevan nuoren maailmankuvaa ja kehitystä. Kaikki seksuaalinen materiaali, joita nuoret kohtaavat erilaisissa ympäristöissä ei välttämättä ole opettavaista tai asianmukaista. Tämän opettamiseen tarvitaan mediakriittisyyden opettamista ja aikuisen tukea. (Aaltonen 2012, 69.) Nuoret altistuvat mutta myös etsivät itse mediasisältöjä, jotka sisältävät seksuaalisesti sopimatonta materiaalia. Peter ja Valkenburg (2006) toteavatkin, että pornografista materiaalia etsitään ja katsellaan verkossa yksin tai partnerin kanssa tai kavereiden suosituksien perusteella. (O’Sullivan 2014, 42.)

Nuori hakee mediasta usein kielletyiksi ja paheksutuiksi koettuja mediasisältöjä esimerkiksi väkivaltaa, seksiä ja kauhua. Hurjimmat sisällöt ruokkivat nuoren kuohuvaa tunne-elämää ja tarjoavat tilan, jossa testata omia rajoja. Hurjimmat sisällöt vetoavat myös nuoren riskinottohaluun. Tämä voi olla osa kypsyysriittiä: mitä enemmän uskaltaa, sitä kypsempi on. Osa tätä kypsyysrituaalia on kokemusten jakaminen ja todistajien läsnäolo. (Salokoski & Mustonen 2007, 23.) Mediakasvatuksessa tulisikin keskittyä pornomateriaalien lukutaidon opetukseen ja sen keinotekoisuuden esille tuomiseen. Sen sijaan kieltämisellä, sensuurilla ja vaikenemisella yleensä porno luonnollistuu seksinä ja seksuaalisuuden ilmauksina. (Nikunen ym. 2005, 21.)

Yksi tämän hetken yleisempänä seksuaalisen ilmaisuuden paikoista ja pornon tarjoajista on OnlyFans-sivusto. OnlyFans-nettisivustolla maksamalla kuukausittaisen maksun voi nähdä sisällöntuottajan kuten mallin tai somevaikuttajan seksuaalisävytteistä materiaalia. Erityisen suosittu sivusto näyttäisi olevan seksityötä työkseen tekevien keskuudessa. Seksityötä tekevät ovatkin löytäneet uuden digitaalisen tavan työskennellä, jossa tippien maksaminen ja maksumuurit mahdollistavat sisällöntuottajille tulonlähteen. (Brok 2020.) Suomen mediassa on uutisoitu OnlyFans-sivuston suosioista nuorten keskuudessa. OnlyFans-sivustolta on uutisoitu myös levinneen materiaalia muualle verkkoon. OnlyFans-sivustolle ei hyväksytä alaikäisiä vaan rekisteröityminen tapahtuu selfiellä, jossa on mukana henkilöllisyystodistus. Ulkomailta on kuitenkin uutisoitu, että sivustolta löytyisi myös alaikäisten alastonkuvia. (Kärkkäinen 2020.)

Nuoret hakeutuvat verkkopohjaisten seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvien materiaalien äärelle koska ne voivat olla suositumpaa kuin esimerkiksi koulusta, kavereilta tai vanhemmilta saatu tieto. McKeen ym. (2011) huomauttavatkin, että erilaiset verkkosivustot tarjoavat nuorta kiinnostavaa tietoa ja materiaalia, joista ei välttämättä halua tai voi puhua muiden kanssa. Tietoa ja materiaalia on tarjolla esimerkiksi seksuaalisista kiinnostuksen kohteista, kiihottumisesta, ehkäisystä, sukupuolitaudeista ja hyväksikäytöstä. Erityisesti verkon kautta tapahtuva vuorovaikutus ja uusien yhteyksien löytäminen vetoavat nuoreen. Verkon kautta epätavanomaisistakin seksuaalisista asioista kiinnostunut nuori voi löytää lisätietoa tai muita samankaltaisia nuoria. Verkkosivustot vaikuttavat paitsi henkilökohtaisiin mutta myös ihmissuhteiden tarpeisiin osana seksuaalisuuden kehitystä. (O'Sullivan 2014, 40.)

Massiiviset monen pelaajan verkkoroolipelit ovat yksi vuorovaikutuksellinen muoto verkossa tapahtuvalle seksuaalisille aktiviteeteille. Ympäri maailmaa koostuvat pelaajat ovat yhteydessä toisiinsa verkkoroolipelien kautta virtuaalisessa pelimaailmassa. On olemassa erityisiä seksiin pohjautuvia roolipelejä, jotka ovat kuitenkin näennäisesti vain aikuisille suunnattuja. Verkkoroolipeleissä käyttäjä luo itsestään avattaren eli visuaalisen hahmon, jonka jälkeen voi harrastaa seksiä kolmiulotteisesti muiden hahmojen kanssa. Verkkoroolipelit vaativat yleensä luottokorttimaksun mutta ovat muutoin helposti nuoren

saatavilla. Rehbein ja Baier (2013) huomauttavat, että verkkopelaamiseen on liitettävissä erityisesti aggressiota ja addiktiota. (O'Sullivan 2014, 41.)

Toisenlaista digitaalista seksuaalista kuvastoa edustaa fanfiction, joka on fanien kirjoittamaa tekstiä ja tarinoita faneille. Kirjoituksissa leikitellään henkilö- hahmoilla ja vaihtoehtoisilla tarinoilla. Fanfiction kuuluu yhtenä osana osallistuvaa ja toimivaa fanikulttuuria eli fandomia. Fanfictionissa on yhteisöllisyyttä ja sitä kehystää fanikulttuurin lainalaisuudet. Fanfiction voi perustua esimerkiksi kirjojen, tv-sarjojen ja elokuvien hahmoihin. Mediafandomissa puolestaan fanitetaan mediaa ja erilaisia mediatuotoksia. (Viitanen 2008, 7–9.) Fanfictionin kirjoittajien ja lukijoiden luomissa kirjoituksissa, yhteisön vuorovaikutuksessa ja keskusteluissa on havaittu olevan yhteyksiä sosiaalisesti rakennettujen valtaerojen ja seksuaalisen suostumuksen kysymyksiin (Popova 2017, 198). Seksuaalisen suostumuksen käsitteleminen eroottisessa fanfictionissa voidaan nähdä eräänlaisena kulttuuriaktivismina. Eroottisessa fanfictionissa, erityisesti Omegaversessä lukijat ja kirjoittajat voivat haastaa vallalla olevia käsityksiä sukupuolesta, romantiikasta, seksuaalisuudesta ja suostumuksesta. (Popova 2017, 2–3.) Osallistumista verkkovälitteisiin fandomeihin on tutkittu ja niistä on löydetty yhteyksiä seksuaalisuutta koskeviin asennemuutoksiin. Asennemuutokset ovat liittyneet lisääntyneeseen avoimuuteen, suvaitsevaisuuteen ja hyväksymiseen omasta sekä muiden seksuaalisuudesta. Lisäksi asennemuutoksissa on näkynyt lisääntynyt tieto seksuaalisuudesta. Fandom-verkkoyhteisöt on koettu olevan turvallinen tapa tunnistaa omaa seksuaalisuutta sekä löytää vertaistukea. Fandomien on koettu auttavan luomaan seksuaali- ja identiteettinormeja tärkeässä nuoren seksuaalisuuden kehitysvaiheessa. (Meggers 2012, 60–68.)

Nykypäivän viestinnän muodot kuten sosiaalinen media on monipuolistanut tapoja ilmaista ihastumista ja rakkautta. Ihastumisesta ja rakkaudesta kertomiseen liittyvät tunteet ja kokemus ovat historian saatossa kuitenkin pysyneet samanlaisina, vaikka keinot ovatkin monipuolistuneet. Nuoruuden kehitysvaiheeseen kuuluu ihastumisia, seurustelusuhteiden käytänteiden kokeilemistä sekä erilaisten tapojen kautta tunteiden ilmaisemista ihastuksen kohteelle. Harjoittelumielessäkin tapahtuvat rakkaudentunnustukset rakentavat nuoren rohkeutta ja tietämystä suhteiden rakentumisesta. Kautta aikojen ihastumi-

sesta ja rakkaudesta on pyritty kertomaan kohteelle monenlaisilla tavoilla: savumerkkien, kirjekyyhkysten, laulujen, tekstien ja viestien kautta. Apuna on saatettu käyttää erityistä viestinviejää tai puhemiestä. Rakkaudentunnustuksia on saatettu ilmaista tekemällä ympäristöön kaiveruksia ja graffitimaalauksia. (Cacciatore & Korteniemi-Poikela 2019, 109–114.)

Nykypäivänä erilaiset chatit ja nettisivut luovat tiloja, joissa tuntemattomat ihmiset voivat keskustella keskenään. Huffpostin verkkouutisen mukaan livestriimaukseen ja keskusteluun keskittyvä chattisovellus ja nettisivu Omegle on erityisen suosittu nuorten keskuudessa. (Brenoff 2018.) Lisäksi erilaiset nettideittailusivustot luovat nuorille tilan tapaamiselle ja yhteyksien luomiselle. Verkon deittisivustojen kautta ja sosiaalisessa mediassa nuori voi luoda käyttäjänimen ja -profiilin sekä lisätä itsestään kuvia. Verkkokohtaamisten on osoitettukin vähentävän estoja, lisäävän läheisyyden tunnetta ja antavan mahdollisuuden leikitellä erilaisella identiteetillä. (O’Sullivan 2014, 40–41.) Ylen verkkouutisen mukaan erityisesti Yubo-mobiilisovellus on luotu alun perin nuorille ystävien etsimistä varten mutta siitä on tullut nuorille myös deittisovellus. Yksinkertaistettuna Yubo-sovellus toimii samalla tavalla kuin aikuisille suunnattu Tinder-sovellus. Mieluista seuraa haetaan pääasiassa kuvien perusteella. Kavereita hyväksytään pyyhkäisemällä joko oikealle tai vasemmalle, jos molemmat pyyhkäisevät oikealle syntyy osuma ja voidaan aloittaa keskustelu. Seuranhakusovellukset perustuvat sijaintitietoihin, jolloin voi valita maan ja alueen, josta seuraa hakee sekä määrittää kohteen sukupuolen ja iän. Yubossa ikähaarukan voi määrittää 13–17-vuotiaaksi. Yubossa voi seurata kenen tahansa livevideoita ilman kaveriksi hyväksymistä. Yubossa on ongelmallista, ettei sinne kirjautuakseen tarvita henkilöllisyyden tai iän vahvistamista, mikä mahdollistaa valeprofiilien tekemisen. (Anttonen 2019.)

3 SEXTING JA SOSIAALISET NORMIT

3.1 Sexting käsitteenä

Seksuaalissävyytteisten viestien välittäminen ei ole sinänsä ilmiönä uusi. Lipponen (1997) on tutkinut 1980-luvun tyttöjen albumiperinnettä 10–15-vuotiaiden runovihkojen pohjalta. Runo- eli keräilyvihkoja on kierrätetty lapsuuden muuttuessa nuoruudeksi, jolloin on herännyt kiinnostus poikia, seurustelemista, rakastumista kohtaan sekä on tullut ajatuksia sukupuolielämän aloittamisesta.

Vihot ovat sisältäneet värssyjä ja runoja pojista, haaveista sekä romanttisia kuvituksia ja tekstejä. Lipponen on tutkinut runovihkoperinnettä kahden aiheen romanttisen rakastumisen ja fyysisen seksin näkökulmasta sekä miten sukupuoli, ja sukupuolten keskinäiset suhteet niissä näyttäytyvät. Seksiin viittaavissa runoissa on havaittu olevan neutraalia jopa uteliaan kiinnostunutta asennetta sukupuolielämään. Seksirunoissa on havaittavissa myös genitaalista ja heterokeskeisen yhdynnän kuvailemista. Seksirunoissa naiset kuvaillaan usein passiiviseksi ja mukautuviksi, kun taas miehet kuvaillaan aktiiviseksi osapuoleksi, jotka päättävät asioista. (Lipponen 1997.)

Halloran ym. (2010) mukaan sexting-käsite muodostui reilu kymmenen vuotta sitten kuvaamaan ilmiötä, jossa lähetetään ihastuksen kohteelle tai kumppanille seksuaalisävytteisiä viestejä tai kuvia puhelimella. Sexting muodostuu sanoista *sex* (seksi) ja *texting* (viestien lähettäminen). (Porras 2015, 123.) Pelastakaa Lapset järjestön selvityksen mukaan sexting on nuorten välistä seksuaalisävytteisten kuva- ja videomateriaalien sekä viestien lähettämistä. Seksuaalisesti vihjailevat kuvat ja videot voivat sisältää seksuaalisävytteisiä asentoja, aktiviteetteja sekä kirjoituksia. Kuvamateriaalit voivat sisältää nuoren alastomuutta tai puolialastomuutta. Lisäksi sexting-viesteissä voi esiintyä seksuaalisävytteisiä emojetteja, seksuaalisen kuvamateriaalin pyytämistä ja vaihtokauppaamista. (Pelastakaa Lapset 2018, 5.) Nykyisin sexting-termi käsittää kaikenlaisten digitaalisten tallenteiden kuten alastomien, puolialastomien, seksuaalisesti vihjailevien, sopimattomien kuvien sekä kyseisten materiaalien jakamisen viestien, sähköpostien tai somekanavien kautta (Crofts ym. 2015, 4).

Sexting-ilmion ja sen yleisyyden kuvailemisessa on vaihtelevuutta, riippuen eri tutkimuksien sexting-määritelmästä. Yhteinen määritelmä sextingille on kuitenkin tärkeä, jotta ilmiön ymmärrys lisääntyisi ja ennaltaehkäiseviä keinoja epätoivottuihin muotoihin kehitettäisiin. Tutkimustulokset vaihtelevat riippuen ilmiön määrittelystä mediasisältöjen (viestit, kuvat, videot) tekojen (lähettämisen, vastaanottaminen ja välittäminen), seksuaalisten erityispiirteiden ja tekovälineiden mukaan. Tutkijoiden kiinnostus nuorten sexting-ilmioon liittyy teknologiseen kehitykseen, medianäkyvyyteen sekä ilmiön riskeihin ja vaaroihin, joita jaettu materiaali voi aiheuttaa kuten nettikiusaaminen ja häirintä. (Barron-Dias ym. 2017, 544.) Sexting määritelmään liitetäänkin yleisesti erilaisia skenaarioita, joita sexting voi sisältää. Kuvia voidaan ottaa itsestä ja jakaa

niitä yhteisymmärryksessä ystävän tai puolison kanssa. Yhtenä ikävänä skenaariona voi olla yhteisymmärryksessä jaetun kuvan jakaminen kolmannelle osapuolelle ilman lupaa. Ilman lupaa otettua kuvaa voidaan jakaa ja levittää lataamalla sitä eri palveluihin. Lisäksi riskeinä voivat olla ahdisteleminen, uhkaaminen, kiristäminen ja seksuaalisen väkivallan tallentaminen sekä grooming. (Crofts ym. 2015, 4.)

Digitaalisuus vaikuttaa nuoren kehityksellisiin tarpeisiin, kuten läheisyyden kokemuksiin ja sosiaalisen identiteetin muodostumiseen. Verkossa olevalla seksuaalisuuteen ja seksiin liittyvällä tiedolla, seksuaalisten viestien kirjoittamisella eli sextingillä, nettideittailulla, roolipeleillä ja seksuaalisesti avoimella medialla on todettu olevan vaikutusta nuoren henkilökohtaiseen terveyteen ja ihmissuhteisiin. (O'Sullivan 2014, 37.)

3.2 Seksuaalisuuden sosiaaliset normit ja arvot

Seksuaalisuus on keskeinen osa ihmisyyttä kaikissa elämän vaiheissa, ja se käsittää sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuoliroolit, seksuaalisen suuntautumisen, erotiikan, mielihyvän, sukupuolisuhteet ja lisääntymisen. Seksuaalisia kokemuksia ja seksuaalisuuden ilmenemismuotoja ovat ajatukset, fantasiat, halut, uskomukset, asenteet, käyttäytyminen, seksuaalisuuden harjoittaminen, roolit ja suhteet. Vaikka seksuaalisuus voi pitää sisällään kaikki nämä ulottuvuudet, ihminen ei aina koe tai ilmennä niitä kaikkia. Biologiset, psykologiset sosiaaliset, taloudelliset, poliittiset, eettiset, lailliset, historialliset, uskonnolliset ja hengelliset tekijät vaikuttavat vuorovaikutuksessa seksuaalisuuteen. (Maailman terveysjärjestön WHO Euroopan aluetoimisto ja BZgA 2010, 16.)

Seksuaalisuutta määrittävät myös sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät. Kehotunnekasvatuksen kautta voidaan vaikuttaa lapsen ja nuoren käsityksiin normeista ja tavoista sekä oikeuksista. (Väestöliitto 2020a.) WHO on listannut asioita, joita voi lapsentasoisesti opettaa lapselle seksuaalisista normeista ja tavoista. On tärkeää opettaa lapselle ja nuorelle sosiaalisia sääntöjä ja taitoja, kulttuurin normeja, arvoja, monikulttuurisuudesta ja sukupuoliroolien odotuksista. Tilanteeseen sopivan käyttäytymisen ja sosiaalisten sääntöjen opettamisella pyritään opettamaan lapselle esimerkiksi alastomuuteen liittyviä normeja, seksuaalisuuden sanoittamista ja normien mukaista asiallista puhetta, koskettamisen ja yksityisyyden sääntöjä sekä itsemääräysoikeuden kunnioittamista. (Väestöliitto 2020b.)

Nuoruuden yhtenä kehitystehtävänä on arvomaailman muodostuminen. Arvot koostuvat siitä, mitä pidetään hyväksyttävänä ja tärkeänä elämässä. Arvot siis vaikuttavat valintojen tekemiseen mutta myös siihen, kuinka ihmiset suhtautuvat asioihin. Arvot voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia valintoja tehdessä. Nuoruudessa arvomaailma hakee vielä muotoaan, mielipiteiden vaihtaminen, arvojen ristiriitaisuus ja erilaiset kokeilut ovat yleisiä. Lapsen ja nuoren arvomuodostus pohjautuu ensin lähiympäristön kuten kodin ja lähipiirin arvoihin. Arvoihin vaikuttavat myös kulttuuriset, sosiaaliset ja koulutukselliset asiat. (Erkko & Hannukkala 2013, 201–202.) Nuorten seksuaaliarvoissa ja -ihanteissa onkin nähty murrosta 1970-luvulta lähtien näihin päiviin asti. Vanhempien ja huoltajien onkin ollut usein haasteellista ymmärtää ja hyväksyä lapsiensä uusia arvokäsityksiä ja -ajatuksia seksuaalisuudesta. On havaittu, että nuoruudessa muodostuneilla arvoilla on vaikutusta läpi aikuisuuden. (Kontula 2013, 2.)

Kanadalaisessa tutkimuksessa on selvitetty, miten sosiaaliset rakenteet vaikuttavat 18–24-vuotiaiden nuorten seksuaalisiin käsityksiin ja kokemuksiin. Tutkimuksen mukaan nuoret ovat kokeneet kamppailua yrittäessään asettaa omaa seksuaalista käyttäytymistään yhteisöön, perheeseen, ikätovereihin ja muihin sosiaalisiin rakenteisiin sopiviksi. Nuorten seksuaalisten kokemuksissa ja muistelussa onkin noussut esille prosesseja, jotka liittyvät sosiaalisiin normeihin ja rakenteisiin. Näiden tarkoituksena on ollut hiljentää keskustelua seksistä ja luoda häpeän ilmapiiriä. (Shoveller ym. 2004, 473.) Haataja (2019) tuo väitöskirjassaan esille, miten nykyajan yhteiskunnassa yksilöiden seksuaalisuutta vapautetaan yksilöllisiksi mutta samaan aikaan myös normalisoidaan yhdenmukaisiksi. Tavat, joiden kautta yksilö ilmaisee seksuaalisuuttaan ovat monipuolistuneet yksilökeskeisessä yhteiskunnassa. Ymmärrys esimerkiksi sukupuolesta sosiaalisena sukupuolena, eikä välttämättä biologiana liitettävänä asiana haastaa yhdenmukaistavia seksuaali- ja sukupuolinormeja. (Haataja 2019, 5.)

Suomalaisten seksuaalisuutta on tutkittu Finsex 2015-tutkimushankkeen kautta. Tutkimuksen otannassa on kuusituhatta 18–79-vuotiasta miestä ja naista. Seksuaalisuutta koskevien asenteiden tuloksissa näkyy vapaamielisyyden lisääntyminen erityisesti nuorten välisen seksin hyväksymisessä, seksin

hyväksymisessä ilman rakkautta, naisten seksuaalisen aloitteellisuuden hyväksymisenä ja samaa sukupuolta olevien suhteiden hyväksymisenä. Vapaa mielisyyys on lisääntynyt seksuaalisuutta koskeissa asioissa aiempiin vuosikymmeniin verrattuna. On kuitenkin asioita, joita ei hyväksytä. Perversseiksi ja sairaiksi koetut sukupuoliset asiat ovat tutkimuksen mukaan liittyneet seksuaaliseen väkivaltaan, itsensä paljastamiseen, lapsiin tai eläimiin sekaantumiseen, taudin tartuttamiseen kumppaniin sekä eritteisiin seksin yhteydessä. Finsex-tutkimuksen mukaan naiset luokittelevat useammat asiat perverssiksi kuin miehet, lisäksi vanhempien ihmisten mielipide eroaa nuorten mielipiteistä. Ymmärrys seksuaalisuuden muotoja kohtaan on kuitenkin kasvanut. Tutkimuksen mukaan sadomasokismi, yhdyntä julkisella paikalla ja naisilla ryhmäseksi/ parinvaihto jakoi eniten näkemyksiä. Vastaajista useampi koki nämä asiat perverssinä, mutta nuorten asenteet olivat hyväksyvämpiä kuin vanhempien ihmisten. Homo- ja biseksuaalisuus, anaalilyhdyntä, vapaa seksi, porno, suuseksi, seksin apuvälineet koettiin yhä vähemmän perverssinä nuorten keskuudessa. Nuorten keskuudessa tämä kertoo seksuaalisesta vapamielisyyden kasvusta, ja ne eroavat vanhempien vastaajien vastauksista. (Kontula 2017.)

3.3 Sexting – hyvässä ja pahassa

Aikuisen suhtautumisessa nuoren seksuaalisisiin tarpeisiin on usein liitettävissä aikuistenkin hämmennystä. Aikuisen voi olla vaikeaa suhtautua nuoren siirtyessä vaiheeseen, jossa seksuaalinen itseilmaisuu tulisi olla vapaampaa kuten aikuisilla. Kasvaessaan ja ilmaistessaan vapaampaa seksuaalisuuttaan nuori voi olla välinpitämätön aikuisen huolenilmaisuihin, kieltoihin ja yrityksiin puuttua. Nuoret ovat entistä enemmän yhteyksissä toisiinsa ja teknologialla näyttäisi olevan yhteys nuorten kypsyymiseen, intiimin ja ei-intiimin erojen ymmärryksen muodostumiseen ja kokemuksiin. Lisäksi teknologialla näyttäisi olevan vaikutusta seksuaalisuuden kehitykseen ja yksityisyyden, ylpeyden sekä voiman tunteisiin. Uusi teknologia ja digitaalisuus tuottavat nuorelle välittömiä mielihyvän tunteita, ne ovat helposti saatavilla ja suhteellisen edullisia sekä antavat harhaanjohtavankin tunteen yksityisyydestä. (O'Sullivan 2014, 38.)

Julkisessa keskustelussa on toistuvasti ollut esillä huolipuhetta ja riskien esilletuomista koskien nuoria ja verkon mediasisältöjä. Suomalaisten 11–18-vuotiaiden tyttöjen kokemuksia ja näkemyksiä verkossa tapahtuvaan seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvään viestittelyyn on tutkittu jonkin verran. Nielsenin tekemä tutkimus koostui 1269 nuoren tytön vastauksista. Tutkimuksen vastajista 65 prosenttia oli vastaanottanut seksiin liittyviä viestejä joko aikuiselta tai alaikäiseltä. Nuorista 20 prosenttia oli lähettänyt viestejä myös itse. Tutkimus tuo esille nuorten tyttöjen kokemuksia ja antamia merkityksiä sekä motiiveja seksuaalisesta viestittelystä. Haluttuihin ja epähaluttuihin viesteihin liittyy eroavaisuuksia. Tuntemattomilta ja aikuisilta saadut viestit koetaan epämiellyttävänä tai pelottavana. Sen sijaan ikätovereiden lähettämät seksuaaliset viestit, roolipelit, kokemukset nettiseksistä ja seksiin liittyvät keskustelut puolestaan koettiin hauskana ja miellyttävänä. Tyttöillä esiintyi huomattavaa sietokykyä ja heillä oli selviytymiskeinoja epähaluttuihin viesteihin, vaikka he toivat esille myös seksuaalisten viestien ja roolipelien olevan valinta, johon vaikuttaa uteliaisuus ja mielihyvän haku. Samainen artikkeli käsittelee seksuaalisten viestien lähettämistä seksuaalisen leikin ja oppimisen muotona ja tuo esille sen tärkeyttä ilmiön ymmärtämiseksi ja tutkimiseksi. (Nielsen ym. 2015, 1.)

Kouluterveyskyselyt vuosilta 2017 ja 2019 tuovat esille, että nuorten kokema häiritsevä seksuaalinen ehdottelu tai ahdistelu on kasvanut viime vuosina. Kouluterveyskyselyn (2017) mukaan 8.–9.-luokkalaisista pojista 6,1 prosenttia oli kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua puhelimesta tai internetissä. Tyttöjen osuus oli huomattavasti suurempi, 17,6 prosenttia. Uusimmassa kouluterveyskyselyssä (2019) tytöistä 26,8 prosenttia ja pojista 6,5 prosenttia oli kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua puhelimesta tai internetissä. Tarkasteltaessa kouluterveyskyselyn (2017) lukion 1.– ja 2.-luokkalaisista pojista 3,3 prosenttia ja tytöistä 15,4 prosenttia oli kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua puhelimesta tai internetissä. Kouluterveyskyselyssä vuodelta 2019 samaisen ikäryhmän poikien osuus oli kasvanut 4,3 prosenttiin ja tyttöjen 23,6 prosenttiin. Tarkasteltaessa ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden vastauksia vuonna 2017 ja 2019 poikien osuus oli kasvanut 4,5 prosentista 4,9 prosenttiin ja tyttöjen 19,2 prosentista 26,3 prosenttiin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Lainsäädännöllisesti on ongelmallista, että tämänhetkinen rikoslaki ei tunnista ei-toivottujen seksuaalisten kuvien lähettämistä seksuaalirikokseksi, jollei nuori ole alle 16-vuotias. Seksuaalirikoslainsäädännössä on kuitenkin suunnitella muutoksia, jossa aikuistenkin pyytämättä lähetetyt seksuaalissävyytteiset kuvat voivat johtaa syytteisiin seksuaalisesta ahdistelusta. (Kantola 2020.) Nuorten kokemat väkivallan ja häirinnän kokemukset liittyvät usein epätasa-arvoon erityisesti sukupuolen ja tai seksuaalisuuden mukaan. Turvataitokasvatuksella voidaan vaikuttaa nuoren itsetunnon ja turvataitojen kehittymiseen sekä vahvistaa taitoja selvitä haastavista tilanteista. Turvataitokasvatuksen kautta lisätään nuoren tietoja oikeuksista ja väkivallan sekä häirinnän eri muodoista. Näin nuori pystyy varhaisessa vaiheessa havaitsemaan tilanteita, joissa voi olla uhkana seksuaalinen tai fyysinen väkivalta. Turvataitokasvatus ei perustu pelotteluun, vaan väkivallan ja häirinnän puuttumiseen ja turvallisen ilmapiirin vahvistamiseen nuorten asenteissa ja yhteisöissä. (Aaltonen 2012, 13–14.)

Aikuisen rooli on tärkeä opettaessa lapsille ja nuorille sanattoman viestinnän merkityksestä ihmissuhteiden rakentamisessa. Internet on vaikuttanut rakkaussuhteiden ja ihastumisen muotoihin. Internetin ja sosiaalisen median kautta voi tapahtua ihastumista toiseen täysin ilman kasvokkain tapaamista. Kynnys kertoa tunteistaan kohteelle virtuaalisesti voi olla matalampi kuin sen ulkopuolella. Virtuaalisuuteen liittyy kuitenkin riskejä kuten tunteiden teeskentelemistä ja epärealistisen vaikutelman antamista. Vuorovaikutus jää usein pintapuoliseksi, kun sanaton viestintä kuten ilmeet ja eleet puuttuvat. Nuoren rajat voivat hämärtyä tai jäädä pois, kun luontainen ujous tai hämmennys ei tule esille sanattoman vuorovaikutuksen kautta. Lapsen ja nuorten virtuaalisuhteissa on tärkeää varovaisuuden opettaminen. Herkkyys ja hämmennys luovat myös suojaa nuorelle, niin ettei hän tee jotain mihin ei ole kypsä. (Cacciatore & Korteniemi-Poikela 2019, 118–120.)

Yksi vakavimmista alaikäisiin kohdistuvista seksuaaliväkivallan muodoista on grooming (Sillfors 2020, 22). Grooming-termi tarkoittaa prosessia, jossa vanhempi tai kokeneempi tekijä käyttää erilaisia tekniikoita houkutelukseen alaikäistä seksuaaliseen toimintaan. Tekniikoina voivat olla manipulointi, valheet, imartelu, kehuminen ja syyllistäminen. Tekijä pyrkii esimerkiksi herättämään kohteelleen vastuuntuntoa ja velvollisuutta, jolla pyritään uhria toimimaan nä-

ennäisen vapaaehtoisesti. (Sørensen 2015, 37.) Sillfors (2020, 24) huomauttaakin, että verkossa alkanut grooming ja kiristäminen voivat johtaa myös alakäisen joutumisen seksuaaliväkivallan uhriksi verkon ulkopuolella. Karhu (2020, 18–19) tuo esille, että valtaosa seksuaalista väkivaltaa kokeneista lapsista ei kerro kokemuksistaan aikuisille.

Suurimmaksi osaksi nuoret tiedostavat yksityisyyden rajat, jotka liittyvät jaettuun sisältöihin sosiaalisessa mediassa. Nuoret hakevat usein sosiaalisessa mediassa huomiota ja hyväksyntää. Nuoren itsetunto saa vahvistusta jaettujen kuvien ja päivitysten saamasta suosiosta ja huomiosta. Negatiiviset kommentit ja palautteen puutekin voivat tuottaa epämieluisia tunteita ja mielipahaa. Nuorelle kaverilistan suuruus ja heidän tekemät tykkäykset ja kommentoinnit ovat tärkeitä ja niitä seurataan tarkasti. Suuri kaverilista ja seuraajamäärä kertovat osittain nuoren saamasta hyväksynnän ja suosion määrästä kavereiden joukossa. Torjutuksi tuleminen ja ryhmän ulkopuolelle jääminen ovat liitettävissä nettikiusaamiseen. (Haasio 2016, 32–33.)

Seksuaalisia asioita sisältävät viestit voivat aikuisen mielestä olla epäilyttäviä, vaikka viestit eivät olisikaan varsinaisesti seksiin liittyviä. Kaksimieliset vitsit, otteet seksuaalineuvontapalstoilta, parodiat nettiseksistä ja sekalaiset viitteet populaarikulttuurista lomittuvat nuorten viestittelyn käytänteissä ja ovatkin siten osa sosiaalista lukutaitoa. Viestit, jotka aikuisen silmissä näyttäytyvät grooming yrityksenä tai häirintänä, voivatkin itseasiassa olla nuorten välistä seksuaalista huvinpitoa, jossa on omat sääntönsä, käytänteensä ja mallinsa. (Nielsen ym. 2015, 11.)

Tarkasteltaessa seksuaalisen viestittelyn haitallisuutta verkossa tulee ottaa huomioon muitakin kuin pelkästään ikään, sosiaalisiin suhteisiin tai huumoriin liittyviä tekijöitä. Toiminnat, jotka näyttäytyvät riskeinä voivat johtaa vahinkoon, mutta myös miellyttäviin kokemuksiin ja huviin. Tämän vuoksi on tärkeää tutkia nuorten suhtautumista ja käsityksiä seksuaalisen viestittelyn riskeistä. Nuorten tyttöjen positiivisia kokemuksia seksuaalisesta viestittelystä on tutkittu suhteellisen vähän. Nielsen on tutkinut, miten nuoret tytöt kuvailevat kyseistä toimintaa ja siihen liittyviä motivaatiotekijöitä. Tutkimus on tuonut esille nuorten käsityksiä riskeistä ja haitoista, jotka liittyvät seksuaaliseen viestittelyyn

sekä sosiaalisen median roolia seksin ja seksuaalisuuden oppimisessa. (Nielsen ym. 2015, 3.)

Draper (2012) huomauttaa, että nuorten sextingiin liittyy enemmän moraalista huolta kuin muihin verkossa tapahtuviin seksuaalisiin aktiviteetteihin. Varsinkin media on tuonut esille tapauksia, joissa netissä levinneet kuvat ovat aiheuttaneet uhrille häirintää, nöyryytyksen tunteita, kiusaamista sekä lopulta ovat voineet johtaa itsensä vahingoittamiseen jopa itsemurhaan. Tapaukset ovat kuitenkin harvinaisia ja liittyvät useimmiten nuoriin tyttöihin tai seksuaalivähemmistöihin. Judge (2012) väittää, että median kiinnostus aiheesta liittyy myös alaikäisestä olevaan seksuaalisen materiaalin hallussapitoon. Vaikka alaikäinen olisi itse vapaaehtoisesti tuottanut seksuaalista kuvamateriaalia ja lähettänyt sen kumppanilleen, voi se johtaa rikosoikeudelliseen vastuuseen lapsipornon hallussapidosta. (O'Sullivan 2014, 40.) Sexting-ilmion problematisointiin ei tulisi kuitenkaan liittää sinänsä moraalista paniikkia, vaikka sextingiin on liitettävissä ongelmia. Sextingiin voi sisältyä riskejä kuten lapsipornon levittämistä ja groomingin valmistelua mutta se ei saisi määrittää nuorten harjoittamaa sextingiä. (Crofts ym. 2015, 10.)

Syynä sexting-materiaalin lähettämiseen kolmannelle osapuolelle voi olla vitsi tai kostaminen esimerkiksi seurustelusuhteen päättyessä. Materiaalin lähettäjä voi syyllistyä rikokseen näin tehdessään. Intiimien materiaalien levitessä uhri voi tuntea negatiivisia tunteita kuten syyllisyyttä, ahdistuneisuutta, häpeää ja nöyryytystä. (Porrás 2015, 123.) Henkilökohtaisia tietoja voidaan myös varastaa ja niitä voidaan hyödyntää erilaisin tavoin. Doksaus-termillä (*doxing*) tarkoitetaan prosessia, jossa henkilö tai taho etsii kohteensa henkilökohtaisia tietoja kuten sähköpostiosoitteen ja sen jälkeen tunnistautuu jonnekin palveluun näillä tiedoilla. *Doxing*-termi tulee sanoista *document tracing* eli asiakirjojen jäljittäminen. (Lee 2012.) Doksaus on yksi nettikiusaamisen muodoista, jossa hyödynnetään henkilökohtaisia tietoja sekä julkaistaan niitä ilman lupaa. Tämä rikkoo yksityisyyttä ja voi johtaa häirintään myös netin ulkopuolella. (Chen ym. 2019, 1–2.) Suomessakin on tullut esille tapauksia, joissa nuorten henkilökohtaisia tietoja on julkaistu esimerkiksi anonyymilla seuranhaku- ja tai seksipalveluja tarjoavilla sivuilla (Someturva 2021a).

Sextingiin on liitettävissä myös kiristämisen eli sextortionin riski. Forssin (2014) mukaan käsite muodostuu sanoista *sex* (seksi) ja *extortion* (kiristys). Sextortionissa uhria kiristetään toteuttamaan kiristäjän haluamia seksuaalisia asioita. Tilanne voi kehittyä esimerkiksi niin, että kiristäjä esiintyy aluksi toisella identiteetillä ja pyytää seksuaalissävyytteisiä kuvia tai videolta kohteelta. Materiaalin saatuaan tekijä alkaa kiristämään materiaalin lähettäjää esimerkiksi uhkailemalla julkistaa materiaali verkossa. Useimmiten ehtona on seksi kiristäjän kanssa tai rahasumman lähettäminen. (Porras 2015, 123.) Lapsiin kohdistuvissa hyväksikäyttö tilanteissa sextortion termin sijaan tulisi kuitenkin käyttää terminä lapsen seksuaalinen pakottaminen ja kiristäminen verkossa. Usein uhrit eivät uskalla hakea apua koska kokevat häpeää tai ovat tietämättömiä siitä, että he ovat rikoksen uhreja. Toisen alaikäisen tehdessä kiristämistä voivat syinä olla ilkeys tai sosiaaliset tekijät kuten huomion tai suosion hakeminen. Tällöin alaikäinen tekijä ei välttämättä ymmärrä syyllistyvänsä rikokseen. (Europol 2021.)

Digitaaliseen seksuaalikerrontaan kuuluvat media- ja populaarikulttuuri, esteettinen ja ilmaisullinen vapaus sekä seksuaalisuus ja ruumiillisuus. Tällaiset aiheet ovat yleensä vaiettuja aiheita ja asettavat haasteen koulujenkin mediakasvatukseen. (Kupiainen & Sintonen 2009, 163.) Monille nuorille sexting, joka sisältää itse tuotetun seksuaalisen materiaalin jakamisena, näyttäytyy yleisenä tapana flirttailla tai kokeilla asioita. Ikätovereiden piirissä tapahtuva seksuaalisen materiaalin pyytäminen voi näyttäytyä uhrin näkökulmasta katsottuna normaalina toimintana, kun materiaalia pyytää samanikäinen henkilö. Tällöin henkilöt eivät välttämättä tiedosta yksityisen kuvan jakamisen oikeudellisia seurauksia. Siksi onkin tärkeää opettaa nuoria erottamaan hyväksyttävää ja ei-hyväksyttävää verkkoviestintää. (Europol 2021.)

Lasten ja nuorten mediakasvatus on tarpeellista koska sen kautta opitaan digitaalisen kulttuurin sääntöjä ja verkon käyttäytymismalleja, hyötyohjelmien ja erilaisten välineiden käyttöä, lähdekriittistä tiedonhakua sekä internetin mahdollisuuksien hyödyntämistä. Mediakasvatuksen kautta vähennetään nuoren riskiä ajautua vääränlaiseen verkkokulttuuriin ja epäsovivan nettikäyttäytymiseen. (Haasio 2016, 12.) Younin ja Hallin (2008) mukaan osa nuorista tiedostaa identiteettisuojaan liittyvät asiat mutta ovat silti välinpitämättömiä yksityisyydensuojastaan verkossa (O'Sullivan 2014, 41).

Valtamediassa kielteinen sävy ja lokeroiminen omiin ohjelmiin ja palstoihin kohdistuu usein lapsiin ja nuoriin. Lapsilla ja nuorilla on oikeus olla aktiivisia toimijoita tasavertaisina informaation tuottajina ja kokemusten esille tuojina valtamediassa. Verkossa lapset ja nuoret pystyvät luomaan omia yhteisöjä ja keskustelupaikkoja, jotka lisäävät aktiivista toimijuutta. Nuorten äänet eivät tule esille kovin usein esille verkossa, paitsi kun jotain ikävää tapahtuu. Tällaisissa tapauksissa aikuiset ja viranomaiset usein kiristävät valvontaa ja estävät kokoontumisvapautta. (Kupiainen & Sintonen 2009, 164.) Median seksiin liittyvien sisältöjen ja käyttötapojen käsittely mediakasvatuksessa kehittää ja vahvistaa alaikäisiä suojaavia mediataitoja. Tällä tavoin voidaan ennaltaehkäistä riskejä ja haittoja. Moralisoinnin ja kieltojen sijasta tulisi keskittyä tuen antamiseen ja keskustelemiseen sekä luotettavan tiedon etsimiseen. (Spišák 2016, 57.)

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ, TUTKIMUSMENETELMÄ, AINEISTON ANALYYSITAPA

4.1 Tutkimuksen kohdejoukko

Olen tehnyt monipuolisesti useita vuosia nuorisotyötä sekä kohdannut työssäni paljon erilaisia nuoria. Viime vuosina olen kohdannut työssäni yhä enemmän tapauksia ja tilanteita, joissa nuori on vastaanottanut tai lähettänyt itseltään tai muista epätoivottuja ja/tai toivottuja seksuaalissävytteisiä materiaaleja. Nuorten tunnereaktiot ovat vaihdelleet hämmennyksestä pelkoon ja mielihyväästä välinpitämättömyyteen sekä vähättelyyn. Mielenkiintoni aihetta kohtaan heräsi ja halusin tutkia sexting-ilmiötä nuorten sanoittamana ja koekokemuksena. Koin tärkeänä saada ilmiöstä tutkimustietoa, joka perustuu nimenomaan nuorten näkökulmaan, eikä pelkästään aikuisten huolipuheeseen ja median maalaamiin kauhukuviin sextingin vaaroista ja riskeistä.

Tutkimukseni alussa hain tutkimusluvan toimeksiantajalta, jotta saisin mainostaa tutkimustani heidän sosiaalisen median kanavissa, kaikissa toiminnoissa sekä tiloissa. Olen päätenyt salaamaan opinnäytetyössäni toimeksiantajan, jotta vastaajien anonymiteetti pysyy loppuun asti vahvana eikä ketään pystytä aineistosta tunnistamaan. Päädyin valitsemaan tutkimuskohteeksi 15–18-vuo-

tiaat nuoret koska halusin saada vertailupohjaa eri ikäisten nuorten välillä. Rajasin pääsääntöisesti tutkimukseni kohderyhmästä alle 15-vuotiaat pois, koska silloin olisin mahdollisesti tarvinnut tutkimusluvan myös nuoriso- ja lapsuuden-tutkimuksen tutkimuseettiseltä toimikunnalta. Verkkokyselylomakkeessa oli kuitenkin vastaajan perustiedoissa ikäkysymyksenä yhtenä vaihtoehtona alle 15-vuotiaat, jotta pystyisin tekemään kuitenkin pientä vertailua vastauksissa.

Aineistonkeräämisen aloittamista hidasti hieman tutkimuslupaprosessin kesto sekä loma-aika, jolloin nuoria oli selkeästi vaikeampi tavoittaa ja motivoida vastaamaan kyselyyn. Syksyllä koulujen ja toimeksiantajan toimintojen käynnistyttyä sainkin vastauksia muutamassa kuukaudessa. Tutkimukseen vastaaminen oli anonyymiä ja tutkijana minulle oli tärkeää, että vastaajat pysyvät turvassa vastatessaan kyselyyni. Tästä syystä en esimerkiksi halunnut motivoida nuoria vastamaan kyselyyni arpajaispalkinnoilla. Halusin, että vastaajien anonyymiteetti pysyy koko ajan vahvana ja nuoret vastaavat kyselyyn omasta vapaasta tahdostaan. Lisäksi kyselyyn vastatessaan nuori pystyi keskeyttämään kyselyyn vastaamisen ja jatkamaan sitä niin halutessaan. Tällä halusin mahdollistaa sen, että nuori pystyy vastaamaan kyselyyn itselleen turvalliseksi kokemassaan ajankohdassa ja tilassa. Olin varautunut siihen, että aiheen sensitiivisyyden vuoksi aineistonkeruuaika voisi olla mahdollisesti pitkä. Yllätyin kuitenkin positiivisesti, että sain aineistonkeruunaikana kerättyä hyvän ja laadukkaan aineiston. Opinnäytetyössäni en tee yleistyksiä kaikkien nuorten asenteista, vaan tutkimustulosten tavoitteena on avartaa käsityksiä nuorten asenteista ja kokemuksista sexting-ilmiöstä.

4.2 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni aihe syntyi työelämälähtöisesti työskennellessäni nuoriso-työssä. Huomasin, että sexting-ilmiötä on tutkittu suhteellisen vähän Suomessa ja siksi tutkimustiedolla on tarvetta. Halusin ymmärtää enemmän sexting-ilmiötä nuoren näkökulmasta, jolloin itsekin pystyn ammattilaisena kohtaamaan nuoren tunteet ja kokemukset aiheesta. Huomasin, että usein nuorilla oli iso kynnys kertoa sextingistä aikuiselle tai ammattilaiselle. Seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvät aiheet menevät usein ihmisen intiimille henkilökohtaiselle

alueelle ja niihin liittyvistä aiheista voi olla vaikea puhua tai kertoa. Sexting-ilmioon liittyy myös paljon negatiiviseksi koettuja asioita kuten riskejä ja uhkakuvia, joita viimeaikaiset uutisoinnit ovat tuoneet näkyvästi esille. Myönteiselle seksuaalikasvatukselle on kuitenkin tarvetta ja sextingistä tulisi ilmiönä käsitellä myös myönteisenä osana nuoren elämää. Nuoren kertoessa sexting-kokemuksista voi nuorisotyön ammattilaisenkin olla vaikea kohdata ja ymmärtää nuoren näkemyksiä ja kokemuksia tuomitsematta tai väheksymättä. Nuorten näkemyksiä on tarpeellista tuoda esille ja näkyväksi jotta ymmärrys ilmiöstä lisääntyisi.

Opinnäytetyöni tutkimustehtävänä on tutkia nuorten asenteita ja ajatuksia sextingistä sekä minkälaisia merkityksiä nuoret antavat sexting-kokemuksille. Tutkimuskysymyksinä opinnäytetyössäni ovat miten nuori määrittelee sextingin sekä miten seksuaaliset normit näkyvät nuorten asenteissa ja mielipiteissä sextingistä. Määrittelevätkö nuoret sextingin normaaliksi hyväksytyksi seksuaaliseksi toiminnaksi ja millä ehdoin?

Lähtökohtana tutkimuksessa oli, että nuorilla on myös valtava tarve tuoda esille tämän globaalin ja digitaalisen ilmiön tuottamia näkemyksiä ja kokemuksia. Tutkijana halusin keskittyä tutkimaan sexting-ilmiötä ymmärtävästi ja puolueettomasti sekä tuoda nuorten äänen esille. Tuomi ja Sarajärvi (2018, 33–34) vahvistavatkin, että laadullisen tutkimuksen ymmärtävä puoli on nimenomaan siinä, että ilmiöiden merkityksiä pyritään ymmärtämään eläytymällä tutkimuskohteiden ajatuksiin, motiiveihin ja tunteisiin.

4.3 Kysely aineistonkeruumenetelmänä

Opinnäytetyöni aiheen kohdistuessa digitaaliseen ilmiöön ja nuoriin oli loogista valita aineistonkeruumenetelmäksi verkkokyselylomake. Valli ja Perkkilä (2018, 120) tuovatkin esille, että varsinkin 15–25-vuotiaat vastaavat yleisimmin nettikyselyihin koska heillä on siihen tarvittava osaaminen ja laitteet käytettävissä. Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui Webropol-kyselylomake (liite 1). Webropol-kyselylomake oli valintana looginen koska se on edullinen ja ketterä tapa kerätä aineistoa.

Tabletit ja älypuhelimet ovat yhä suosituimpia välineitä sosiaalisen median ja sähköpostin käyttämiseen mutta myös kyselyihin vastaamiseen. Kyselyä rakentaessa on otettava huomioon erilaisten laitteiden soveltuvuus itse vastaamiseen. Kun näyttöä käsitellään sormella pyyhkäisten vaikuttaa se niin kyselyn ulkomuotoon kuin pituuteen. Tärkeintä on huomioida lomakkeen helppokäyttöisyys ja kyselyn skaalautuminen erilaisille näytöille. (Valli & Perkkilä 2018, 118.) Tehdessäni kyselylomaketta yritin tehdä siitä mahdollisimman helppokäyttöisen kohderyhmälle sekä pitää huolen siitä, että kysely soveltuu erilaisille laitteille.

Webropol-kyselyn etuna on, että näytöllä on näkyvillä monta kysymystä samanaikaisesti. Vertaillessaan vastauksiaan vastaajalla säilyy johdonmukaisuus samoissa aihealueissa sekä vastaaja saa paremman kokonaiskuvan kyselystä, joka lisää myös aineiston luotettavuutta. (Valli & Perkkilä 2018, 122–123.) Kyselylomakkeen kysymykset muodostuivat tiettyjen teemojen alle, jotka hahmottelin tutkimuksen viitekehysten ja sexting-ilmioistä jo tiedetystä teorian pohjalta. Kysymyslomakkeen teemat ovat nuorten taustatiedot, määritelmät ilmiöstä, kokemukset ja asenteet ilmiöstä. Tuomi ja Sarajärvi (2018, 87) huomauttavatkin, että kuten lomakehaastattelussakin myös kyselyllä pyritään kysymään tutkimuksen tarkoituksen ja ongelmanasettelun kautta olennaisimpia kysymyksiä. Kysymysten laadinta oli haasteellista ja aikaa vievää. Kyselyn kysymyksiä täytyi miettiä tarkkaan, jotta ne eivät olisi johdattelevia tai väärinkäsityksiä aiheuttavia. Laadin kyselylomakkeen niin, että sain kysytyä mahdollisimman laajasti ilmiöstä tutkimuskysymyksiä samalla silmällä pitäen. Kyselyn mainoksessa (liite 2) ja alussa oli motivaatiokirje, jossa kerrottiin kyselyn kesto, tarkoitus, tekijä sekä mihin tutkimustuloksia hyödynnetään. Lisäksi motivaatiokirjeessä kerrottiin vastaajien anonymiteetin säilyttämisestä koko prosessin aikana.

Miettiessäni kohderyhmän sensitiivisyyttä ja nuorten tavoittamista halusin, että kyselylomakkeen linkkiä pystyisi helposti jakamaan ja levittämään sosiaalisessa mediassa. Saatuaani tutkimusluvan toimeksiantajalta sain luvan mainostaa kyselylomaketta heidän sosiaalisessa mediassa sekä kaikissa tiloissa ja toiminnoissa. Tein kyselystä mainoksia, joita jaoin sosiaaliseen mediaan, tiloihin ja erilaisiin toimintoihin kuten ryhmiin. Toimeksiantajan sosiaalisen median kanavassa oli useita kymmeniä kyselyn kohderyhmään kuuluvia nuoria, joten

uskoin sitä kautta löytyvän sopivia vastaajia. Toimeksiantajan erilaisissa ryhmätoiminnoissa ja tiloissa kävi myös viikoittain useita kymmeniä nuoria, joten oli luontevaa mainostaa kyselyä myös niissä. Kyselyä mainostaessa pohdin paljon sitä, että olisiko vastaajien määrä isompi, jos olisin paikan päällä kertomassa ja mainostamassa kyselyä. Koin kuitenkin, että tällöin nuorten anonymiteetti olisi rikkoutunut. Läsnaoloni olisi myös voinut tuoda nuorille painostavan tunteen osallistumisesta.

Sähköisten tutkimuskyselyjen tekeminen on yleistynyt ja niitä kohdistetaan suoraan esimerkiksi sähköpostin välityksellä kohderyhmille mutta myös sosiaalisen median kautta. Sähköisen kyselyn etuna on, että niistä voidaan tehdä visuaalisesti käyttäjäystävällisiä ja miellyttäviä. Sähköistä kyselyä tehdessä täytyy kuitenkin ottaa huomioon kyselyn kohderyhmälle sopivat tekniset ja visuaaliset asiat. Verkkokyselyjen etuna on myös toimitusajan ja palautuksen ketteryys. On mietittävä tarkkaan, miten kohderyhmän huomio saadaan herätettyä. Aineistonkeruun kuluttomuus mahdollistaa sen, että useita vastauksia voidaan saada laajaltakin alueelta. (Valli & Perkkilä 2018, 117–118.) Kyselyn linkkiä jakaessa ei ollut merkityksellistä, kuinka laajalta alueelta nuoret olivat tai mistä he olivat alun perin kotoisin. Kyselyn mainos herätti huomiota sosiaalisessa mediassa, tiloissa sekä ryhmätoiminnoissa. Mielestäni oli tärkeämpää saada nuorten vastauksia juuri oikean ikäiseltä kohderyhmältä sekä niiltä nuorilta, joilla on tietoa ja kokemusta aiheesta. Aineistoa kerätessä pohdin paljon sitä, milloin aineistoa on tarpeeksi ja koska se on riittävä. Haasteena oli myös oikeasti löytää niitä nuoria vastaamaan, joilla on joko kokemusta tai mahdollisesti tietoa sexting-ilmiöstä.

Kyselylomakkeessa oli avoimia ja monivalintakysymyksiä. Kysymysten ohjeistukset olivat tarkkoja ja kertoivat vastaajalle, voiko kysymykseen jättää vastaa-matta tai valita mahdollisesti monta vaihtoehtoa. Vallin ja Perkkilän (2018, 121) mukaan kyselyn kysymyksissä, joissa voi valita vain yhden vaihtoehdon vähentää tutkijan tulkintaa hänen analysoidessaan vastauksia. Kyselylomakkeessa pyydettiin vastaajia myös perustelemaan vastauksiaan, jotta nuorten mielipiteistä ja asenteista saisi mahdollisimman monipuolisen kuvan. Valli ja Perkkilä (2018, 121) huomauttavat, että usein asenne- ja mielipidetutkimuksien kysymyksiin voi vaikuttaa useampikin näkökulma, jolloin vastauksissakin voi näkyä monitahoisuus. Tästä syystä oli mietittävä tarkasti, mitkä olivat ne

kysymykset, joissa nuori pystyi kertomaan ja perustelemaan avoimeen kenttään omia kokemuksiaan ja mielipiteitään.

4.4 Tutkimuseettisiä näkökulmia ja luotettavuuden pohdintaa

Aloittaessani opinnäytetyötäni tiedostin, että minun on tutkijana otettava erityisesti huomioon tutkimuskohteen alaikäisyys ja aiheen henkilökohtaisuus eli sensitiivisyys. Näiden syiden vuoksi valitsin aineistonkeruumenetelmäksi anonyymin verkkokyselylomakkeen enkä esimerkiksi haastattelua. Valli ja Perkkilä (2018, 120) toteavatkin, että verkkokyselyn luotettavuutta menetelmänä lisää se, ettei tutkija ole ennakkoon yhteydessä vastaajiin, eikä siten valikoi vastaajia. Merikivi (2010, 137) korostaa, että internetkyselyjä tehdessä täytyy tutkimuseettisesti miettiä vastaajien tunnistettavuutta, osallisuutta, vahingoittumattomuutta ja luottamuksellisuutta.

Kallinen ym. (2018, 83) korostavat, että tutkittaessa lapsia ja nuoria on kohdeyhmä aina sensitiivinen. Eettisyys liittyy vahvasti sensitiivisyyteen ja tutkimusta tehdessä on tärkeää huomioida, koskeeko sensitiivisyys aiheita, kohdeyhmää vai tutkimusta. Raymond Leen (1993) mukaan sensitiivisyys liittyy mahdolliseen uhkaan tai riskiin, jonka tutkimuksen osallistuminen ja henkilökohtaisten asioiden kertominen aiheuttaisi. Margaret Hydén (2008) on määrittellyt sensitiivisyyden tapahtuman tutkittavan kokemukseen. Monesti sensitiivisyys liitetään aiheisiin ja kokemuksiin, joihin liittyy häpeää tai jotka ovat koskettaneet negatiivisesti yksilöä. Aiheen sensitiivisyyttä tarkastellessa tutkijan ja tutkittavan näkemys sensitiivisyydestä voi olla erilainen. Tutkittaessa alaikäisiä tulee ottaa huomioon mahdollisten tutkimuslupien hankinta ja sopivien tutkittavien löytäminen. Haastattelutilanteessa sensitiivinen aihe voi olla vaikeaa jopa yllätyksellistä, jolloin eettisintä voi olla kerätä aineistoa muulla tavalla. Vieraille tutkijalle puhuminen voi olla vaikeaa, jolloin tarvittavaa aineistoa ei välttämättä saa. (Kallinen ym. 2018, 15–19.) Hirsjärvi ym. (2009, 194) huomauttavatkin ettei kvalitatiivinen tutkimus aina välttämättä vaadi suoraa kontaktia tutkimuksen kohdejoukkoon.

Tiedostin, että alaikäisten huoltajilta olisi ollut mahdollisesti haasteellista tai jopa mahdotonta saada tutkimuslupia nuorten haastatteluihin. Nuoren osallis-

tuminen sextingiä koskevaan haastatteluun olisi voinut olla myös nuorelle kiu-
sallista koska silloin hänen vanhempansa olisivat saaneet tietää tällaista mah-
dollisesti tapahtuneen. Lisäksi tutkijana olisin ollut haastavan tilanteen edessä,
jos esimerkiksi nuori olisi kertonut minulle haastattelutilanteessa luottamuksel-
lisesti jotain sellaista, mihin minun olisi pitänyt reagoida ammattini puolesta tai
aikuisen roolissa.

Tutkimuslupaa huoltajilta ei edellytetä, kun tutkimus ei sisällä riskejä eikä va-
hingoita lasta. Tutkimuslupaa ei edellytetä myöskään silloin kun lapsi pystyy
arvioimaan osallistumisensa tutkimukseen sekä muodostamaan omat näkö-
kulmansa. (Mäkelä 2010, 83.) Tutkimuseettisesti on siis tärkeää, että lapsen
tai nuoren on mahdollista vastata kyselyyn vapaaehtoisesti ja että heillä on riit-
tävästi tietoa ymmärtää tutkimuksen tarkoitus. Tutkimuksessa on esitettävä
asiat ikätasolle sopivalla tavalla. Otin nämä huomioon kyselyn motivaatiokir-
jeessä, jossa kerroin selkeästi tutkimuksen aiheesta, tekijästä, kestosta, tar-
koituksesta, tavoitteesta, tuloksien hyödyntämisestä YAMK-opinnäytetyössäni
sekä vastaajien anonymiteetin säilymisestä koko tutkimusprosessin ajan. Ky-
selyyn vastaaminen oli nuorille myös vapaaehtoista eikä siihen vaikutettu esi-
merkiksi arpomalla tai jakamalla palkintoja. Kyselyyn vastaamisen pystyi myös
keskeyttämään niin halutessaan. Vastaajien yksityisyys säilyi vahvana aineis-
tonkeruu-, käsittely- ja julkaisuvaiheessa koska vastaajien henkilö- tai tunnis-
tetietoja ei kerätty. Tunnistamattomien vastaajien vuoksi kyselyyn vastannei-
den todellisesta iästä ei voida olla kuitenkaan täysin varmoja. Tästä syystä
alle 15-vuotiaiksi itsensä ilmoittaneiden nuorten huoltajilta ei voitu pyytää
myöskään erillistä suostumusta.

Verkkokyselylomake oli mielestäni myös paras ratkaisu sopivien tutkimuskoh-
teiden etsimiseen. Verkkokyselylomakkeen linkkiä pystyi jakamaan ja levittä-
mään helposti ja nopeasti sosiaalisessa mediassa. Nuori pystyi lisäksi vasta-
maan kyselyyn itselleen turvallisessa paikassa ja tilanteessa. Nuoren vapaa-
ehtoista osallisuutta lisäsi myös, että nuori pystyi myös keskeyttämään ja jat-
kamaan kyselyyn vastaamista niin halutessaan.

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 85) tuovat esille haastattelun etuja, joita ovat kysy-
myksien toistettavuus, väärinkäsityksien korjaaminen, sanamuotojen selventä-

minen ja keskusteleminen tutkijan kanssa. Kyselylomakkeessa ei ole kuitenkaan mahdollista korjata epäselvästi muodostettuja kysymyksiä tai varmistua täydellisesti siitä, että tutkija ja vastaaja puhuvat samasta asiasta. Välttääkseni epäselvät kysymykset kiinnitin huomiota, että lomake sisältää selkokielisiä ja yksinkertaisia kysymyksiä vastausohjeistuksineen. Lisäksi järjestin kysymykset teemoittain loogiseen järjestykseen, niin että kysymyksiin vastaaminen olisi johdonmukaista.

Hirsjärven ym. (1997, 195) mukaan kyselyn riskeinä voivat olla väärinymmärrykset, vastaajien suhtautuminen tai tietämyksen puute aiheesta. Kysymyksiä laatiessa tiedostin esimerkiksi pilailun ja vastaamattomuuden riskit. Pyrin tekemään kyselyyn selkeitä kysymyksiä, joihin pystyi vastaamaan monivalintojen tai avoimien vastauksien kautta sekä kertomaan perusteluita. Kyselylomake sisälsi myös strukturoitujen kysymysten ja avoimen kysymyksen välimuotoja. Tällöin vastausvaihtoehtojen jälkeen oli avoimia kysymyksiä, johon nuori pystyi kirjoittamaan oman vastauksen. Hirsjärvi ym. (2009, 199) tuovatkin esille, että tällöin voidaan saada esille asioita, joita tutkija ei ole osannut miettiä. Tuomi ja Sarajärvi (2018, 86) huomauttavat, että aineiston vähäisyys tai avoimien vastauksien niukkuus ei ole kuitenkaan laadullisessa tutkimuksessa oleellista koska tarkoituksena on kuvailla ilmiötä eikä yleistää. Verkkokyselyn etuina ovat sen luotettavuus ja työvaiheiden vähäisyys aineiston analyysivaiheessa. Sähköinen aineisto on valmiiksi tallessa juuri sellaisena kuin vastaajat ovat siihen vastanneet. Aineistoa ei tarvitse litteroida tai syöttää erikseen mihinkään, jolloin tämä poistaa mahdolliset lyöntivirheiden mahdollisuudet. (Valli & Perkkilä 2018, 118.)

4.5 Aineiston analyysitapa

Aineiston analyysitapana käytin sisällönanalyysin teemoittelua ja hyödynsin Webropolin raportteja. Sisällönanalyysiä pidetään laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmänä. Sisällönanalyysi voi toimia yhtenä metodina tai teoreettisena viitekehyksenä. Sisällönanalyysi soveltuu monenlaiseen tutkimukseen ja sen avulla voidaan analysoida monia erilaisia dokumentteja. Sisällönanalyysi soveltuu myös strukturoimattomankin aineiston analyysiin. Tarkoituksena on kuvata tiiviisti ja yleisesti tutkittava ilmiö, jonka jälkeen luodaan johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103,117.)

Aineiston teemoittelu tuo esille, mitä jokaisesta aihepiiristä on kerrottu. Vastausten määrillä saattaa olla merkitystä riippuen laadullisen tutkimuksen perinteestä. Aineistoa pilkkotaan ja ryhmitellään erilaisten teemojen alle. Tällöin voidaan tehdä vertailua teemojen esiintymisen kesken. Aineistoa voidaan aluksi järjestellä esimerkiksi vastaajien taustatietojen mukaan. Varsinaisessa teemoittelussa etsitään samaan teeman alle kuuluvia näkökulmia. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 105–107.) Tutkimuskysymykset ohjasivat tutkimukseni aineiston analysointia. Kyselyn aineiston analysointi alkoi Webropol perusraporttien ja taustatietojen (ikä, sukupuoli, parisuhdestatus) kautta tehtyjen raporttien tallentamisella tiedostoihin.

Teemoittamisen jälkeen aineistoa luetaan useamman kerran ja tehdään havaintoja kirjoittamalla muistiinpanoja ja pohdintoja. Analyysin tarkoituksena onkin tiivistää aineistoa jäsentelemällä ja järjestelemällä niin, ettei mitään oleellista jää ulkopuolelle. Teemoittelussa tarkoituksena on nostaa esille sitaatteja, jotka antavat vastauksia tutkimuskysymyksiin. Viimeisenä vaiheena aineistosta poimitaan tärkeimmät ja mielenkiintoisimmat kohdat. (Eskola 2018, 219–221.) Tutkimustuloksien teemat muodostuivat nuorten määritelmästä, tunteista ja kokemuksista sexting-ilmiöstä. Jäsentelin ja järjestelin aineistoa lukemalla sitä läpi useaan kertaan. Tein muistiinpanoja ja etsin lähteitä tukemaan nuorten ajatuksia ilmiöstä. Pyrin tuomaan esille nuorten sitaatteja, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiin.

Verkkokyselyn tutkimustulosten analysoinnissa ei noudateta todennäköisyysotannan periaatteita vaan tarkastellaan näytettä otoksen sijaan. Aineistoa tarkasteltaessa tulisi miettiä minkälaiset ihmisryhmät ovat vastanneet, ja mitkä ovat jääneet kenties pois. (Valli & Perkkilä 2018, 120.) Kyselyyni vastasi suurimmaksi osaksi tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluvia eli 15–18-vuotiaita nuoria. Ainoastaan täysi-ikäisten nuorten (14 prosenttia) osuus jäivät pienemmäksi kuin muiden ikäryhmien. Tarkastellessa sukupuolia, tyttöjen ja poikien osuus oli suurin piirtein sama. Muunsukupuolisten vastaukset (7 prosenttia) jäi suhteellisen pieneksi.

Avointen kysymysten kohdalta analysointi alkoi lukemalla aineistoa ja keräämällä havaintoja erilliseen tiedostoon. Tutkimuskysymyksien osalta epäolennaisemmat asiat jäivät ulkopuolelle. Ryhdyin etsimään tekstistä samankaltaisia ilmaisuja ja järjestelin niitä samankaltaisten teemojen alle. Teemoittelun avulla muodostui selkeä kokonaisuus, josta oli helppo löytää keskeiset tulokset. Analysointi oli teoriaohjaavaa, jolloin aiemman tiedon olemassaolo huomioidaan vaikkakin analysointia ohjaa silti aineisto. Valli ja Perkkilä (2018, 109) huomauttavatkin, että teoriaohjaavassa analyysissä aiemman tiedon merkitys ei ole teoriaa testaava vaan uusia näkökulmia tuova. Halusin nimenomaan suhtautua ymmärtävästi nuorten tuottamiin ajatuksiin ja mielipiteisiin sexting-ilmiöstä sekä tuoda nuorten näkemyksiä esille.

5 SEXTING NUORTEN TULKITSEMANA

5.1 Sexting-ilmiön yleisyys ja käsitteen tunnettavuus

Amerikkalainen tutkimus vuodelta 2016 tuo esille, ettei sexting ole ilmiönä välttämättä niin yleinen kuin media yleensä antaa olettaa. Tutkimuksen mukaan vain 12 prosenttia yläkoulu- ja lukioikäisistä oli lähettänyt alastonkuvan tai -videon itsestään jollekin toiselle. Alastonkuvia ja -videoita oli vastaanottanut 19 prosenttia nuorista. Tutkimuksen mukaan alaikäisistä vain alle 10 prosenttia oli pyytänyt aktiivisesti jonkun alastonkuvaa ja nuorista vain 18 prosentilta oli kysytty alastonkuvaa. Vuonna 2019 uusitussa tutkimuksessa lukemat olivat kuitenkin lisääntyneet. Uusitussa kyselyssä vastaajista 14 prosenttia oli lähettänyt ja 23 prosenttia oli vastaanottanut seksuaalisia kuvia. (Patchin & Hinduja 2019, 140.)

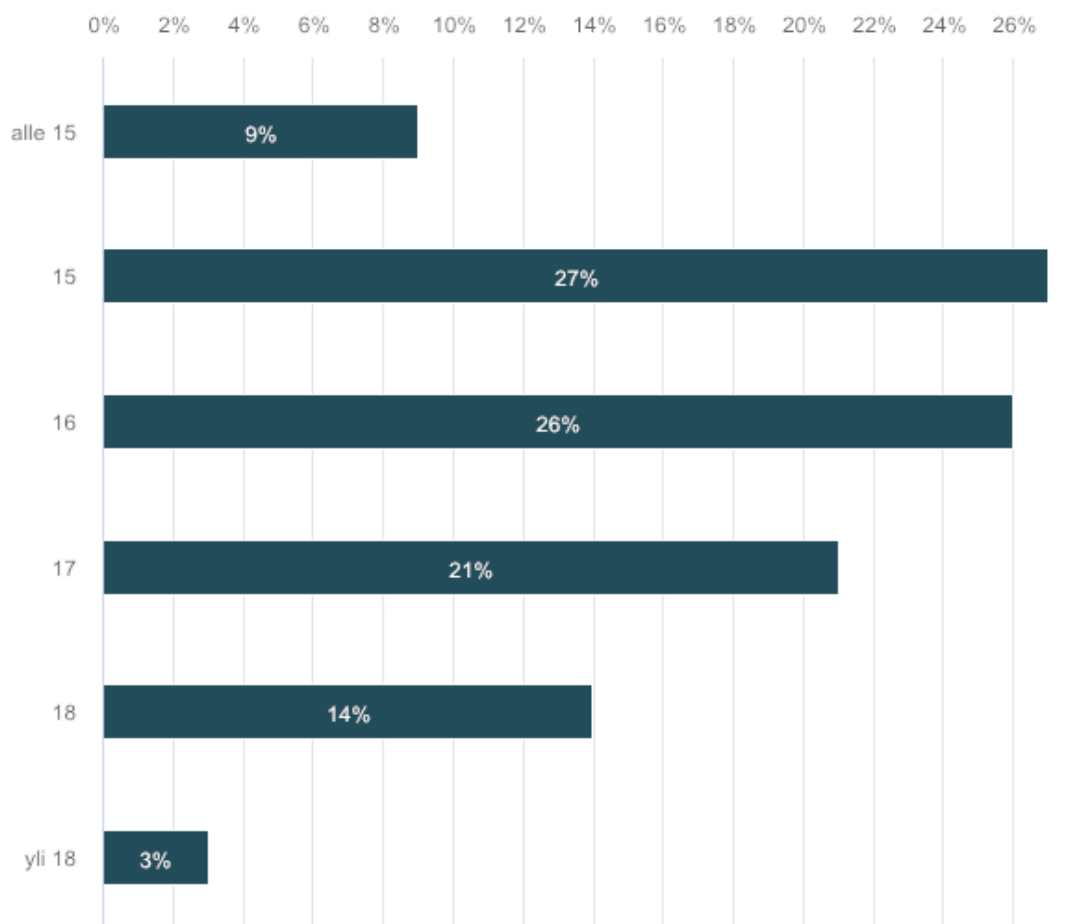
Nielsen on tutkinut pro gradussaan 11–18-vuotiaiden tyttöjen internetissä saamia ja lähettämiä seksiin liittyviä viestejä. Tutkimuksen tulokset koostuvat 1296 lapsen ja nuoren vastauksista goSupermodel-palvelun kautta teetetyssä kyselyssä. Tutkimukseen vastanneista 65 prosenttia oli vastaanottanut seksiin liittyviä viestejä joko aikuiselta tai alaikäiseltä. Vastanneista 20 prosenttia oli myös lähettänyt itse seksiin liittyviä viestejä. (Nielsen ym. 2015, 1.)

Korkalan ja Virran pro gradussa on tutkittu 15–25-vuotiaiden kokemuksia sextingistä. Tutkimuksen aineisto kerättiin verkkokyselyllä, jonka linkkiä jaettiin Nuortenelämä.fi verkkopalvelussa ja sosiaalisessa mediassa. Vastaajista

naisten osuus oli 88 prosenttia. Liki 40 prosenttia vastaajista oli harrastanut sextingiä viimeisen viikon aikana ja suurin osa ilmoitti harrastavansa sitä keran viikossa. Yleisin väline sextingin harrastamiseen oli puhelin, erityisesti WhatsApp sekä sosiaalisen median kanavat. (Korkala & Virta 2016, 21–42.)

Opinnäytetyöni kyselyyn vastanneista 58 nuoresta oli tyttöjä 32 (55 prosenttia). Kyselyyn vastasi lisäksi 22 poikaa (38 prosenttia) sekä 4 nuorta (7 prosenttia) määritteli sukupuolekseen muu. Kyselyyn vastanneista nuoresta 31 nuorta (55 prosenttia) määritteli oman parisuhdestatuksensa ei parisuhteessa olevaksi. Parisuhteessa olevien määrä oli 19 nuorta (33 prosenttia) sekä avoimessa suhteessa 2 nuorta (4 prosenttia). Parisuhdestatuksensa avo- tai avoliitossa olevaksi määritteli 3 nuorta (5 prosenttia) sekä muutama nuori (3 prosenttia) määritteli parisuhdestatuksensa joksikin muuksi.

Kuva 1. Vastaajien ikäjakauma

Kyselyyn vastasi yhteensä 58 nuorta, joista alle 15-vuotiaiden vastauksia on 9 prosenttia. Isoimpana vastaajaryhmänä näyttäytyivät 15-vuotiaat (27 prosenttia) sekä 16-vuotiaat (26

prosenttia). Vastaajista 17-vuotiaita oli 21 prosenttia, 18-vuotiaita 14 prosenttia sekä yli 18-vuotiaita 3 prosenttia. (Kuva 1.)

Tutkimustulokseni todentavat, että nuoret käyttävät useita eri sosiaalisen median palveluita päällekkäin. Yleisimmät nuorten käyttämät sosiaalisen median palvelut olivat Snapchat 98 prosenttia, Instagram 97 prosenttia sekä YouTube 93 prosenttia. Avoimessa kentässä useampi nuori kertoi käyttävänsä lisäksi TikTok-sovellusta. Facebookia käytti 69 prosenttia vastaajista. Pikaviestimistä WhatsAppia käytti 93 prosenttia ja Messengeriä 38 prosenttia vastaajista. Nuorista 10,3 prosenttia kertoi käyttävänsä Kik-sovellusta.

Yleisimpiä paikkoja, joista voi löytää sexting seuraa mainittiin tämän hetken yleisimpiä sosiaalisen median sovelluksia kuten Snapchat (89 prosenttia) ja Instagram (76 prosenttia). Ainoastaan 35 prosenttia nuorista mainitsi Facebookin ja Messengerin sekä 30 prosenttia Kik-sovelluksen. Avoimeen kenttään yleisimmäksi paikaksi löytää sexting seuraa kerrottiin olevan seuranhakusovellus Tinder ja livevideochatti Omegle. Nuoret kertoivat vastauksissaan, kuinka mobiililaitteet ovat nykypäivänä mahdollistaneet ja osaltaan tehneet helpoksi alastonkuvien pyytämisen ja lähettämisen.

Noh nykypäivänä asia käy niinkin helposti kuin kysymällä "moi haluatko laittaa nudei, saat kyllä takas" tms yms, ennen vanhaan se oli varmasti erilaista kun ei ollut mobiililaitteita. (P1)

Nuorten vastauksissa seksuaalissävytteisen materiaalin lähettäminen tai välittäminen jakaantui aika tasaisesti vastaajien joukossa. Seksuaalissävytteistä materiaalia oli lähettänyt tai välittänyt 50 prosenttia vastaajista. Vastaajista 45 prosenttia ei ollut lähettänyt seksuaalissävytteistä materiaalia. Kaikista vastaajista 78 prosenttia oli kuitenkin vastaanottanut seksuaalissävytteistä materiaalia.

Pelastakaa Lapset järjestön tekemässä selvityksessä (2018, 18) todetaan, että tytöille lähetetään useimmin alastomia tai puolialastomia kuvia tai videoita kuin pojille. Tutkimustuloksissani on eroja sukupuolten välillä lähettämisen ja vastaanottamisen suhteen sukupuolittain. Tytöistä 53 prosenttia kertoi lähettäneensä tai välittäneensä seksuaalissävytteisiä materiaaleja poikia (45 prosenttia) ja muunsukupuolisia (50 prosenttia) hieman useammin. Eroavaisuutta

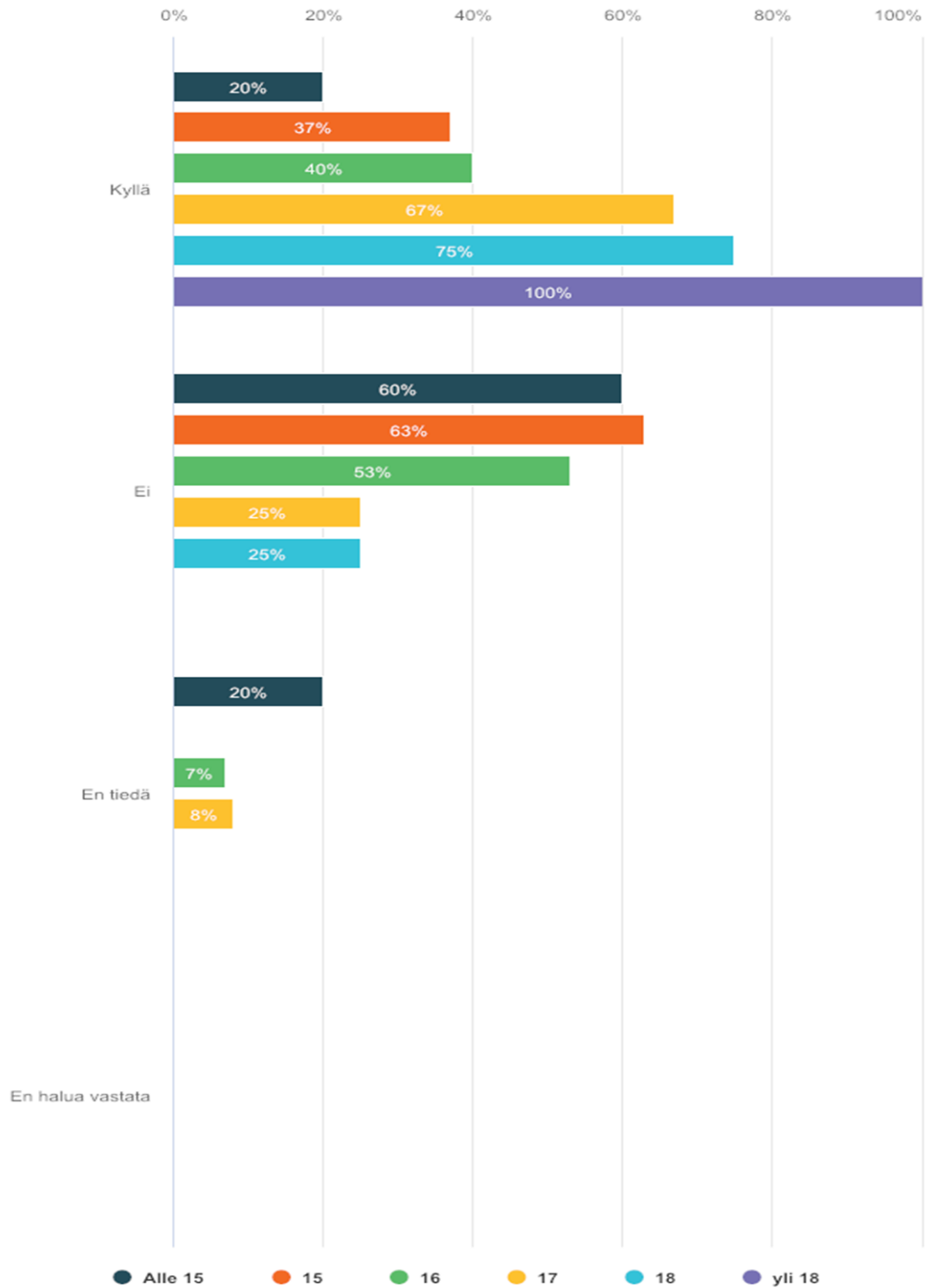
näyttäisi olevan myös seksuaalissävytteisten materiaalien vastaanottamisessa eri sukupuolten välillä. Pojista 86 prosenttia kertoi vastaanottaneensa seksuaalissävytteistä materiaalia. Tytöistä 72 prosenttia ja muunsukupuolisiksi itsensä määritelleistä nuorista 75 prosenttia kertoi vastaanottaneensa seksuaalissävytteistä materiaalia.

Nuoret kohtaavat seksuaalissävytteisiä materiaaleja suhteellisen paljon. Tutkimukseen vastanneista nuorista 69 prosenttia oli nähnyt tai kokenut seksuaalisia tai seksiä sisältäviä vitsejä, meemejä ja giffejä sosiaalisessa mediassa. Kaikista vastanneista nuorista 95 prosenttia oli nähnyt tai kohdannut puolialastomia- tai alastonkuvia sosiaalisessa mediassa. Kyselyyn vastanneista nuorista 75 prosenttia oli nähnyt tai kohdannut pornoa, 22 prosenttia lapsipornoa, 71 prosenttia puolialastomia- tai alastonvideoita sekä 69 prosenttia kuvia tai videoita sukuelimistä. Seksuaalisia tai seksiin vihjailuja tai ehdotuksia oli kokenut tai nähnyt sosiaalisessa mediassa 62 prosenttia nuorista. Vastaajista 44 prosenttia oli kokenut tai nähnyt seksuaalisen kuva- tai videomateriaalin pyytämistä tai vaihtokauppaamista sosiaalisessa mediassa. Nuorista 16 prosenttia oli nähnyt tai kokenut seksuaalista väkivaltaa sosiaalisessa mediassa. Kaikista vastanneista 38 prosenttia oli lisäksi nähnyt tai kokenut alastonkuvien ja/tai -videoiden levittämistä ja/tai niillä kiristämistä.

Kohdatessaan epätoivottua seksuaalista materiaalia sosiaalisessa mediassa vain 13 prosenttia nuorista oli kertonut vanhemmalle tai huoltajalle. Vastaajista vain 9 prosenttia oli kertonut opettajalle tai muulle koulun henkilökunnalle. Vastaajista 7 prosenttia oli kertonut nuoriso-ohjaajalle tai nuorisotyöntekijälle. Nuoret kertoivat syitä, miksi eivät olleet toimineet kohdatessaan epätoivottua sextingiä. Syinä kerrottiin, ettei epätoivottu materiaali ollut vaikuttanut, kiinnostanut tai haitannut millään tavalla. Osa nuorista kertoi kuitenkin pelänneensä muiden reaktioita. Kohdatessaan epätoivottua seksuaalissävytteistä materiaalia suurin osa nuorista oli kertonut kaverille, estänyt tai ilmiantanut tilin tai käyttäjän sosiaalisen median palvelun ylläpidolle.

Tutkimuksen vastauksissa tuli esille, että iällä voi olla vaikutusta sextingin tekemisen yleisyyteen. Seksuaalissävytteisten materiaalien lähettäminen tai välittäminen oli yleisempää mitä vanhemmasta nuoresta oli kyse. (Kuva 2.)

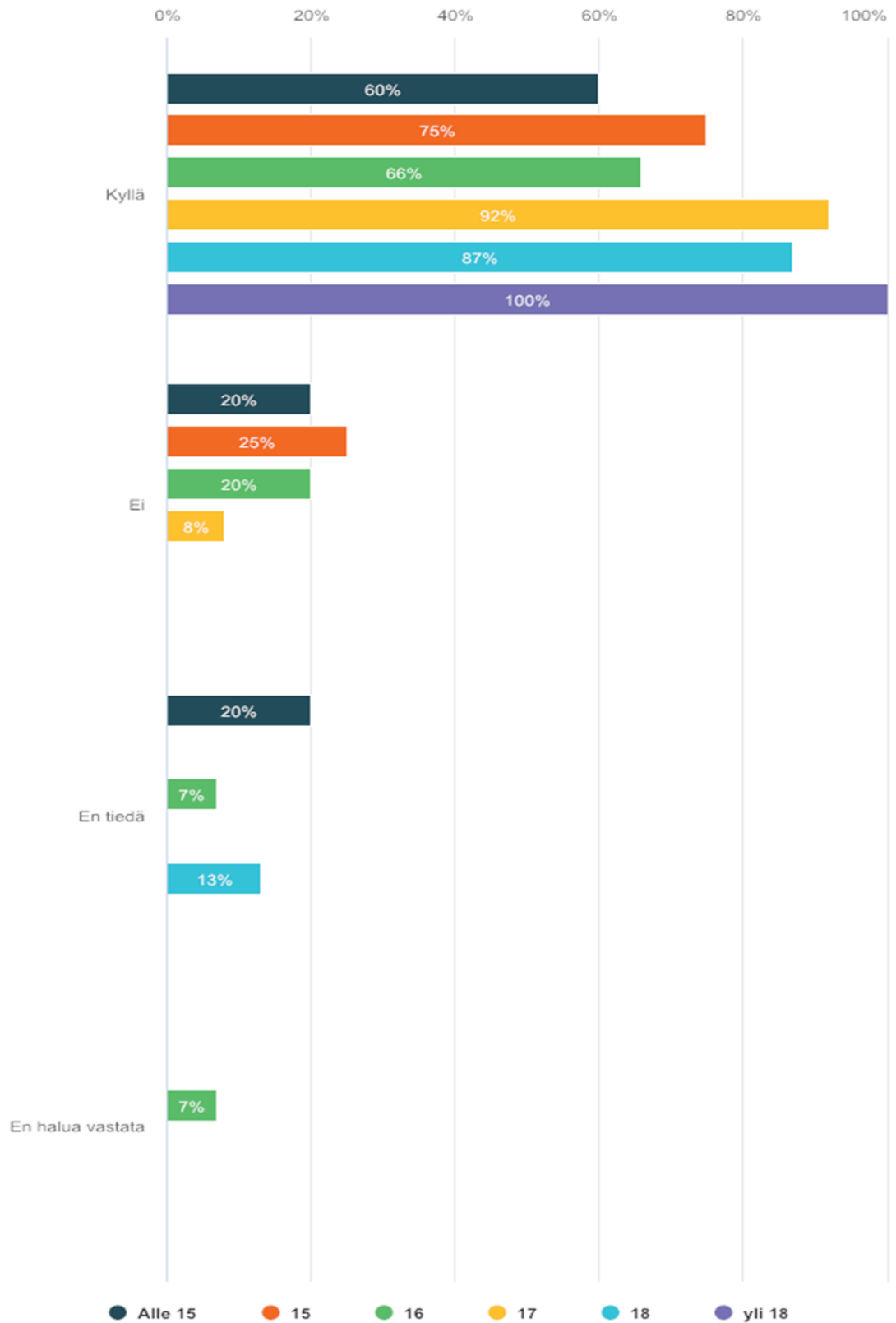
Kuva 2. Seksuaalissävyytteisten viestien, kuvien ja/tai videoiden lähettäminen tai välittäminen itsestä tai muista sosiaalisessa mediassa ikäryhmittäin tarkasteltuna

Kuva 2. Seksuaalissävyytteistä materiaalia itsestä tai muista oli lähettänyt tai välittänyt sosiaalisessa mediassa alle 15-vuotiaista 20 prosenttia, 15-vuotiaista 37 prosenttia, 16-vuotiaista 40 prosenttia, 17-vuotiaista 67 prosenttia, 18-vuotiaista 75 prosenttia ja yli 18-vuotiaista 100 prosenttia.

Seksuaalissävyytteisen materiaalin vastaanottaminen näyttäisi olevan yleisempää kuin lähettämisen tai välittämisen kaikissa ikäryhmissä. (Kuva 3.)

Kuva 3. Seksuaalissävytteisten viestien, kuvien ja/tai videoiden vastaanottaminen sosiaalisessa mediassa ikäryhmittäin tarkasteltuna

Kuva 3. Seksuaalissävyyteistä materiaalia oli vastaanottanut sosiaalisessa mediassa alle 15-vuotiaista vastaajista 60 prosenttia, 15-vuotiaista 75 prosenttia, 16-vuotiaista 66 prosenttia, 17-vuotiaista 92 prosenttia, 18-vuotiaista 87 prosenttia ja yli 18-vuotiaista 100 prosenttia.

Tarkasteltaessa sextingiä parisuhdestatuksen perusteella näyttää siltä, että seksuaalissävyyteisen materiaalin lähettäminen tai välittäminen olisi yleisempää parisuhteessa (74 prosenttia), avo- tai avioliitossa (67 prosenttia) sekä avoimessa suhteessa (100 prosenttia). Ei parisuhteessa olevista vastaajista vain 34 prosenttia oli lähettänyt tai välittänyt seksuaalissävyyteistä materiaalia. Seksuaalissävyyteisen materiaalin vastaanottamista tapahtui yleisimmin avoimessa suhteessa (100 prosenttia) ja parisuhteessa (95 prosenttia). Parisuhteessa olevien (69 prosenttia) ja avo- tai avioliitossa olevien (67 prosenttia) vastaajien määrät jakaantuivat aika tasaisesti.

Kaikista kyselyyn vastanneista 46 nuorta vastasi avoimeen kysymykseen, jossa nuorta pyydettiin määrittelemään mitä sexting on heidän mielestään. Suurin osa vastaajista, sekä tytöistä (T) että pojista (P) ja muun sukupuoliseksi (M) itsensä määrittelemästä nuoresta vaikutti tietävän sexting-käsitteen suhteellisen hyvin. Nuorten vastauksissa tuli esille, että sexting-käsite tunnetaan suhteellisen hyvin ja se määritellään seksuaalissävyyteisten tekstien, keskustelujen, kuvien- ja videomateriaalien lähettämiseksi.

Seksuaaliseen sävyyn lähetettyjä viestejä tai seksuaalisten kuvien lähettelyä. (T1)

Seksuaalissävyyteistä keskustelua ja kuva- ja videomateriaalin lähettämistä. (P2)

En oikein ole täysin varma, mutta sanoisin että netin kautta seksuaalisen sisällön kuten tekstiviestien tai kuvien lähettäminen. (M1)

Ainoastaan muutaman pojan vastauksissa sexting-käsite ei näyttänyt olevan kovinkaan tuttu tai nuori ei ollut aikaisemmin kuullut. Sexting osattiin kuitenkin yhdistää seksuaalisiin viesteihin liittyväksi asiaksi.

En oo koskaan kuullukkaa mut varmaa jottai seksuaalisia viestejä? (P3)

5.2 Huomion ja mielihyvän hakemista

Tutkimustuloksissa varsinkin tytöt (43,8 prosenttia) määrittivät sextingin tekemisen yhtenä syynä huomion tai hyväksynnän hakemisen. Pojista 22,7 prosenttia määritti huomion tai hyväksynnän syynä tehdä sextingiä, kun taas muunsukupuoliset eivät määritelleet sitä syynä ollenkaan. Nuoret kertoivat, että varsinkin seuranhakusovelluksissa voidaan flirttailla ilman taka-ajatuksia ja hakea jonkinlaista huomiota toiselta osapuolelta. Holopaisen (2020, 2) mukaan alaikäisten osallisuus esimerkiksi deittisovelluksissa on päällekkäistä toimintaa kaikkien muiden sovellusten joukossa. Tinderissä käydyt keskustelut ja sovelluksen selaamisen on katsottu lisäävän varsinkin nuorten naisten sosiaalista pääomaa (Holopainen 2020, 78). O'Sullivan (2014, 47) korostaakin, että nykyajan nuorten seksuaalisessa käyttäytymisessä näkyy, että he ovat poistaneet näennäisiä mielivaltaisia seksuaalisuuden rajoituksia ja kokevat voimaantumisen tunteita kyvyssään hakea seksuaalista huomiota.

Puhuin tinderissä pojan kanssa ja oltiin saman tien samalla aaltopitoudella ja kumpikin flirttaili. Harrastin koska se on kivaa välillä jutella ilman mitään suuria taka-ajatuksia ja saada vähän huomiota. (T2)

Nuorista vain 20 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että sextingillä voi saada ihailua tai hyväksyntää. Nuorista 36,4 prosenttia ei osannut kuitenkaan sanoa voiko sextingillä saada ihailua tai hyväksyntää. Perusteluina arveltiin ihailun tai hyväksynnän hakemisen olevan mahdollisesti vain tietyn marginaaliryhmän tavoite. Sextingin kautta haetun ihailun tai hyväksynnän koettiin myös voivan mahdollisesti kääntyä itseään vastaan. Nuoret kertoivat, että arvostelemista, negatiivista palautetta ja kiusaamista voi tapahtua sextingin seurauksena.

Jätkät jotka lähettelee saa arvosteluja niitten koosta ja haukutaan pedariks, muijat jotka lähettelee kuvia, tuomitaan huoraks... aina kin osasta aikaa...(T3)

Työistä 43,8 prosenttia määritti vastapuolen miellyttämisen olevan syy sextingin tekemiseen. Pojista 22,7 prosenttia ja muun sukupuolisista 25 prosenttia määritti vastapuolen miellyttämisen olevan syy sextingin tekemiseen. Nuoret toivat esille vastauksissaan, että sextingin kautta oli saatu jonkinlaista hyväksyntää ja kehuja toiselta osapuolelta.

Se alkoi jostain siihen vihjailevasta viestistä. Harrastin ehkä sitä siksi että sain tietynlaista hyväksyntää tältä henkilöltä. Sexting tapahtui snapchatissa. Olimme tavanneet tämän henkilön kanssa kerran. Kuvat sisälsivät vähän vihjailevaa materiaalia ja viestit kehuja ja jonkinlaisia toiveita seksistä. En muista miten se päättyi. (T4)

Nuoret kertoivat, että saatuaan positiivista palautetta tai kehuja oli olo tullut itsevarmemmaksi. Nuoret olivat kokeneet myös joukkoon kuulumisen tunnetta erilaisissa sosiaalisen median ryhmissä. Kaikista kyselyyn vastanneista vain tytöistä 9,4 prosenttia määritteli halun kuulua porukkaan olevan syynä sextingin tekemiseen.

Siitä voi tulla itsevarmemmaksi, kun saa kehuja. Voi tuntea kuuluvansa joukkoon jos kuuluu erilaisiin ryhmiin esimerkiksi instagramissa. Siitä saa myös hetkellistä mielihyvää sekä itselle että toiselle. (T5)

Nuoret kertoivat, että itsensä ja kumppaninsa mielihyvän tunteesta tapahtuva sexting ei ole ihailun tai hyväksynnän hakemista. Sexting koettiin myös henkilökohtaisena asiana, jolla ei ole tarkoitus hakea hyväksyntää ulkopuolisilta. Nuorista 41,8 prosenttia ei osannut sanoa arviotaan väitteeseen, että sextingia tehdään miellyttääkseen muita tai painostettuna. Perusteluissa arveltiin painostusta kuitenkin tapahtuvan. Sextingin koettiin pääasiassa tulevan luontaisesti esimerkiksi oman seurustelukumppanin kanssa. Nuoret toivat esille, että tällöin sexting tapahtuu molemminpuolisesti ja vastavuoroisesti miellyttäen. Avoimissa vastauksissa nuoret toivat esille, että sextingin hyvänä puolenä koettiin molemminpuolisen mielihyvän tuottaminen.

Hyviä puolia on oman ja toisen mielihyvän saaminen. (P4)

Morganin (2014, 26) mukaan nuoruuden seksuaalinen käyttäytyminen voi johdattaa positiivisiin tuloksiin kuten esimerkiksi kokemuksiin kiihottumisesta ja mielihyväästä. Tutkimustuloksissani useimmiten sexting oli koettu hetkellisenä molemminpuolisena mielihyvän tuojana. Nuorten vastauksissa tytöistä 53,1 prosenttia ja pojista 54,6 prosenttia määritteli mielihyvän hakemisen olevan yksi isoin syy sextingin tekemiseen. Muunsukupuoliseksi itsensä määritelleiden

nuorten vastauksissa ei näkynyt mielihyvän hakemista syynä sextingin tekemiseen.

Tutkimustuloksissani 60,5 prosenttia nuorista oli kokenut seksuaalisävytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana kiihottuneisuuden tunnetta. Sukupuolittain tarkasteltuna tytöistä 56,5 prosenttia, pojista 66,7 prosenttia sekä muunsukupuolisista 66,7 prosenttia tunnekokemukset liittyivät pääosin kiihottuneisuuden tunteeseen sextingin aikana. Seksuaalisävytteisen lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen nuorista koki kiihottuneisuuden tunnetta enää 31 prosenttia. Erityisesti kiihottuneisuuden tunne yhdistettiin tilanteisiin, joissa sexting oli tapahtunut kumppanin kanssa tai se oli ollut uudenlainen tapa lähestyä toista ihmistä. Tytöistä 31 prosenttia, pojista 63,6 prosenttia sekä muunsukupuolisista 25 prosenttia määritteli halun kiihottua syyksi tehdä sextingiä. Nielsenin tutkimuksessakin seksuaalisen viestittelyn positiiviset tekijät liittyivät hyväksynnän ja seksuaalisen kiihottumisen hakemiseen. Sellaiset kokemukset liitettiin yleisimmin juuri saman ikäisten kanssa viestittelyyn. Positiiviset kokemukset saman ikäisten kanssa vaihtelivat nettiseksin kokemuksista roolipelien pelaamiseen, kiusoitteluun sekä puheeseen seksistä. (Nielsen ym. 2015, 5.)

5.3 Seksuaalista itseilmaisua ja uteliasta kokeilua

Nuorten vastauksissa pojat määrittelivät ja kuvailivat sextingiä niukka- ja vähäsanaisemmin. Erityisesti poikien vastauksissa tuli esille mahdollisesti sextingin taustalla olevia motiiveja ja toiveita seksuaalisesta toiminnasta. Pojat kertoivat vastauksissaan, että sextingissä nimenomaan seksuaalinen niin sanottu ”likainen” puhetapa ja alastonkuvien pyytäminen tai saaminen ovat keskeisiä asioita.

Dirty talk: n puhuminen, herut ja nudet ovat omasta mielestä sextingin. (P5)

Sex pätäng muna pilluu. (P6)

Tyttöjen ja muunsukupuolisten vastauksissa sextingiä kuvailtiin ja sanoitettiin härskien, vihjailevien ja flirttailevien viestien lähettämiseksi. Sexting nähtiin myös pervojen ja tuhmien viestien ja paljastavien kuvien tai videoiden lähettämisenä.

Kinkkistä viestittelyä ja joskus herkkien kuvien lähettämistä. (M2)

Härskien ja flirttailevien viestien lähettämistä. (T6)

Pervojen viestin ja paljastavien kuvien tai videoiden lähettäminen. (T7)

O’Sullivan (2014, 46) tuokin esille, että verkon aktiviteetit tarjoavat nuorelle kehityksellisen osallistumisen areenan, jossa voi kokeilla ja kokea erilaisia seksuaalisia kokemuksia. Tutkimustuloksissa tytöistä 18,8 prosenttia ja pojista 31,8 prosenttia määritteli vastauksissaan nettiseksi harrastamisen yhtenä yleisimpänä syynä tehdä sextingiä. Muun sukupuoliseksi itsensä määritelleet eivät pitäneet nettiseksi harrastamista syynä sextingin tekemiseen. Tutkimustuloksissa tuli esille mahdollisia nuorten toiveita ja tavoitteita sextingin taustalla, kuten helposta tavasta saada seksiä tai alastonkuvia toiselta osapuolelta. Nuoret perustelivat sextingin tekemisen kynnystä matalaksi varsinkin, jos nuori koki olonsa itsevarmaksi.

Helppoo pesää. (P7)

Olen ok oman itseni kanssa ja itsellä kynnyksellä lähettää jotain sexting aiheista on hyvin pieni, ja välillä tekee mieli. (P8)

Sukupuolittain tarkasteltuna on hajontaa siitä, että uskotaanko sextingillä löytävän kuitenkään seksikumppania sosiaalisen median tai netin ulkopuolelle. Tytöistä 18,8 prosenttia ja pojista 31,8 prosenttia uskoi sextingin tekemisen syynä olevan löytää seksikumppanin sosiaalisen median tai netin ulkopuolelle.

Tytöistä 21,9 prosenttia, pojista 31,8 prosenttia ja muunsukupuolisista 25 prosenttia pitivät uteliaisuutta yhtenä yleisimpänä syynä tehdä sextingiä. O’Sullivan (2014, 39) nostaakin esille, että erityisesti nuoret, jotka kokevat uteliaisuutta epänormaalina ja epätavallisina pidettäviin seksuaalisiin asioihin voivat oppia lisää tai löytää samanhenkisiä ihmisiä sosiaalisen median tai verkon kautta. Tutkimustuloksissa kaikista vastaajista 34 prosenttia koki seksuaalisuuteen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana jännityksen tunteita. Jännityksen tunnetta perusteltiin kiinnijäämisen tunteella tai kun ky-

seessä oli eka kerta uuden kumppanin kanssa. Seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen jännitystä oli kokenut 20 prosenttia vastaajista. Nuorista 29,1 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että sexting on jännittävää. Perusteluissa jännittävyyden arveltiin myös olevan yksi syy sextingin harrastamiseen. Jännittävänä pidettiin erityisesti tilanteita, joissa odottaa esimerkiksi saavansa ihastuksen kohteelta seksuaalisen kuvan.

Määriteltäessä sextingiä tyttöjen vastauksissa näkyi myös seksuaalisiin toiveisiin ja haluihin liittyviä asioita. Nuoret kertoivat sextingin olevan seksuaalista toimintaa ja toiveita siitä, mitä haluaisi tehdä toiselle. Sexting oli koettu myös vaihtoehtona, jos osapuolilla oli ollut suuri etäisyys toisiinsa.

Suuren etäisyyden vuoksi näkeminen ei ollut vaihtoehto joten viestittelin usein ihastuksen kohteeni kanssa kuvin ja sanoin. Joka päivä laitoimme puolialastomia kuvia ja siitä keskustelu usein kiihtyi, tavoitteena kiihottaa toista ja saada orgasmi. Olemme harrastaneet aikaisemmin seksiä, mutta hänen muuttonsa vuoksi ei voida puhua parisuhteesta. (T8)

Tyttöjen vastauksissa 21,9 prosenttia määritteli sextingin syynä olevan halu oppia seksistä ja seksuaalisuudesta. Poikien vastauksissa 18,2 prosenttia määritteli sextingin syynä halun oppia seksistä ja seksuaalisuudesta. Muunsukupuolten vastauksissa tätä ei näkynyt ollenkaan. Kaikista vastaajista 30,9 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että sextingin avulla voi kuitenkin oppia jotain seksistä ja seksuaalisuudesta varsinkin, jos se tehdään yhdessä sopien.

Sillä oppii itsestään ja toisesta kun molemmat ovat suostuneet. (T9)

Viestittely tarjoaa tilan seksuaalikasvatukselle ilman luokkahuoneen jännitettä ja hierarkiaa. Seksuaalinen viestittely voi siis olla oppimisen kanava, jossa anonymiteetin ja fyysisen kontaktin puuttumisen turvin opitaan asioita. Verkko-keskustelut avartavat keskusteluja seksuaaliterveydestä koulun ulkopuolella ja tarjoavat vaihtoehtoisia polkuja seksuaalisuuden ymmärtämiseen. (Nielsen ym. 2015, 8.) Tutkimustuloksissa nuoret kertoivat sextingin olevan yksi keino oppimiseen mutta uskoivat, että on olemassa parempia ja luotettavimpiakin

lähteitä. Nuoret kertoivat sextingin voivan tuoda uusia kokemuksia ja ymmärrystä omista mieltymyksistä. Oman seksuaalisuuden ilmaiseminen ja sen hahmottuminen nähtiin tapahtuvan keskustelujen kautta.

Oman seksuaalisuutensa ilmaiseminen ja seksuaalisuuden hahmottuminen keskustellessa siitä toisen ihmisen kanssa. (T10)

5.4 Flirttailua ja hauskanpitoa

Tutkimustuloksissa nuorista 36,4 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että sexting on hauskanpitoa tai flirttailua. Perusteluissa nuoret kertoivat sextingin olevan tilanneriippuvaista ja enemmänkin flirttailua kuin hauskanpitoa. Tuloksissa nuorten määrittelemissä syissä tehdä sextingiä on sukupuolittain havaittavissa eroavaisuuksia. Tytöistä 71,8 prosentin mielestä syynä tehdä sextingiä voi olla useimmiten hauskanpito ja flirttailu. Pojista 45,5 prosentin ja 50 prosenttia muunsukupuolisista pitivät hauskanpitoa ja flirttailua syynä tehdä sextingiä. Nielsenin ym. (2015, 9–10) tutkimustuloksissakin on tullut esille, että nuoret tytöt kuvailevat seksuaalista viestittelyä upeana tapana seksuaaliselle huvinpidolle ja samaan aikaan seksuaalisuuden tutkimiselle.

Pojista 27,3 prosentin vastauksissa korostui yhtenä sextingin tekemisen syynä vitsailu ja pilailu. Tytöistä 15,6 prosenttia ja muun sukupuolisista 25 prosenttia piti vitsailua ja pilailua syynä tehdä sextingiä. Nuorten vastauksissa tuli esille, ettei sextingiä oteta aina niin vakavasti. Sexting koetaan esimerkiksi tilaisuutena ”hullutella” ja tapana kokeilla uusia asioita kumppaneiden ja kavereiden kanssa.

Jollekin se sopii ja jollekin ei, hyviä puolia on se että ei tarvitse olla tosissaa ja voi ”hullutella” ilman mitään paineita (T11)

Eniten olen tätä harrastanut edellisen poikaystäväni kanssa, siinä ei ollut mitään big deal ihan perus settiä. Sitten läpällä joidenkin kavereiden kanssa, mutta sekin on suht. kasuaalia ja molemmat osapuolet ymmärtävät ettei tilanteessa olla tosissaan. (T12)

Seksuaalinen sosiaalisen median käyttäminen voidaan nähdä pitkälle vietyinä flirttailuna. Seksuaalinen somettaminen sisältää esimerkiksi nettideittailua,

seksuaalista viestittelyä, alastonkuvien lähettämistä ja puhelinseksin harrastamista. Seksuaalisen materiaalin lähettäminen tuo tekijälle jännityksen tunnetta ja kouruttaa. Se, mikä koetaan reiluksi nettikäyttäytymiseksi varsinkin parisuhteessa, riippuu yksilön arvomaailmasta. (Säteri 2018, 16.) Tutkimustuloksissa nuoret olivat harrastaneet sextingiä myös tuntemattomien henkilöiden kanssa. Nuoret eivät pitäneet sextingiä pettämisenä varsinkaan, kun nuori ei ollut seurustelusuhteessa.

Kaikkia henkilöitä en ole tavannut joiden kanssa olen sextingiä harrastanut. Parisuhteessa en ole ollut joten se ei ole millään lailla pettämistäkään. (P9)

Tytöistä 37 prosenttia, pojista 19 prosenttia ja muun sukupuolisista 25 prosenttia uskoivat sextingiä tapahtuneen tai sitä oli tapahtunut tuntemattomien kanssa. Sextingiä oli tapahtunut tai uskottiin tapahtuvan myös Omeglessa ja Tinderissä. Tuntemattoman kanssa tapahtuneen sextingin avulla oli tutustuttu uusiin ihmisiin sekä sextingin oli koettu tuovan piristystä.

Omeglessa tuntemattoman kanssa kun molemmat olivat kiinnostuneet asiasta. Harrastin koska sillä sai ajatukset pois omasta pahasta mielentilasta. Olin silloin, ja nyt sinkku. Viestit sisälsivät tarkkaa kuvausta seksistä ja se päättyi siihen kun kello oli niin paljon. (T13)

Muutamit nuoret kertoivat vastauksissaan, että sexting voi toimia esimerkiksi parisuhteessa hauskana tapana kiusoitella kumppania. Nuoret näyttivät tiedostavan, että sextingiä voidaan kuitenkin käyttää harhaanjohtamiseen ja ikävään pilailuun.

Jotkut saattavat pilaila lähettämällä seksiviestejä ja esittää kiinnostunutta ja nauraa jälkeinpäin. (P10)

5.5 Seksuaalista vuorovaikutusta

Roolipelit ovat yksi vuorovaikutteinen seksuaalinen verkkoaktiiviteetti. Roolipelit voivat olla massiivisia moninpelejä, joihin osallistuu paljon pelaajia ympäri maailman. Pelaajat ovat vuorovaikutuksessa keskenään roolipelin virtuaalipeliympäristössä. (O'Sullivan 2014, 41.) Tutkimustuloksissa nuoret määrittelivät

sextingiä yhtenä seksuaalisen vuorovaikutuksen muotona. Avoimissa vastauksissa nuoret määrittivät sextingiä alastonkuvien mutta myös roolipelien ja -pelaamisen kautta.

No siis. Nudei. Öö. Kaikkei vammasta seksuaalista ja nii ees päi. Ja niin. Roleplaying asioita. (T14)

Nielsenin tutkimuksessa myös roolipelit olivat yleisimmin mainittu muoto nuorten vuorovaikutukselle seksuaalisessa viestinnässä. Tutkimuksen vastaajat kertoivat roolipelien hahmojen muodostuvan yleensä tunnettujen bändien jäsenistä sekä kirjojen ja elokuvien hahmoista. Roolipelin tarina ja puitteet muodostettiin yhdessä kahden tai useamman pelaajan kanssa, jonka jälkeen juoni muodostuu yhteistyössä. Roolipelit voivat sisältää ulkopuolisia kertojia ja dialogia. Vaikka seksi oli joidenkin roolipelien keskiössä, oli se myös osassa peleistä oheistoimintaa. Seksuaaliseen toimintaan tähtäävät roolipelit olivat hyvin samankaltaisia kuin tarinalliset pornoelokuvat. Tutkimuksen verkkoyhteisössä vastaajat yhdistivät tämän niin sanottuihin perversseihin roolipeleihin. Vastaajista 43 prosenttia oli osallistunut seksuaalisiin roolipeleihin ja syyt vaihtelivat seurustelemisesta seksuaalisuuden tutkimiseen fantasian keinoin. Roolipelit mahdollistavat seksuaalisuuden tutkimuksen turvallisen etäisyyden päästä ja kuviteltujen hahmojen ja ympäristön turvin. (Nielsen ym. 2015, 5.)

Vanhempien teini-ikäisten joukossa roolipelit voivat olla kanava tutustua omiin henkilökohtaisiin mieltymyksiin ja fantasioihin. Kaikki Nielsenin tutkimuksen vastaajista eivät kuitenkaan halunneet pelata seksuaalisia pelejä kuvitellun hahmon turvin. Seksuaalisia viestejä lähettäneistä vastaajista 10 prosenttia oli osallistunut nettiseksi harrastamiseen roolipelien ulkopuolella. Osa tutkimuksen vastaajista yhdisti seksuaalisten viestien lähettämisen vapauteen tutkia omaa seksuaalisuuttaan. Verkon roolipelit voidaan nähdä jatkumona ja laajenuksena lapsuuden seksuaaliselle kehitykselle. Vastaajista osa kertoi roolipelien avulla testaavan omia rajojaan ja mieltymyksiään. Nuorten verkossa tapahtuvaan seksuaaliseen toimintaan suhtaudutaan kuitenkin usein riskinä ja ongelmana. Tutkimuksen vastaajat kokivat saman ikäisten kanssa verkossa tapahtuvan seksuaalisen leikin miellyttävänä, eivätkä pitäneet sitä vahingolli-

senä. Vastaajat kuvailivat toimintaa hauskana flirttailuna ja harmittomana tapana tutkia seksuaalisuutta julkaisemalla sitä kirjallisesti. (Nielsen ym. 2015, 6.)

Tutkimustuloksissani näkyy varsinkin tyttöjen vastauksissa sextingin sekä monipuolisempaa kuvailemista että vuorovaikutuksellisempaa puolta. Sexting määritelmä nähtiin suhteellisen laajana aina pikkutuhmasta viestittelystä itsestyydytykseen asti johtavana toimintana. Sexting nähtiin myös toimintana, joka voi olla yksi- tai molemminpuolista. Nielsen ym. (2015, 8) tuovatkin esille, että seksuaalisessa viestittelyssä on kyse mielikuvitusleikistä, jossa omat henkilökohtaiset kokemukset ja mieltymykset ovat suhteessa toisen kokemuksiin ja mieltymyksiin.

Pikkutuhmasta viestittelystä aina itsestyydytykseen asti johtavaa vuorovaikutusta, sanoin, kuvin ja äänin. (T15)

Häröjä viestejä, joko yksipuoleista tai sitten molemmat on messissä. (T16)

Mielestäni sexting tarkoittaa kaikkia toiselle ihmiselle kahdenkeskeisessä keskustelussa netissä lähetettyjä seksuaalisävytteisiä viestejä, videoita ja kuvia. (T17)

Nuorista 50 prosenttia koki seksuaalisävytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana mukavia tai miellyttäviä tunteita. Miellyttäviä tunnekokemuksia perusteltiin sillä, että sexting oli ollut mukavaa ja turvallista sekä kyseessä oli ollut molempien tahdosta tapahtuva sexting. Vastaajista 34 prosenttia koki seksuaalisävytteisen materiaalin lähettämisen jälkeen mukavia tai miellyttäviä tunteita. Nuorista 32,7 prosenttia oli hieman samaa mieltä siitä, että sexting on mukavaa tai miellyttävää. Nuoret perustelivat vastauksissaan arviotaan sillä, että kun kokemus on hyvä ja tapahtuu luotettavan ihmisen kanssa. O'Sullivan (2014, 39) huomauttaa, että uusi teknologia mahdollistaa välittömän mielihyvän tunteita, koska teknologia on helposti saatavilla ja tyypillisesti aika edullista, vaikkakin se voi tuoda pettävän tunteen yksityisyydestä.

Nielsen on tutkinut pro gradussaan 11–18-vuotiaiden tyttöjen internetissä saamia ja lähettämiä seksiin liittyviä viestejä. Tutkimuksen tulokset koostuvat 1296 lapsen ja nuoren vastauksista goSupermodel-palvelun kautta teetetyssä

kyselyssä. Tutkimus avaa millaisia seksiin liittyvät viestit ovat olleet ja millaisia ajatuksia ne ovat herättäneet. (Nielsen 2014, 2–8.) Kolmasosa vastaajista kertoi viestien aiheuttaneen ikäviä tai ahdistavia tunteita, 13 prosenttia oli tuntenut hämmentymistä ja neljä prosenttia ärtymistä. Vastaajista 14 prosenttia koki viestit pilana tai vitsinä ja liki kolmasosa koki viestit luonnollisena osana nettikulttuuria. Tutkimuksen vastaajista kymmenen prosenttia oli kokenut seksuaaliset viestit positiivisena. Tutkimuksen vastauksissa positiiviset ja neutraalit tunteet liittyivät seksin ja nettiseksin harrastamiseen, roolipeleihin, pilailuun ja keskusteluihin seksiin liittyvistä asioista. Vanhempien vastaajien vastauksissa korostui positiivisempi suhtautuminen seksiin liittyviin viesteihin. (Nielsen 2014, 29–33.) Vastauksista löytyi monenlaisia tunteita riippuen viestien määrästä ja tunnereaktiot saattoivat vaihdella viestittelyn aikana ja sen jälkeen positiivisista negatiiviseen (Nielsen 2014, 44).

Tutkimustuloksissani tyttöjen (56,3 prosenttia) ja poikien (45,5 prosenttia) vastauksissa määritettiin ihastuminen yhtenä syynä sextingin tekemisen. Muunsukupuolisten vastauksissa ihastumista ei kerrottu olevan syynä tehdä sextingiä. Tytöistä 47 prosenttia ja pojista 43 prosenttia sekä muunsukupuolisista 25 prosenttia oli kuitenkin harrastanut sextingiä tai uskoivat sitä tapahtuvan ihastuksen kohteen kanssa.

Pelastakaa Lapset selvityksen mukaan 12–17-vuotiaiden joukossa alastonkuvia oli lähetetty yleisimmin seurustelusuhteessa (Pelastakaa Lapset 2018, 31). Tutkimustulokseni vahvistavat osaltaan tätä tulosta. Tytöistä 80 prosenttia ja pojista 81 prosenttia sekä muun sukupuolisista 75 prosenttia oli harrastanut tai uskoi sextingiä tapahtuvan seurustelukumppanin kanssa. Kysymykseen voiko sextingin avulla ylläpitää ihmissuhteita nuorten mielipiteissä oli kuitenkin hajontaa. Kaikista vastaajista 20 prosenttia oli täysin samaa mieltä ja 21,8 prosenttia täysin eri mieltä. Ikävän lievittämistä ei esimerkiksi katsonut sextingin tekemisen syyksi kuin tytöistä 12,5 prosenttia. Verkon ulkopuolella tapahtuva läheisyys ja seksuaalisuuden harjoittaminen nähtiin olevan ihmissuhteita ylläpitävämpää kuin sextingin tekeminen.

Pelkän seksin avulla on vaikea ylipäättään ylläpitää ihmissuhdetta. Sexting tapahtuu kuitenkin vain verkossa ja parisuhteissa myös oikeassa elämässä tapahtuva läheisyys ja oman seksuaalisuuden harjoittaminen ovat tärkeitä asioita monille. (T18)

Seurustelukumppanin, tuttavuuksien tai kavereiden löytämistä ei nähty niinkään syynä tehdä sextingia. Nuorista 25,5 prosenttia oli hieman samaa mieltä, että sextingillä voi kuitenkin löytää uusia tuttavuuksia tai seurustelukumppanin. Perusteluissa epäiltiin, ettei sextingin kautta alkanut suhde välttämättä ole kovin kestävä. Tytöistä 10 prosenttia, pojista 33 prosenttia sekä 50 prosenttia muun sukupuolisista uskoivat sextingia tapahtuvan tai sitä oli tapahtunut kavereiden kanssa. Nuorista vain 20 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että sextingin kautta voi saada tietoa seurustelusta tai ihmissuhteista.

Nielsenin tutkimuksen vastaajista mainitsi syinä lähettää seksuaalisia viestejä kiihottuminen (25 prosenttia), nettiseksin harrastaminen (10 prosenttia). Vastaajista 7 prosenttia etsi seksikumppania verkon ulkopuolelle. Vastaajista 44 prosenttia oli halunnut vastata vain viestiin ja 37 prosenttia oli halunnut nähdä mitä tapahtuu. Vastaajista 20 prosenttia oli ollut ihastunut viestin viestittelijään ja 15 prosenttia oli pitänyt viestittelykaveria viehättävänä. Tutkimus osoitti, että verkkoviestittelyllä on keskeinen rooli vahvistaa ja ylläpitää intiimejä ihmissuhteita ja satunnaisia tuntemattomia yhteyksiä. (Nielsen ym. 2015, 7.)

5.6 Tietoista riskinottoa ja valintoja

Nuorten mielestä yhteisymmärryksessä tehtyä sextingia ei tulisi kieltää tai tuomita. Nuoret ovat toki alttiimpia ottamaan riskejä ja toimimaan impulsiivisesti ajattelematta tulevia mahdollisia seuraamuksia. Sextingiin liitettävissä olevat lailliset ja maineelliset riskit voivat itse asiassa kuitenkin kannustaa tai innostaa nuoria tekemään sextingia. (Crofts ym. 2015, 181.)

Nielsenin tutkimuksessa vastaajat kokivat riskeistä huolimatta seksuaalisten viestittelyn varsinkin tuntemattomien kanssa tietoiseksi valinnaksi. Kuvaillessaan viestittelyn tapojaan osallistujat etäännyttivät itsensä moraalisisista näkökulmista esimerkiksi siitä, onko seksuaalisuus nuorelle hyväksyttyä. (Nielsen ym. 2015, 8.) Crofts ym. (2015, 202) tuovatkin esille, että yleinen huoli sextingistä muodostuu nykyajan teknologian riskien tiedostamisesta ja lapsuuden seksuaalisten ilmaisujen säätelemisen tarpeesta.

Tutkimustuloksissani nuoret pohtivat sextingiin liitettäviä riskejä ja haittavaikutuksia. Nuorten vastauksissa tuli esille, että osa nuorista tiedostaa riskit, joita

esimerkiksi liittyä henkilökohtaisten tietojen ja kuvien leviämiseen verkossa. Huolta ja pelkoa näyttäisi herättävän tilanteet, joissa riskeinä ovat varsinkin lasten ja nuorten hyväksi käyttäminen ja grooming.

En oo ihan varma, nuorille on hyvä näyttää ja kertoo millasta nettissä oikeesti on et ku on tosi nuoria lapsia jotka pelästyy mitä ne näkee netissä ja mitä sieltä voi tulla vastaan eikä kaikki oo varautuneita siihen et kaikkia sun tietoja voi löytää ja ne on esillä jatkuvasti sun kuvat (Instagram, Snapchat) jne...tuntuu raskaalta ja pelottavalta että on nuoria jotka uskoo kaikkeen mitä netissä sanotaan ja ku sieltä voi tulla joku aikuinen mies/nainen/joku muu joka sit käyttää sua hyväkseen tai muuta. (T19)

Nuoret tiedostavat ja kokevat vääränä seksuaalisen häirinnän, painostamisen, epätoivottujen kuvien ja ehdotuksien saamisen. Nuoret tiedostavat, että ehdottelua ja painostusta voi tapahtua myös kumppanin tai ihastuksen kohteen toimesta. Omien kuvien leviämisen tiedostetaan myös voivan johtaa juoruilemiseen tai jopa kiusaamiseen.

Seksuaalinen häirintä (kuvia omasta vartalosta pyydetään suoraan ja epätoivottujen ihmisten toimesta, ehdottelu, vaikka sitä ei toivoisi ja kuvien saaminen, vaikka niitä ei toivoisi). Moni saattaa myös kokea painostusta sextingiin kumppanin/ihastuksen kohteen/ muun henkilön toimesta, mikä on väärin. On myös mahdollista, että itsestä otetut kuvat saattavat levitä, ja sitä kautta kuvissa esiintyneestä henkilöstä voi alkaa levitä juoruja tai häntä voidaan jopa alkaa kiusata. (T20)

Nuoret toivat vastauksissaan esille negatiivisia lopputuloksia ja tunnetiloja, joita voi syntyä, kun kuvat tai tiedot leviävät verkossa. Nuoret mainitsivat syrjäytymisen, koulukiusaamisen sekä negatiivisia tunnetiloja, joita kuvien leviäminen voi aiheuttaa.

Jos kuvia tai muita jaetaan, niin sen jälkeen se voi tuottaa syrjäytymistä, koulukiusaamista, ahdistusta, pelkoa ja kaikkea muuta negatiivista. (P11)

Nielsenin tutkimuksen vastaajista koki oman ikänsä vaikuttavan tunnetiloihin, joita viestit ovat aiheuttaneet. Vastauksissa tuli esille kuinka nuorempi viestien saaja voi hämmentyä ja myöhemmällä iällä suhtautuakin niihin välinpitämättömästi tai huvina. (Nielsen ym. 2015, 5.) Tutkimustuloksissani nuorten suhtautumisessa sextingin riskeihin näkyi ikäsidonaisuus. Nuoret tietävät sextingin

hyvät puolet mutta tiedostavat samalla, että riskien todellinen ymmärrys tai niihin suhtautuminen voi muuttua iän myötä.

Mielestäni myös se, miten sextingin näkee, on vahvasti sidoksissa nuoren ikään. Sextingin hyvien puolien näkeminen, mutta samalla siihen liittyvien riskien tunnistaminen voivat hahmottua vasta vanhemmalla iällä. (T21)

Tutkimustuloksissani nuorista 27,3 prosenttia ei pitänyt sextingiä huolestuttavana, kun taas 12,7 prosenttia oli täysin samaa mieltä, ettei sexting ole huolestuttavaa. Perusteluissaan nuoret toivat esille huolestuttavina riskeinä hyväksi käyttämisen ja häirinnän. Huolestuttavana pidettiin myös erittäin nuoren henkilön tekemää sextingiä. Sexting materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana oli pelkoa kokenut kuitenkin vain 11 prosenttia vastaajista. Pelon tunne liitettiin erityisesti tilanteisiin, joissa kuvat leviävät tai joku näkee lähetetyt kuvat. Luottamuksen tunne toiseen nähtiin olevan merkittävin tekijä, jonka kautta nuoret tekivät valinnan tehdä sextingiä.

Jos et luota siihen toiseen ihmiseen täysin esimerkiksi siinä että hän ei aloita levittämään kyseisiä viestejä/kuvia/ videoita eteenpäin, ei kannata. On aina mahdollista että ne leviävät, jos luottamusta ei ole tarpeeksi. Myös kiristämisen mahdollisuus on suuri, etenkin nuoremmilla. (T22)

Kyselyyn vastanneista nuorista 45 prosenttia koki seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana huvittuneisuuden ja vitsin tunnetta. Huvittuneisuutta koettiin varsinkin tilanteissa, joissa toisen tai omat henkilökohtaiset mieltymykset tai fantasiat eivät välttämättä kohdanneet. Nuoret kertoivat myös huvittuneisuuden tunteita herättäneistä tilanteista kuten humalassa tapahtuneista ehdotuksista.

Seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen huvittuneisuutta ja vitsin tunnetta koki vain 23 prosenttia vastaajista. Perusteluissa kerrottiin, että tällaisissa tilanteissa nuori oli jälkikäteen kokenut tilanteen kuitenkin kiusaamisena. Nuorista 47,3 prosenttia ei osannut sanoa kuitenkaan väittämään onko sexting niinkään kiusaamista. Kuitenkin vastaajista 30,9 prosenttia ei pitänyt sextingiä kiusaamisena. Perusteluissa kiusaamisena oli koettu ennen kaikkea toistuvasti luvatta ja toisen rajoja rikkoen tapahtunut

sexting. Nuorten vastauksissa tuli esille, että suhtautumisessa kuvamateriaalien leviämiseen on sukupuolittain eroavaisuuksia. Varsinkin tyttöjen osalta kuvien leviämisen tai sextingistä kertomisesta kavereille kerrottiin voivan johtaa esimerkiksi huoraksi nimittelyyn. Tämä voi osaltaan kertoa siitä, että tyttöjen tekemää sextingiä tai sen seurauksia pidettiin vakavimpina kuin poikien. Poikien kohdalla kiusaamista tai nimittelemistä ei nähty niin mahdollisena, vaan sen kerrottiin enemmänkin olevan pojille eduksi.

Esimerkiksi jos toinen osapuoli levittää jonkinlaista kuvamateriaalia tai kertoo asiasta kavereilleen, on mahdollista että esiintyy jonkinlaista kiusaamista varsinkin naispuoliselle henkilölle. Pojat ehkä enemmänkin on toisilleen vaan sillai "äijä". Tyttöjä taas helposti haukutaan jopa huoraksi yms.(T23)

Slut-shaming eli huoraksi nimittelyä tapahtuu useimmiten sosiaalisessa mediassa, kun naispuolinen henkilö on jakanut itsestään paljastavia kuvia tai ilmaistessaan ei-konservatiivisina pidettyjä ajatuksia. Slut-shamingillä pyritään sosiaalisesti leimaamaan yleensä naispuoleisia ihmisiä, joiden katsotaan käyttävän seksuaalisesti epätavanomaisesti. (Ayuningtyas & Kariko 2018, 347.)

Nielsenin tutkimuksen mukaan seksiviestejä lähettäneistä 9 prosenttia oli halunnut kiusata muita ja 8 prosenttia ärsyttää vastaanottajaa. Seksuaalisten viestien lähettäneistä 4 prosenttia oli tehnyt niin vitsaillakseen tai pelleilläkseen ja 2 prosenttia oli lähettänyt niitä tylsyyden vuoksi. Puolet vastaajista seksuaalisten viestien saajista suhtautuivat niihin kiusoittelemisena. Vaikka seksiin liittyvät viestit ovat yleisiä voi olla vaikeaa erottaa vitsailu kiusaamisesta ja osa viesteistä voidaankin luokitella molemmiksi. Vitsailu ja kiusoittelemis mainittiin kyselyssä pääasialliseksi motiiviksi seksuaaliseen viestittelyyn. Voidaankin olettaa, että seksuaalinen puhe ja leikkely ovat tyyppillistä harmitonta huvia verrattuna keskusteluista riskeistä, harmista ja traumasta. (Nielsen ym. 2015, 10.)

Tutkimustuloksissani nuorista 36,4 prosenttia ei osannut sanoa väittämään onko sexting seksuaalista ahdistelua tai häirintää. Kuitenkin 20 prosenttia oli täysin samaa mieltä. Perusteluissa nuoret kertoivat, että jos osapuolet eivät ole sopineet tai samaa mieltä sextingin tekemisestä, voi tilanne johtaa kuitenkin väärinymmärryksiin. Ison ikäero sextingistä tekevien kesken vaikutti siihen kuinka hyväksyttävänä sexting koettiin olevan.

Jos molemmat on eri aaltopitoudella nii voi tulla väärinymmärryksiä. Myös tapa seksuaaliseen häirintään ja hyväksikäyttöön. Asia ei ole ok jos ikäeroa on paljon. (T24)

Kysyttäessä nuorilta miksi sextingia tehdään, näkyy eroja sukupuolittain tarkasteltuna. Tyttöjen vastauksissa syinä tehdä sextingia korostuu poikia enemmän negatiivisemmaksi luokiteltavia puolia kuten ahdistelu ja häirintä (28 prosenttia). Pojista vain 9,1 prosenttia koki ahdistelun ja häirinnän yhtenä syynä tehdä sextingia. Tytöistä sextingin tekemisen syynä voi olla painostettuna olominen tai pakottaminen (21 prosenttia), sekä vastapuolen miellyttäminen (43,7 prosenttia). Toisaalta tytöistä 31,3 prosenttia mainitsi useimmiten syynä tehdä sextingia halun kokeilla ja tutkia omia rajoja. Nuorten vastauksissa näkyi, että sextingissä kumpikin osapuoli voi ja pitäisi päättää omasta osallistumisestaan. Nuoret toivat vastauksissaan esille vastuukysymyksiä liittyen kuvien ja viestien lähettämiseen. Useimmiten nuoret halusivat olla itse vastuussa omien kuvien lähettamisestä.

Molemmat vastapuolet voivat kuitenkin ite päättää laittaaks kuvaa vai ei (P12)

Sillä saatetaan hakea huomiota ja hyvän olon tunnetta itselle joka on ihan ok. Vaikka kyseessä on sexting niin jokaisen tulisi saada päättää ja olla vastuussa itse lähettämistään kuvista tai viesteistä. (T25)

Nuorista 39 prosenttia koki seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana epämiellyttäviä tai ahdistavia tunteita. Perusteluina kerrottiin tuntemattomalta tai aikuiselta ihmiseltä saadut kuvat tai ennen suhdetta ennalta sopimattomien kuvien lähettäminen. Nuorista 26 prosenttia koki seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen epämiellyttäviä tai ahdistavia tunteita. Epämiellyttävien tunteiden kerrottiin liittyneen tilanteisiin, joissa nuori oli kuitenkin osannut reagoida estämällä epämiellyttäviä materiaalia lähettäneet henkilöt. Nuorista 25,5 prosenttia oli hieinan samaa mieltä väittämästä, että sexting on ahdistavaa tai epämiellyttävää. Tätä perusteltiin sillä, että jos kumppani on tuntematon tai jompikumpi osapuolista kokee tilanteen ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi. Nuoret toivat esille, että luvatta tehty ja rajoja rikkova sexting on ahdistavaa ja epämiellyttävää. Ahdistuksen tunteet liitettiin myös tilanteisiin, joissa sextingia tehdään väärin

ihmisten kanssa, kuvat voivat levitä tai toinen osapuoli painostaa kuvien lähettämiseen. Väärien ihmisten kanssa tapahtunut sexting nähtiin voivan johtavan myös traumatisoitumiseen, varsinkin jos tilanteessa esiintyy pelottavaa tai raskasta sisältöä.

Jos henkilö jota en entuudestaan tunne tai tuttu alkaa kyselemään paljastavia kuvia tai puhumaan tuhmia ilman mitään varoitusta niin se alkaa oksettamaan ja ahdistamaan erittäin paljon. Myös jos häneltä tulee paljastava kuva minulle ilman mitään varoitusta niin saatan ahdistua tai tuntea iljettävää oloa. (M3)

Se että liian nuoret ihmiset harrastavat sitä aivan väärien ihmisten kanssa. Pahimmillaan se voi traumatisoida nuoren myöhemmin. (T26)

Ihminen ketä ei tunne, sieltä voi tulla pelottavaa sisältöä, liian raskaita asioita jne. (T27)

Nuorista 13 prosenttia oli täysin sitä mieltä, että sexting on ärsyttävää. Ärsytystä tuottavat tilanteet liittyivät tilanteisiin, joissa nuorella ei ole halua tehdä sextingia tai sexting tulee epätoivotulta henkilöltä. Ärsytystä oli tuottanut myös ilman lupaa ja rajoja rikkova sexting. Pojista 18,2 prosenttia ja tytöistä 6,3 prosenttia kertoi sextingin tekemiselle syyksi kosto. Kiristämisen syynä sextingille toi esille vastauksissa tytöistä 9,4 prosenttia ja pojista 4,6 prosenttia. Tytöistä 21,9 prosenttia ja pojista 13,6 prosenttia kertoivat painostettuna olemisen olevan syy sextingille. Muunsukupuolisten vastauksissa ei mainittu kostoja, kiristämistä tai painostettuna olemista syinä tehdä sextingia.

Jos et luota siihen toiseen ihmiseen täysin esimerkiksi siinä että hän ei aloita levittämään kyseisiä viestejä/kuvia/videoita eteenpäin, ei kannata. On aina mahdollista että ne leviävät, jos luottamusta ei ole tarpeeksi. Myös kiristämisen mahdollisuus on suuri, etenkin nuoremmilla.(T28)

Kyselyyn vastanneista nuorista katumusta koki vain 5 prosenttia seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana. Seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen koettiin kuitenkin katumusta hieman enemmän 14 prosenttia. Nuorista 43,6 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että sexting voi alkaa kaduttamaan. Perusteluina nuoret kertoivat esimerkiksi tilanteet, joissa menee jostain syystä välit ja sek-

suaalissävytteinen materiaali lähtee leviämään verkossa. Yhtenä katumukseen johtavana tilanteena nähtiin sextingin tekeminen epäluotettavan ihmisen kanssa. Nuorten vastauksissa useimmiten sextingiä kokeiltiin parisuhteessa yhteisesti sopien, jolloin katumusta ei ollut tapahtunut.

Kokeilin sextingiä poikaystäväni kanssa, koska sen kokeilu houkutti molempia. Teimme kaiken snäpissä ja se alkoi sillä, kun ehdotin kokeilemista. Molemmat olimme täysillä mukana, emmekä kumpikaan kadu asiaa. Lähetimme toisillemme pervoja viestejä ja paljastavia tai jopa alastonkuvia. (T29)

Vastaajista 11 prosenttia koki häpeää tai nolouden tunnetta seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana. Seksuaalissävyytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen häpeää ja nolouden tunnetta koki 14 prosenttia vastaajista. Pelastakaa Lapset selvityksen (2018, 23) mukaan häpeän tunne onkin yleisimpiä syitä, etteivät nuoret esimerkiksi kerro aikuiselle kohtaamastaan seksuaalisesta häirinnästä.

Nielsenin tutkimuksen mukaan suomalaiset nuoret tytöt ovat tietoisia seksuaalisen viestittelyn riskeistä ja mahdollisuuksista sekä määrittelevät itsensä seksuaalisina ja toiminnastaan tietoisina tekijöinä. Nuorten viestittely tuo konkreettisia haasteita pelkoperusteiseen seksuaalikasvatukseen, jonka mukaan tytöt ovat pääsääntöisesti verkossa groomingin ja vahingollisen sisällön uhreja. Vastaajat kuvailivat olevansa aktiivisesti toimintaansa tutkivia kuvaillessaan seksuaalisen viestittelyn tuomia tuntemuksia ja ymmärryksiään ilmiöstä ja verkkoviestinnässä ylipäättään. Vastaajat kuvailevat verkkoa paikkana, jossa voi joutua kohtaamaan epätoivottuja seksuaalisia ehdotuksia, vihjailuja ja häiritseviä sisältöjä. Vastaajat toivat kuitenkin esille, että tällainen on kaikkien tiedossa olevaa, eikä tulisi sen takia tulla yllätyksenä. Nuorten ajatuksiin riskeistä on mahdollisesti vaikuttanut turvallisen verkkoturvallisuuden edistämisen kampanjat kouluissa, joka alkoi Suomessa 2005 osana EU:n Internet Safety for Youth projektia. Nuorten vastauksissa tuli esille verkkoturvallisuuden kampanjoissa käytettyjen huolenaiheiden käsitteitä mutta myös heidän oman sietokykynsä rajoja sekä pärjäämisen strategioita epätoivottuihin viesteihin. (Nielsen ym. 2015, 9–10.) Tutkimustuloksissani nuoret toivat vastauksissaan esille huolenaiheita, jotka liittyvät kuvien leviämiseen. Nuoret näyttivät tiedostavan, että kuvat voivat levitä väärille henkilöille ja tilanteisiin voi liittyä

negatiivisia tunteita kuten pelkoa. Kuvista on suhteellisen helppoa ottaa kuva-kaappauksia, jolloin ne leviävät helpommin. Nuoret kertoivat, että kuvien leviämiseen voi aina liittyä kiristämisen riski. Verkon kautta sexting seurannan etsimistä ei pidetty kovin turvallisena. Epätoivottujen kuvien ja viesteihin suhtaututtiin estämällä tai ilmiantamalla tili tai käyttäjä sosiaalisen median ylläpidolle.

Jos ihmisten välillä tapahtuu kuvien tai seksuaalisten kommenttien lähettelyä, löytyy aina riski siitä että kuvat leviävät. (T30)

Mielestäni turvallisinta tapa on tavata kyseinen ihminen kasvotusten, eikä etsiä netistä sexting-seuraa. (T31)
Estän epämiellyttävät henkilöt viestien/kuvien vastaanottamisen jälkeen. (T32)

5.7 Normaalialue ja terveellistä ajanvietettä

Nuorista 20,4 prosenttia oli sekä hieman että täysin samaa mieltä, että sexting on normaalia kanssakäymistä. Sexting koettiin normaaliksi kanssakäymiseksi, kun sexting tapahtuu toisiinsa luottavien ja tuttavien ihmisten kanssa. Nuorista 14,6 prosenttia oli kuitenkin täysin samaa mieltä, että sexting on vahingollista. Perusteluissaan nuoret kertoivat sextingin olevan vahingollista, jos rikotaan rajoja tai joudutaan hyväksikäytön uhriksi.

Nielsenin tutkimuksessa vastaajat suhtautuivat positiivisesti saman ikäisten kanssa käytävään seksuaaliseen viestittelyyn, kun taas aikuisilta saadut viestit koettiin häiritsevinä ja epätoivottuina. Tulos ei ole yllättävä mutta osoittaa tärkeyden tunnistaa seksuaalisen viestittelyyn liitettävissä olevat erityispiirteet. (Nielsen ym. 2015, 11.)

Amerikkalainen tutkimus on selvittänyt suosittujen ja epäsuosittujen nuorten sextingiä ja nuorten käsityksiä suosittujen ikäistensä ja oman sextingin välillä. Tutkimustulokset korostavat ikäovereiden statuksen merkitystä ja vertaisnormien käsityksien merkitystä nuorten sextingissä. Tuloksien mukaan nuoret olivat yli kymmenen kertaa todennäköisemmin harrastaneet sextingiä, jos he uskoivat suosittujen ikäistensä tekevän sextingiä. Nuorten prosenttiosuus, jotka uskoivat suosittujen ikäistensä harrastaneen sextingiä oli paljon suurempi kuin niiden suosittujen nuorten prosenttiosuus, jotka itse kertoivat harrastaneen

sextingiä. Tulokset myös korostavat suosittujen ikätovereiden normien merkitystä kieltäytyessä sextingistä. Nuoret, jotka uskoivat, ettei suosittu ikätoveri ollut harrastanut sextingiä liittyi siihen, ettei myöskään itse ollut niin tehnyt. Sukupuoli tasoitti eroja käsityksistä oman ja ikäistensä suosittujen sextingistä. Niiden, jotka uskoivat, ettei suosittu ikätoveri ollut harrastanut sextingiä, olivat tytöt huomattavasti todennäköisemmin harrastaneet kuitenkin sextingiä. (Maheux ym. 2020, 62–66.)

Nuorista 23,6 prosenttia oli hieman tai täysin samaa mieltä siitä, että sexting on terveellistä. Epäterveellisenä sextingiä pidettiin, kun tilanteeseen oli liittynyt painostamista tai pakottamista. Epäterveellisenä pidettiin myös hyväksi käyttämiseen ja häirintään johtavaa sextingiä. Osan nuorista oli myös sitä mieltä, että tuntemattomien kanssa tapahtuva sexting olisi epäterveellistä. Kaiken kaikkiaan nuoret näkivät sextingissä olevan sekä hyviä että huonoja puolia mutta kuuluvan pääasiallisesti teini-ikään ja sitä vanhemmille. Sextingiin nähdään liittyvän riskejä mutta nuorten vastauksissa tuodaan esille sextingiin liittyvää normaaliutta sekä sextingille iällisesti sopivaa kohderyhmää. Nuorten mielestä tutun ja turvallisen ihmisen kanssa tapahtuva ”ei anonyymi” sexting koetaan olevan normaalia teini-ikässä ja sitä vanhempien joukossa.

Sexting on mielestäni hyvä ja huono asia. Esim. parisuhteessa tervettä ja yleistä. Olen törmännyt TikTokissa videoihin, jossa äidinkielestä päätellen hyvin nuori ihminen luo sovelluksen avulla fiktiivisen sexting tilanteen. Sexting on siis seksiviestien lähettäilyä. Mielestäni sexting on normaalia ja kuuluu teini-ikään ja sitä vanhemmille. Sexting kuuluisi tapahtua tutun ja turvallisen ihmisen seurassa EI ANONYYMISTI. (T33)

Nuoret perustelivat sextingin terveellisyyden liittyvän oman identiteetin etsimiseen ja löytämiseen. Varsinkin parisuhteessa sextingin nähtiin olevan molempuolista mielihyvää tuova tekeminen tai ajanviete.

Sexting on tervettä ja hyvää itsensä etsimistä/löytämistä. Sexting on loistavaa oman poikaystävän kanssa ja tuo hyvää mieltä molemmille. (T34)

Nuorten vastauksissa sextingin terveellisyyttä ja normaaliutta perusteltiin itsensä tuntemisen ja koskettamisen sekä uuden kokeilemisella. Nuorten vastauksissa sexting nähtiin myös edistävän seksuaaliterveyttä varsinkin, jos molemmat osapuolet olivat kokeneet nautintoa.

Itsensä tunteminen, itsensä koskeminen, uuden kokeilu se on monella tavalla hyvin terveellistä ja ihana kokemus se on normaalia ja turvallinen tapa mutta siinä on myös paljon varjo puolia. (T35)

Jos molemmat osapuolet nauttivat niin se edistää tietyllä tapaa seksuaalista terveyttä yms. (T36)

Nielsenin tutkimuksen vastauksista tuli esille seksuaalisen viestittelyn yleisyys ja rutiininomainen tyyli teinityttöjen keskuudessa. Keskusteluissa esiintyi tavanomaista flirttailua mutta myös sanallista väkivaltaa ja grooming-yrityksiä. Vastajaat kuvailivat, miten olivat selviytyäkseen niistä kehittäneet erilaisia strategioita ja menettelytapoja. (Nielsen ym. 2015, 9.) Tutkimustuloksissani näkyy myös nuorten strategioita ja menettelytapoja sextingissä. Nuoret tuovat vastauksissaan esille, miten sexting tilanteen voi helposti päättää esimerkiksi vetoamalla puhelimen akun loppumiseen. Nuoret kertoivat myös, että kohdatessaan epätoivottua sextingiä he olivat estäneet käyttäjän. Nuoret korostivat vastauksissaan, että sextingistä voi milloin tahansa kieltäytyä tai sen voi keskeyttää. Avoimissa vastauksissa kerrottiin, että sexting tilanteen jälkeen seksuaalissävyytteiset materiaalit oli yhdessä sopien poistettu puhelimesta, jotta kukaan ei vahingossa näkisi niitä.

Loppupeleissä aika harmitonta, helppo lopettaa "kun loppuu akku", saa rauhassa tutustua seksin maailmaan ja toisen mieltymyksiin. (T37)

Siinä voi sanoa millon vaan ei. (T38)

Se eteni hyvin ja loppui yhteisymmärryksessä noin tunnin sisään nähtiin seuraavana aamuna ja sovittiin että kaikki poistetaan ei sen takia että lähetettäisiin muille vaan ettei sisarukset/kaverit/vanhemmat/muut näkisivät esim: kaveri ottaa "läpällä" puhelimen ja näkee (T39)

Nuorista vain 10,9 prosenttia oli täysin samaa mieltä tai hieman samaa mieltä 16,4 prosenttia, että sexting on nöyryyttävää. Perusteluissa nuoret toivat nöyryytetyn olon liittyvän siihen, jos tilanne ei ole sujunut hyvin.

Pelastakaa Lapset selvityksen mukaan 12–17-vuotiaat nuoret pitävät vapaaehtoisesti ja oma-aloitteista seksuaalissävytteisten materiaalien lähettämistä hyväksyttävänä (Pelastakaa Lapset 2018, 31). Kyselyyni vastanneista nuorista sextingiä piti hyväksyttävänä 36,4 prosenttia. Nuorten mielestä sexting on hyväksyttävää, kun molemmat osapuolet tykkäävät siitä, eikä kumpaakaan ahdistaa. Painostamista ja yksipuolista sextingiä pidettiin ei-hyväksyttävänä asiana. Sexting koettiin olevan hyväksyttyä, kun sexting oli luontaista ja tilanteessa oli pystynyt kokemaan turvallisuuden tunnetta toista kohtaan.

Koska se oli luontaista ja turvauduin ihmiseen niin hyvin. (T40)

Hyväksyttävänä sextingissä pidettiin myös, että molemmat osapuolet ovat kokeneet tilanteen mukavana ja luottamuksellisena. Nuorten kertoivat vastauksissaan, että sextingin avulla pystytään ilmaisemaan itseään, seksuaalisuuttaan sekä kokeilemaan asioita.

Jos se on molemmista osapuolista mukavaa ja luottamuksellista niin se on okei. Pystyt ilmaisemaan seksuaalisuuttasi ja sitä kautta tavallaan itseäsi ja kokeilemaan asioita. (M4)

Seksuaalissävytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen aikana koki hämmennystä 29 prosenttia vastaajista. Vastaajista 17 prosenttia koki hämmennystä seksuaalissävytteisen materiaalin lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen. Hämmennyksen tunteet liitettiin nuorten vastauksissa tilanteisiin, joissa tuttu tai tuntematon ihminen oli ilman aloitetta lähettänyt seksuaalissävytteinen kuvan tai viestin.

Tutkimustuloksissa tuli esille, että nuorten mielestä sextingiä ei välttämättä voi ehdottaa. Sextingin aloittaminen tulisi aloittaa silloin, kun kumpikin osapuoli on asiasta yhtä mieltä. Nuoret kertoivat, että sextingin tulisi tapahtua ensin vihjailun ja flirttailun kautta suurin piirtein samanikäisten henkilöiden kesken. Useimmiten nuoret olivat kokeneet suoraan pyydyt alastonkuvat epäkohteliavana tapana lähestyä toista.

Mielestäni asiaa ei voi ehdottaa, se tapahtuu jos kumpikin on mukana asiassa. Ja kun kumpikin on samalla aaltopitoudella niin silloin se on ok. Se tapahtuu jos tapahtuu mutta jos haluaa tehdä tuollaista niin silloin kannattaa vähän "testata kepillä jäätä" eli vähän vihjailla ja jos toinen lähtee mukaan niin sitten asia on ok JA IKÄEROA EI OLE PALJOO! (T41)

Pelastakaa Lapset selvityksen mukaan on sukupuolittain eroavaisuuksia, miten hyväksyttynä koetaan suoraan pyydyt puolialastomat ja alastomat materiaalit. Selvityksen mukaan poikien mielestä materiaalien suora pyytäminen seurustelusuhteessa on hyväksyttävämpää kuin tyttöjen mielestä. (Pelastakaa Lapset 2018, 31.) Tutkimustuloksissani tuli esille, että nuorten mielestä sextingistä olisi hyvä puhua ensin toisen osapuolen kanssa. Sanojen valinta sextingin ehdottamisessa on riippuvaista ihmissuhteesta ja mahdollisesti aloittajan sukupuolesta. Lisäksi nuoret mainitsivat vastauksissaan pornosivustot, jotka toimivat kenties korvikkeena sextingin tekemiselle.

Itse en käy usein snäpissä, en pyytele enkä lähetele muille mitään, mutta jos haluaisin ehdottaa tällaista, niin puhuisin ensin. Ei ikinä kannata alottaa ainakaan jatkänä millään erityisen paljastavalla kuvalla, vaan jutella ensin. Sanavalinta riippuu ihan täysin suhteestani henkilöön. Jos tunnen henkilön, tai olen hänen kanssa suhteessa, koittaisin jutella ehkä hiukan flirttailevaan tai vihjailevaan sävyyn. Kuitenkin kuvien perässä olemisessa ei oo ideaa niin kauan ku internetin mielenkiintonen maailma on olemassa. *PORNHUB* (P13)

Kyselyyn vastanneiden nuorten mielestä suora lähestymistapa varsinkin tuntemattomien kanssa voidaan kokea seksuaalisena häiritänä. Varovaisuus ehdotuksissa ja omien ja toisten rajojen kunnioittaminen koettiin tärkeänä. Nuoret kertovat, että sexting on hyväksyttävämpää, kun osapuolten välillä ei ole suurta ikäeroa. Vastauksissa korostetaan sextingin tapahtuvan useimmiten oman kumppanin, ihastuksen tai tutun luotettavan ja samanikäisen ihmisen kanssa.

Flirttailemalla ja paljastavilla kuvilla. Korostan, että mielestäni kaikki seksuaalinen toiminta kuuluisi ehdottomasti tapahtua tutun, luotettavan ja samanikäisen ihmisen kanssa! (T42)

Seksuaalissävytteisten sanojen ja eleiden kautta. Mielestäni on kuitenkin epäkohteliasta suoraan pyytää toiselta esim. alastonkuvia. Myöskään täysin tuntemattomalle ihmiselle ei sovi mielestäni

lähettää seksuaalissävyytteisiä viestejä, kuvia tai videoita. He voivat kokea liian suoran lähestymistavan seksuaalisena häirintänä. Omia ja muiden rajoja tulee aina muistaa kunnioittaa. (T43)

Nuorten vastauksissa korostuu, että sextingistä tulisi sopia yhdessä ja sen ehdottamista tulisi ehdottaa joko kiusoittelevalla tai varovaisella tavalla kysyen. Toisaalta nuorten vastauksissa kiertelevä tyyli voidaan kokea myös huonoksi tavaksi ehdottaa sextingiä. Tämä osaltaan voisi kertoa siitä, että sexting on hyvin tilanneriippuvaista ja nuorten mielipiteet aloittamisen tavoista vaihtelevia.

Kuvien vaihtelua voi ehdottaa kysymällä suoraan tai ns. kiusaamalla laittamalla hieman paljastavia kuvia. (T44)

Kysymällä ensin suoraan. Eihän sitä kiertelemällä välttämättä toinen tajua mitä henkilö ajaa takaa jos yhtäkkiä viestit muuttuvatkin "seksikkäämmän" sävyisiksi. Voi säikähtää tai alkaa panikoimaan. (T45)

Nuorista 25,9 prosenttia oli hieman samaa mieltä ja 22,2 prosenttia täysin samaa mieltä arvioidessaan sextingiä ajanvietteenä. Pojista 35 prosenttia ja tytöistä 16,7 prosenttia oli täysin samaa mieltä, että sexting on ajanvietettä. Tytöistä 6,3 prosenttia, pojista 4,6 prosenttia kertoivat ajanvietämisen yhtenä syynä tehdä sextingiä. Sexting oli koettu hyvänä ajanvietteenä, kun nuorella oli ollut tylsää. Useampi nuori kertoi myös tehneensä sextingiä ollessaan kaukosuhteessa kumppaninsa kanssa.

En muista miten se alkoi, se tavallaan vaan tapahtui. Tein sitä koska oli osittain tylsää ja ihminen kenen kanssa sitä harrastin asui kauempana. (T46)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimukseni kyselyyn osallistui 58 nuorta, 32 tyttöä, 22 poikaa ja 4 muunsukupuoliseksi itsensä määrittelemää nuorta. Tutkimuksen kohderyhmä oli 15–18-vuotiaat nuoret, joiden asenteita, kokemuksia ja mielipiteitä sextingistä selvitettiin Webropol-kyselylomakkeen avulla. Puolet nuorista oli lähettänyt tai välittänyt seksuaalissävyytteistä materiaalia itsestä tai muista sosiaalisessa mediassa. Nuorista 78 prosenttia oli vastaanottanut seksuaalissävyytteistä materiaalia sosiaalisessa mediassa. Tutkimustuloksissa on osittain yhtäläisyyksiä jo olemassa olevan tutkimustiedon kanssa mutta myös uusia ilmiötä avartavia

näkemyksiä. Opinnäytetyöni tarkoitus ei ollut lähteä yleistämään valtakunnallisesti kaikkien nuorten asenteita tai mielipiteitä. Se olisi ollut mahdotonta. Tutkimuksen vastaajajoukon ollessa suhteellisen pieni, ei tuloksien avulla voida tehdä yleistyksiä kaikkien suomalaisten nuorten asenteista tai mielipiteistä. Näen kuitenkin merkityksellisenä, että omat tutkimustulokseni vahvistavat osaltaan jo olemassa olevaa tutkimustietoa nuorten sextingistä. Tutkimustulokset tuovat esille sekä nuorten motiiveja sextingin tekemiselle, että nuorten erilaisia suhtautumisen tapoja. Jokaisen nuoren ajatus ja mielipide on tärkeä ja niillä on merkitystä. Tämän vuoksi tutkimusjoukkoni 58 nuoren asenteiden ja mielipiteiden esiin tuominen on merkityksellistä, koska ne avaavat nuorisokulttuurisesti tärkeää digitaalista ilmiötä nuorten sanoittamana.

Asenteet ovat tapoja tai taipumuksia reagoida hyväksyvästi tai ei-hyväksyvästi esimerkiksi asioihin tai ihmisiin. Tutkiessa asenteita täytyy ottaa huomioon, että asenteet ovat yleensä vaihtelevia ja niitä voi olla useita riippuen tilanteiden ja kohteiden määrästä. Arvot puolestaan vaikuttavat yleensä siihen, joiden kautta tehdään valintoja. Asenteisiin vaikuttavat mielikuvat, jotka syntyvät siitä, miten koemme ihmiset, asiat ja ilmiöt. Mielikuvien taustalla puolestaan vaikuttavat tunne ja järki: aiemmat kokemukset, tiedot, asenteet ja pohdinnat sekä uskomukset. Medialla on myös vaikutusta nuorten asenteisiin ja arvoihin sekä nuoren identiteetin kehittymiseen. (Erkko & Hannukkala 2013, 208–210.)

Nuorten määritellessä sextingiä vastauksissa näkyvätkin erilaiset kokemukset, tiedot, asenteet ja pohdinnat sekä erilaiset uskomukset. Tutkimustuloksissani olen nostanut kuusi erilaista teemaa siitä, miten nuoret määrittivät sextingiä sosiaalisessa mediassa. Varsinkin tyttöjen mielestä huomion ja mielihyvän hakeminen oli yksi merkittävä syy tehdä sextingiä. Seuranhakusovellukset kuten Tinder toimivat paikkoina, jossa tietynlaista huomiota haetaan toisilta. Seuranhakusovellukset koetaan paikkoina, joissa voi ”hullutella” ja irrotella sekä jutella ilman taka-ajatuksia. Holopainen on tutkinut nuorten naisten toimintaa Tinder-sovelluksessa. Tinder-profiilin tekeminen, kuvien valitseminen, kirjoittelu ja selaaminen toimivat osana nuoren identiteetin hahmottumista ja sukupuolen representaatiota. Tinder-profiilien selaaminen voidaan nähdä myös ajanvietteenä, kun taas osumien kerääminen itsetunnon buustaamisena. (Holopainen 2020, 50–52.)

Tutkimustuloksissani sextingin kautta oli saatu tietynlaista hyväksyntää toiselta osapuolelta, vaikka sen ei koettu olevan kuitenkaan isoin syy sen tekemiseen. Varsinkin tytöt pitivät vastapuolen miellyttämistä yhtenä syynä tehdä sextingiä. Positiivinen palaute ja kehu olivat tuottaneet itsevarmuuden tunteita. Nuorten mielestä kuitenkin vain tietty marginaaliryhmä hakee sextingillä ihailua tai hyväksyntää. Monesti ihailun tai hyväksynnän hakemisen sextingissä koettiin voivan kääntyä itseään vastaan ja aiheuttaa esimerkiksi arvostelemista, negatiivista palautetta ja kiusaamista. Sosiaalisen median palvelut olivat tuottaneet nuorille ryhmään kuulumisen tunnetta, vaikka halu kuulua ryhmään ei ollut varsinaisesti syy tehdä sextingiä.

Intensiivisellä sosiaalisen median käyttämisellä ei vaikuttaisi olevan vähentäviä tai poistavia vaikutuksia nuorten yksinäisyyden kokemuksiin. Varsinkin yksittäiset nuoret eivät välttämättä koe yhteisöllisyyden tunnetta tai vertaisryhmän kokemuksia sosiaalisessa mediassa. Yksinäisten lasten ja nuorten hakiessa hyväksyntää sosiaalisessa mediassa voi se asettaa heidät alttiiksi riskeille. (Lyyra 2021.)

Tutkimukseen vastanneista nuorista kaikkien sukupuolten mielestä syy tehdä sextingiä on hetkellisen mielihyvän saaminen molemmille osapuolille. Itsensä ja kumppaninsa mielihyvän tunteesta tapahtuvan sextingin ei koettu olevan ihailun tai hyväksynnän hakemista. Sexting koettiin henkilökohtaisena asiana, jolla ei haettu huomiota ulkopuolisilta. Sextingin kautta koettiin mielihyvää mutta myös kiihottuneisuuden tunnetta. Kiihottuneisuuden tunnetta oli koettu erityisesti tilanteissa, joissa sexting oli tapahtunut kumppanin kanssa tai se oli ollut uusi tapa lähestyä toista ihmistä. Erityisesti poikien vastauksissa korostui halu kiihottua yhtenä syynä tehdä sextingiä.

Nuorten vastauksissa sexting voidaan nähdä myös seksuaalisena itseilmaisuna ja uteliaana kokeiluna. Poikien vastaukset tuovat esille sextingin taustalla olevia seksuaalisia motiiveja ja toiveita sekä ilmaisutapoja kuten alastonkuvien pyytämisen ja sextingissä käytettävän likaisen puhetyylin. Tytöt kuvailivat sextingiä monisanaisemmin, kuten flirttailevaksi, härskiksi, vihjailevaksi, pervoksi ja tuhmaksi tavaksi viestitellä. Seksuaaliset motiivit näkyivät varsinkin poikien määriteltessä yhtenä syynä tehdä sextingiä nettiseksin harrastamisen. Sextingin koettiin olevan helppo tapa saada seksiä tai alastonkuvia. Tämä voi

osaltaan kertoa myös läheisyyden tarpeen tai käsitteen muuttumisesta.

Spišákin (2020, 1258) mukaan kulttuuriset käsitykset läheisyydestä muokkaavat kuitenkin nuorten käsityksiä seksistä enemmän kuin esimerkiksi pornossa nähdyt seksuaaliset representaatiot.

Sextingin tekemisen syynä uskottiin olevan myös yksi tapa löytää seksikumppani sosiaalisen median ja tai netin ulkopuolelle. Kaikkien sukupuolten vastauksissa näkyi uteliaisuus yhtenä syynä tehdä sextingiä. Sextingin tekemisen syynä nähtiin myös olevan halu oppia seksistä ja seksuaalisuudesta. Nuoret toivat esille, että sextingillä voi oppia jotain seksistä ja seksuaalisuudesta varsinkin, jos sexting tapahtuu yhteisymmärryksessä ja sopien. Nuoret kuitenkin mainitsivat, että oppimiselle löytyy varmasti luotettavimpiakin lähteitä. Sextingin tekemisen kynnyksiä madalsi, jos nuori tunsikin olonsa itsevarmaksi. Pääasiassa sextingin koettiin tuovan itselle uusia kokemuksia ja ymmärrystä omista mieltymyksistä. Seksuaalissävytteisten keskustelujen kautta hahmotettiin ja ilmaistiin omaa seksuaalisuutta. Haataja (2019, 58) tuokin esille, että yksilöllistynyt seksuaalisuus on muodostumassa uudeksi normatiiviseksi ihanteeksi.

Nuoret pitivät sextingiä enemmänkin flirttailuna kuin varsinaisena hauskanpilotona. Ennen kaikkea sexting oli koettu tilanneriippuvaisena toimintana. Varsinkin tytöt pitivät poikia tai muun sukupuolisia useammin hauskanpilotamista tai flirttailua syynä tehdä sextingiä. Useimmiten poikien ja muunsukupuolisten mielestä sextingin taustalla voi olla vitsailu tai pilailu. Nuoret toivat esille, että sextingiä ei välttämättä oteta niin vakavasti, vaan sexting on enemmänkin tilaisuus pitää hauskaa. Parisuhteessa ollessa sextingin koettiin olevan hauska tapa kiusoitella kumppania.

Nuoret tiedostivat, että sextingiä voidaan käyttää harhaanjohtamiseen tai ikävään pilailuun. Nuoret tekevät sextingiä myös tuntemattomien henkilöiden kanssa. Yleisimpiä paikkoja tuntemattomien ihmisten kanssa tapahtuvaan sextingiin mainittiin Omegle-nettisivusto ja Tinder-deittisovellus. Holopaisen tutkimuksen (2020, 52) mukaan nuoret käyttävät Tinderiä monipuolisesti tiedon ja menovinkkien hankintaan sekä treffiseurun, seurustelukumppanin tai juttelukaverin etsimiseen. Tinder mahdollistaa uusiin ihmisiin tutustumisen, yksityisesti omien intressien tarkastelemisen sekä sosiaalisen pääoman kerryttä-

misen (Holopainen 2020, 56). Tutkimustuloksissani tuntemattomien kanssa tapahtunut sexting oli myös mahdollistanut uusiin ihmisiin tutustumisen ja tuonut nuorille hyvän olon tunteita. Nuoret suhtautuvat sextingin tekemiseen hyväksyvästi, jos kumpikaan osapuolista ei ollut parisuhteessa.

Nuorten vastauksissa tuli esille sextingin liittyvän vahvasti seksuaalisen vuorovaikutuksen muotoihin, kuten roolipelien pelaamiseen. Tytöt kuvailivat sextingia monipuolisemmin ja toivat esille vuorovaikutuksellisempia puolia. Sextingin kuvailtiin olevan pikkutuhmasta viestittelystä itsetyydytykseen johtavaa toimintaa. Sexting nähtiin myös toimintana, joka voi olla yksi- tai molemminpuolista. Puolet kyselyyn vastanneista nuorista oli kokenut mukavia tai miellyttäviä tunteita sextingin aikana. Miellyttävät ja mukavat tunteet, joita koettiin sextingissä yhdistettiin tilanteisiin, joissa oli ollut mukavaa ja turvallista sekä sexting oli tapahtunut molempien tahdosta. Ylipäättään mukavat ja miellyttävät tunteet sextingissä liitettiin tilanteisiin, joissa kokemus oli ollut hyvä ja tapahtunut luotettavan ihmisen kanssa. Suurin osa nuorista määritteli ihastumisen yhtenä syynä tehdä sextingia. Sextingin liitettiin useimmiten olevan parisuhteessa tapahtuvaa toimintaa. Sextingia uskottiin tai sitä oli tapahtunut useimmiten ihastuksen kohteen tai seurustelukumppanin kanssa. Sextingin tekemisen syynä ei nähty niinkään seurustelukumppanin, kavereiden tai tuttavuuksien löytämistä. Osa nuorista kuitenkin uskoi, että sextingillä voi löytää tuttavuuksia tai seurustelukumppanin. Osa nuorista uskoi myös, että sextingillä voi saada tietoa seurustelusta tai ihmissuhteista. Nuoret hakeutuvat sextingin äärelle mahdollisesti läheisyyden ja ihmissuhteiden kaipuun takia.

Läheisyysvaikutus liittyykin tiukasti kulttuurisesti muotoiltuihin käsityksiin romanttisesta rakkaudesta, suhteista ja seksuaalisuudesta. Niillä on ratkaiseva rooli määriteltäessä hyviä suhteita ja sukupuolta. Spišákkin tutkimuksessa vastaajat toistivat normatiivisia näkemyksiä seksistä osana parisuhteita vaikkakin irrottivat pornografiset materiaalit henkilökohtaisesta seksuaalisesta käyttäytymisestä. (Spišák 2020, 1258.)

Sextingia tekevät nuoret altistuvat mahdollisille pitkäaikaisillekin seurauksille kuten nöyryytykselle, kiristämiselle, maineen vahingoittumiselle jopa rikossynteille. Nuorilla on kuitenkin kehitysnormatiivinen tarve olla läheinen muiden

kanssa. Näiden kahden ristiriitaisen todellisuuden ratkaiseminen vaatii nimenomaan sextingin todellisten riskien ja hyötyjen huomioonottamista. (Patchin & Hinduja 2019, 142.) Tutkimustuloksistani voi päätellä, että sextingin hyvien puolien lisäksi sextingin tekemiseen on liitettävissä tietoista riskinottoa ja valintojen tekemistä. Nuorilla on tarve olla toisiinsa yhteydessä ja sexting voidaan nähdä osana nuorten välistä vuorovaikutusta. Nuoret myös ilmaisevat itseään ja seksuaalisuuttaan sextingin kautta. Nuoret näyttäisivät tiedostavan suhteellisen hyvin sextingiin liitettävissä olevia riskejä ja haittavaikutuksia. Tämä voi osaltaan kertoa seksuaalikasvatuksen sisällöistä ja sen tehokkuudesta tai median esille tuomista grooming-tapauksista.

Suurin osa nuorista näyttäisi tietävän riskit, jotka liittyvän esimerkiksi kuvien leviämiseen verkossa. Eroavaisuuksia oli kuitenkin siinä, miten suhtauduttiin esimerkiksi kuvien leviämiseen sukupuolittain. Tyttöjä saatettaisiin haukkua huoriksi, kun taas pojille kuvien leviäminen saattaisi olla jollain tavalla maineellisesti eduksi tai seurauksia ei välttämättä olisi ollenkaan. Tämä voi osoittaa, että nykypäivänäkin tyttöjen ja poikien seksuaalisuuteen suhtaudutaan eri tavalla. Lisäksi suhtautumisen erot voivat kertoa verkkokiusaamisen yhdestä muodosta: *slut-shamingistä*, jossa naispuoleisia ihmisiä nimitellään huoraksi sosiaalisessa mediassa, koska heidän paljastavia kuvia pidetään epätavanomaisena tai epäkorrektina (Ayuningtyas & Kariko 2018, 347).

Nuoret kertoivat isoimpina riskeinä ja huolenaiheina lasten ja nuorten hyväksikäytön, groomingin, juurujen leviämisen, kiristämisen, koulukiusaamisen, syrjäytymisen, negatiivisten tunteiden kuten ahdistuksen ja pelon kokemisen. Nuoret tiedostavat, että sextingin kautta voi tapahtua seksuaalista häirintää, painostusta, epätoivottujen kuvien ja ehdotusten saamista sekä tuttujen että tuntemattoman ihmisten toimesta. Vain 13 prosenttia nuorista oli kertonut vanhemmalle tai huoltajalle kohdatessaan epätoivottua seksuaalista materiaalia sosiaalisessa mediassa. Vastaajista vain 9 prosenttia oli kertonut opettajalle tai muulle koulun henkilökunnalle ja 7 prosenttia vastaajista oli kertonut nuorisohjaajalle tai nuorisotyöntekijälle. Syinä, miksi nuoret eivät olleet kertoneet epätoivotusta sextingistä liittyi mahdollisiin seurauksiin ja vaikutuksiin. Nuoret kertoivat myös, ettei epätoivottu materiaali ollut vaikuttanut, kiinnostanut tai haitannut millään tavalla. Lisäksi nuoret kertoivat pelänneensä muiden reaktioita. Kohdatessaan epätoivottua seksuaalissävytteistä materiaalia suurin

osa nuorista oli kertonut kaverille, estänyt tai ilmiantanut tilin tai käyttäjän sosiaalisen median palvelun ylläpidolle.

Tutkimustuloksissa nuorten suhtautumisessa sextingin riskeihin näkyi ikäsidonaisuus. Ymmärrys ja riskien tunnistaminen voi hahmottua vasta vanhemmalla iällä. Nuoret pitivät huolestuttavana isoa ikäeroa sextingiä tekevien kesken. Huolestuttavana pidettiin myös erittäin nuorten tekemää sextingiä. Tutkimustulokset osoittivat, että luottamuksen tunne toiseen on tekijä, jonka kautta nuori tekee valinnan tehdä sextingiä. Nuoret toivat esille, että sextingissä kummankin osapuolen pitää voida päättää omasta osallistumisestaan. Tutkimustuloksissa nuoret kokivat olevansa itse vastuussa omasta sextingistään ja halusivat päättää omasta osallistumisestaan. Tämä voi kertoa nuorten halusta ottaa toimijuus omasta seksuaalisuudestaan ja seksuaalisesta toiminnasta. Spišák huomauttaakin, että historiallisesti tarkasteltuna seksuaalisesti käyttäytyvään lapseen on liittynyt pelkoa, ahdistusta ja paniikkia. Yhtäläisyyksiä voidaan löytää tämän hetken huolenaiheista ja tavoista, joilla on yritetty hallita ja rangaista lasten seksuaalisuutta. (Spišák 2019, 48.)

Suomalaisista nuorista 9,4 prosenttia luokitellaan sosiaalisen median ongelmakäyttäjäksi. Suomalaisnuorten ongelmallinen sosiaalisen median käyttäminen yhdistetään oireiluun, väsymykseen, yksinäisyyteen ja epäaktiivisuuteen. (Paakkari ym. 2021, 7.) Tutkimustuloksissani tuli esille, että nuoret kuvailevat ja määrittelevät kuitenkin sextingiä pääasiassa normaalina ja terveellisenä ajanvietteenä, eikä niinkään ongelmallisena toimintana. Varsinkin poikien vastauksissa korostui hieman enemmän sextingin olevan ajanvietettä. Sextingiä oli tehty niin kaukosuhteessa kuin karkottaakseen tylsyyttä. Normaalina kanssakäymisenä pidettiin, kun toisiinsa luottavat ja toisilleen tutut ihmiset tekevät sextingiä.

Vastaajista vain murto-osa piti sextingiä vahingollisena. Vahingollisena pidettiin rajoja rikkovaa sextingiä ja hyväksikäytön uhriksi joutumista. Miltei neljäsosa nuorista piti sextingiä terveellisenä. Sextingiä pidettiin terveellisenä, kun sexting tapahtuu toisilleen tuttujen ja turvallisten ihmisten kesken. Teini-iässä ja sitä vanhempien joukossa tapahtuvaa sextingiä pidettiin myös terveellisenä. Sextingin terveellisyys liitettiin oman identiteetin etsimiseen ja löytämiseen.

Terveellisinä puolina kerrottiin olevan myös molemminpuolisen mielihyvän hakeminen parisuhteessa. Lisäksi sextingin terveellisyys liitettiin itsensä tuntemiseen ja koskettamiseen. Sextingin koettiin osaltaan edistävän seksuaaliterveyttä. Epäterveellisenä pidettiin painostamista, pakottamista, hyväksikäyttöä, häirintää. Muutama nuori piti myös tuntemattomien ihmisten kanssa tapahtuvaa sextingia epäterveellisenä. Nuoret kokevat sextingin hyväksyttävänä, kun sexting on molemminpuolista, tapahtuu luontaisesti ja luottamuksellisesti eikä aiheuta ahdistuksen tai turvattomuuden tunteita.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut matka itseeni, omaan suhtautumiseeni ja ammatillisuuteeni. Kohdatessani sextingia tehneitä nuoria ajattelin miltei automaattisesti, että kyseessä on seksuaalinen häirintä tai grooming. Ensiksi huolestuin, jonka jälkeen kiinnostuin aiheesta ja päätin alkaa tutkimaan ilmiötä tarkemmin. Huomasin, että minullekin ammattilaisena oli jo muodostunut ja jäänyt tiukasti kiinni ajatus, että nuorten seksuaaliset toiminnat sosiaalisessa mediassa liittyvät usein, ellei aina riskeihin ja haittoihin. Tiedostan, että omiin ajatusmalleihini on voinut vaikuttaa median tuomat uutisotsikot sextingin uhista ja riskeistä. Osaltaan omaan ajatteluuni on vaikuttanut varmasti useat koulutukset groomingista ja seksuaalisesta häirinnästä. Seksuaalissävytteisten viestien kirjoittaminen ja materiaalien lähettäminen sekä kommunikointi eivät ole sinänsä ilmiönä uusia. Teknologia ja digitalisaatio ovat mahdollistaneet ja laajentaneet vain tapoja tuottaa ja lähettää seksuaalissävytteistä materiaalia. Spišák huomauttaakin, että nuorten seksuaalisuus ja heidän pääsemisensä seksuaalissävytteisten materiaalien äärelle on tullut aikuisten tietoisuuteen vahvemmin kuin aikaisempina vuosina. Tämä on herättänyt paniikkia nuorten seksuaalisista käytänteistä ja seksuaalisista kulttuureista. (Spišák 2019, 63.)

Opinnäytetyötäni tehdessä aihe vaihtuikin suhteellisen nopeasti seksuaalisesta häirinnästä nuorten sextingiin liittyvien asenteiden ja mielipiteiden tutkimiseen. Halusin tuoda sexting-ilmiöstä esille nuorten mielipiteet ja antaa heille puheenvuoron. Tutkimukseni auttaa tarkastelemaan ilmiötä monipuolisesti ja tuo keskusteluun mukaan nuorten mielipiteet. Keskustellessa tai tutkiessa nuorten keskuudessa olevia ilmiöitä on mielestäni oleellista toimia nuorilähtöisesti ja nuori keskiössä. Tutkimustulosten kautta olen saanut huomata, että mikään ilmiö ei ole yksipuolinen tai mustavalkoinen. Tutkimustulokset vahvistavat osaltaan jo olemassa olevaa tutkimustietoa mutta kertovat myös nuorten

antamista merkityksistä sextingistä. Sextingin liitettävissä olevat riskit ja haittavaikutukset ovat todellisia mutta nuoret näyttävät tiedostavan niitä suhteellisen hyvin. Ehkä on aika ottaa esille ja puhua sextingin hyvistäkin puolista. Tutkimustuloksissani nuoret tuovat esille sextingin positiivisia puolia mutta myös hyötyjä. Tutkimustiedon avulla pystytään muodostamaan tiedostavampi ja asiayhteyteen perustuvampi ymmärrys nuorten sextingin käytänteistä ja asenteista.

Kasvatus- ja ohjausalan ammattilaisena olen saanut paljon uutta tietoa ja osaamista esimerkiksi digitaalisista seksuaalisista ilmiöistä. Opinnäytetyön tekeminen on ollut paikka paikoin haastavaa jopa vaikeaa. Suomenkielistä tutkimustietoa on suhteellisen vähän olemassa ja olenkin koonnut teoriaosuuden sekä suomen-, että englanninkielisistä lähteistä. Teorian löytäminen ja kääntäminen suomenkieliseksi on vaatinut aikaa ja panostusta. Suurin osa tutkimustiedosta, jonka löysin nuorten sexting-ilmiöstä, keskittyi huolipuheeseen ja haittavaikutuksiin. Oli haasteellista koostaa teoriapohja, joka keskittyisi ymmärtävään näkökulmaan, vaikka sellainen lähtökulma oli itselleni jo muodostunut. Teoriaosuudessa olenkin pyrkinyt käsittelemään ilmiötä useasta eri näkökulmasta. Mielestäni opinnäytetyöni tarkoitus on täytynyt koska ymmärtävälle tutkimustiedolle sextingistä on tarvetta. Haittavaikutusten ja riskien esille tuomisella pystytään toki tekemään ennaltaehkäiseviä materiaaleja. Itse halusin suhtautua nuorten sanoittamaan sextingiin ymmärtävästi ja tuomitsematta. Halusin tuoda esille teoriaa ja tutkimustietoa, joista voisi saada kattavan ja monipuolisen kuvan ilmiöstä.

Opinnäytetyöni aineiston keräsin Webropol-kyselylomakkeella, joka olikin edullinen ja ketterä tapa kerätä aineistoa. Jos nyt aloittaisin opinnäytetyöni, hyödyntäisin aineiston keräämisessä monipuolisemmin sosiaalista mediaa ja sen eri palveluita. Yhtenä vaihtoehtona voisi olla hyödyntää koronaviruspandemian aikana yleistyneen Discordin keskusteluryhmiä. Aloittaessani opinnäytetyöni tekemisen Discord ei ollut vielä itselleni kovin tuttu. Discordin keskusteluryhmissä voisi saada vielä syvällisempää tutkimusaineistoa sekä pystyisi tutkijana käymään anonyymia vuorovaikutteista keskustelua kohdejoukon kanssa. Jatkotutkimusaiheina olisi mielenkiintoista tutkia, miten nuoret suhtautuvat aikuisten ja ammattilaisten tapaan keskustella sexting-ilmiöstä. Olisi hyö-

dyllistä tietää, missä ja minkälaista keskustelua ja tietoa nuoret kaipaavat sexting-ilmiöstä. Nuorten tuottamaa tietoa sextingistä tarvitaan, jotta esimerkiksi seksuaalikasvatusmateriaalit sisältäisivät tietoa nykyajan digitaalisista seksuaalisista ilmiöistä. Jatkotutkimusaiheiden kautta voitaisiin tehdä nuorilähtöistä ja nuorta puhuttelevaa materiaalia sekä tuoda esille muutakin kuin huoli- ja riskipuhetta ilmiöstä.

Ymmärtävän tutkimustiedon kautta ammattilaiset ja kasvattajat pystyvät kohtaamaan nuoria paremmin, kun nuoret kertovat kohdanneensa niin epätoivottua kuin toivottua seksuaalissävytteistä materiaalia sosiaalisessa mediassa. Pelko- tai uhkaperusteisella, kieltävällä tai tuomitsevalla kasvatuksella harvoin pystytään tehokkaasti ohjaamaan ja opettamaan nuorelle ja lapselle turvallisia sosiaalisen median käytänteitä. Ammattilaisilta ja kasvattajilta vaaditaan herkkyyttä, tarkkuutta ja nuorilähtöisyyttä siihen, miten seksuaalisuutta ja seksiä digitaalisissa ympäristöissä käsitellään nuorten kanssa. Riskipuheiden sijaan on aika siirtyä ottamaan nuorten kokemukset ja mielipiteet osaksi media- ja seksuaalikasvatusta. Käsiteltäessä sextingiä nuoria ei tulisi nähdä pelkästään uhreina vaan aktiivisina toimijoina, jotka osaavat suhtautua riskeihin tiedostavasti. Aikuisten ja ammattilaisten tulisi luoda nuorille turvallinen ilmapiiri, jossa seksuaalisiin mediakuvastoihin ja digitaalisiin ilmiöihin suhtaudutaan myönteisesti tunnistaen sekä reflektoiden ilman häpeää ja pelkoa.

LÄHTEET

- Aaltonen, J. 2012. Turvataitoja nuorille. Opas sukupuolisen häirinnän ja seksuaalisen väkivallan ehkäisyyn. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Julkaisuja 21/2012. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/documents/10531/124365/Opas%202012%2021.pdf> [viitattu 28.3.2021].
- Anttonen, M. 2019. Yubo-sovellus luotiin lapsille ja nuorille kavereiden etsimistä varten – siitä tulikin alaikäisten Tinder. *Yle*. Verkkolehti. Päivitetty 10.10.2019. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11008153> [viitattu 1.2.2021].
- Ayuningtyas, P. & Kariko, A. 2018. The slut-shaming phenomenon in social media: A case study on female English literature students of Binus University. Teoksessa Kerr, T., Ndimande, B., Van der Putten, J., Johnson-Mardones, D.-F., Arimbi, D.-A. & Amalia, Y.-S. *Urban Studies: Border and Mobility*. 12/2018, Universitas Airlangga, Surabaya, Indonesia. Lontoo, 347–352. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/342842635_The_slut-shaming_phenomenon_in_social_media_A_case_study_on_female_English_literature_students_of_Binus_University [viitattu 6.5.2021].
- Barrense-Dias, Y., Berchtold, A., Surís, J.-C. & Akre, C. 2017. Sexting and the Definition Issue. *Journal of Adolescent Health* 61, 544–554. PDF-dokumentti. Saatavissa: [https://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(17\)30214-8/pdf](https://www.jahonline.org/article/S1054-139X(17)30214-8/pdf) [viitattu 5.3.2021].
- Brok, T. 2020. You Can See Me Naked (After the Paywall): How OnlyFans Transforms the Online Sex Industry. *Masters of Media*. Päivitetty 28.9.2020. *New Media & Digital Culture M.A.*, University of Amsterdam. Blogi. Saatavissa: <http://mastersofmedia.hum.uva.nl/blog/2020/09/28/you-can-see-me-naked-after-the-paywall-how-onlyfans-transforms-the-online-sex-industry/> [viitattu 27.3.2021].
- Brenoff, A. 2018. 5 Apps that should terrify every parent, according to experts. *Huffpost*. Verkkolehti. Päivitetty 1.3.2018. Saatavissa: https://www.huffpost.com/entry/5-apps-every-parent-needs-to-know-about-according-to-experts_n_5a95972de4b036ab0142f50d?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly95bGUuZmkv&guce_referrer_sig=AQAAAFxt58-FNzipw-NaPZFLWWolo_0G2ASPERYsAvzEK6oPXIHTFTI9es8ohkqFdne-vx0kNodlYogwhAzsHm-dqbjO1TKttVJoGmO-yMA5WvDI99bE3K8zfswhbWnCV0ccZWCqUB4SinTQUcakj5PvDv71fo2_ZgOgTkS87m0bPY4bq [viitattu 1.2.2021].
- Cacciatore, R & Korteniemi-Poikela, E. 2019. Rakkaus, ilo, rohkeus. Seksuaalisuuden portaat. Helsinki: Minerva Kustannus.
- Chen, M., Cheung, A.-S.-Y. & Chan, K.-L. 2019. Doxing: What Adolescents Look for and Their Intentions. Teoksessa Chan, K.-L. & Ip, P. (toim.) *International Journal of Environmental Research and Public Health*. Volume 16. Issue 2, 1–3. PDF-dokumentti. <https://www.mdpi.com/1660-4601/16/2/218> [viitattu 27.3.2021].

Crofts, T., Lee, M., McGovern, A. & Milivojevic, S. 2015. Sexting and Young People. London: Palgrave Macmillan. E-kirja. Saatavissa: <https://link.springer.com/book/10.1057/9781137392817#toc> [viitattu 6.4.2021.]

Ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. SoMe ja nuoret 2019 – katsaus nuorten sosiaalisen median käytöstä. Sosiaalisen median käyttötavat – SoMe ja Nuoret 2019-katsaus nuorten sosiaalisen median käytöstä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://wordpress.ebrand.fi/someja-nuoret2019/3-sosiaalisen-median-kayttotavat/> [viitattu 2.2.2021].

Erkko, A & Hannukkala, M. 2013. Mielenterveys voimaksi. Käsikirja nuorisotyön ammattilaisille. 3. painos. Helsinki: Suomen mielenterveysseura.

Eskola, J. 2018. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: Laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 5. painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 219–221.

Europol. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation. 2021. Online sexual coercion and extortion of children. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/child-sexual-exploitation/online-sexual-coercion-and-extortion-of-children> [viitattu 28.3.2021].

Gardner, H & Davis, K. 2013. The App Generation: How Today's Youth Navigate Identity, Intimacy, and Imagination in a Digital World. E-kirja. Yale University Press. Saatavissa: https://kaakkuri.finna.fi/Record/nelli29_mamk.2550000001128174 [viitattu 6.1.2021].

Haasio, A. 2016. Koukussa nettiin. Lapset, nuoret ja verkon vaarat. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Haataja, M. 2019. Ohjattuja seksuaalisia nautintoja. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Väitöskirja. 124. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/116918/978-952-03-1235-0.pdf?sequence=2&isAllowed=y> [viitattu 6.5.2021].

Hakanen, T., Myllyniemi S. & Salasuo, M. (toim.) 2018. Oikeus liikkuu. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2018. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisu 139. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://tieto-anuorista.fi/wp-content/uploads/2019/02/Lasten-ja-nuorten-vapaa-aikatutkimus-Oikeus-liikkua.-Verkkojulkaisu.pdf> [viitattu 8.2.2021].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 20. painos. Helsinki: Tammi.

Hokkanen, L. 2014. Sairaana hauskaa! Nuorten kasvatuksellinen kapina folkloressa. Teoksessa Penttinen, P. (toim.) Kasvatus ja Aika. Teema: nuorisokasvatus. 8/3, 7–12. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68624/29964> [viitattu 4.1.2021].

Hokkanen, L. 2015. Mustan ja alatyylisen huumorin ilmiötä 2000-luvun digiloressa. Teoksessa Knuuttila, S., Hakamies, P. & Lampela, E. (toim.) Huumorin skaalat. Esitys, tyyli, tarkoitus. Kalevalaseuran vuosikirja 94. Helsinki: Suomen kirjallisuuden seura, 362–364.

Holopainen, E. 2020. Tinder, nuoret naiset ja aikuistuminen. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Pro gradu-työ. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/323757> [viitattu 5.5.2021].

Kallio, K.-P., Korkiamäki, R. & Häkli, J. 2015. Myönteinen tunnistaminen – näkökulma hyvinvoinnin edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen. Teoksessa Kallio, K P., Korkiamäki R & Häkli, J. (toim.) Myönteinen tunnistaminen. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 90. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 21–22. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/myonteinen_tunnistaminen.pdf [viitattu 22.1.2021].

Kallinen, K., Pirskanen, H. & Rautio, S. 2018. Sensitiivinen tutkimuksessa. Menetelmät, kohderyhmät, haasteet ja mahdollisuudet. 2.painos. Tallinna: Unipress.

Kantola, A. Helsingin sanomat. 2020. Pyytämättä lähetetyt intiimikuvat voivat uuden lain myötä johtaa syytteisiin seksuaalisesta ahdistelusta. Helsingin sanomat verkkouutinen 12.10.2020. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006667627.html> [viitattu 6.5.2021].

Karhu, E. 2020. Lasten ja nuorten kokema seksuaaliväkivalta ilmiönä. Teoksessa Oinas, M.-M., Pietilä, M. & Tuohino, V. (toim.) Kysy, kohtaa ja kuuntele. Opas seksuaalisen houkuttelun ja seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisyyn nuorisotyössä. Oulu: Koordinaatti, 18–19. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://koordinaatti.fi/system/files/2020-07/Kysyy%20kohtaa%20kuuntelee%20opas%20verkkoversio.pdf> [viitattu 28.3.2021].

Kontula, O. 2013. Sukupolvet ja seksuaalisuuteen liittyvät arvot Suomessa. Väestöliiton Väestöntutkimuslaitoksen työpaperi 3/2013. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://vaestoliitto-fi.directo.fi/@Bin/f922304420280f60f1108759bf7d258e/1617364990/application/pdf/2307358/Ty%C3%B6paperi%203_Kontula.pdf [viitattu 2.4.2021].

Kontula, O. 2017. FINSEX: Seksuaaliasenteet. Väestöliitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/perheiden-hyvinvointi/suomalaisten-seksuaalisuus-finse/finsex-asenteet/ [viitattu 16.2.2021].

Korkala, S & Virta, J. 2016. “Ehkä pieni pelko takaraivossa, kun on lähettänyt itsestään vähän paljastavampaa materiaalia”. 15–25-vuotiaiden nuorten kokemukset sextingistä. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu-työ. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/62360> [viitattu 21.2.2021].

Kupjainen, R & Sintonen S. 2009. Medialukutaidot osallisuus mediakasvatus. Helsinki: Palmenia University Press.

Kupiainen, R. 2013. Diginatiivit ja käyttäjälähtöinen kulttuuri. *Widerscreen*. Päivitetty 16.4.2013. 1/2013. Verkkolehti. Saatavissa: <http://widerscreen.fi/numerot/2013-1/diginatiivit/> [viitattu 12.1.2021].

Kärkkäinen, H. 2020. Yksi sivusto mullisti nettipornon täysi – mutta sillä on täysin musta puoli. *Ilta-Sanomat*. Verkkolehti. Päivitetty 26.5.2020. Saatavissa: <https://www.is.fi/digitoday/art-2000006518541.html> [viitattu 27.3.2021].

Lee, J. (2012) What Is Doxing & How Does it Affect your privacy? *MakeUseOf*. Päivitetty 23.11.2012. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.makeuseof.com/tag/what-is-doxing-and-how-does-it-affect-your-privacy-makeuseof-explains/> [viitattu 27.3.2021].

Lipponen, U. 1997. Rakkauden ja seksin pauloissa. Näkökulma 1980-luvun tyttöjen albumiperinteeseen. Teoksessa *Amor, Genus & Familia*. Kirjoituksia suullisen perinteen ja kansankulttuurin alalta. *Elektrolisti*. 1/1997, 4. vuosikerta. Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/elore/article/view/78227/39126> [viitattu 28.1.2021].

Lyyra, N. 2021. Ongelmallinen sosiaalisen median käyttö uhka koululaisten hyvinvoinnille. Jyväskylän yliopisto. Tutkimusuutiset 25.2.2021. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.jyu.fi/fi/ajankohtaista/arkisto/2021/02/ongelmallinen-sosiaalisen-median-kaytto-uhka-koululaisten-hyvinvoinnille> [viitattu 6.5.2021].

Maailman terveysjärjestön (WHO) Euroopan aluetoimisto ja BZgA. 2010. Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa. Suuntaviivat päättäjille, opetus- ja terveydenhoitoalan viranomaisille ja asiantuntijoille. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80220/039844e2-c540-4e81-834e-6f11e0218246.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 23.1.2021].

Maheux, A., Evans, R., Widman, L., Nesi, J., Prinstein, M., Choukas-Bradley, S. 2020. Popular Peer Norms and adolescent sexting behavior. *Journal of Adolescence* 78, 62–66. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/337988145_Popular_peer_norms_and_adolescent_sexing_behavior [viitattu 10.1.2021].

Matikainen, J. 2019. TikTok viihdyttää massoja, mutta millä hinnalla – kun käytät kiinalaista hittisovellusta, näetkö vain Kiinalle sopivaa viihdettä? *Yle*. Verkkolehti. Päivitetty 18.12.2019. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11121337> [viitattu 1.4.2021.]

Meggers, H. 2012. Discovering the Authentic Sexual Self: The role of Fandom in the Transformation of Fans' Sexual Attitudes. Teoksessa Larsen, K. & Zubernis, L. (toim.). *Fan Culture. Theory / Practice*. Cambridge Scholars publishing, 60–68. E-kirja. Saatavissa: <https://books.google.fi/books?id=sQouBwAAQBAJ&pg=PA72&lpg=PA72&dq=>

[sexuality+fanfiction&source=bl&ots=MV0HqEvu9w&sig=ACfU3U0KD2MVKoi_EM-ILBSKCCm0VSDDU1Q&hl=fi&sa=X&ved=2ahUKEwjHjse_26PpAhWM16YKH YqEC4YQ6AEwBnoECAkQAQ#v=onepage&q&f=false](https://doi.org/10.1080/10812383.2019.1611111) [viitattu 19.1.202].

Merikivi, J. 2010. Nuorille kohdistetut internet-kyselyt ja huoltajien suostumus. Teoksessa Lagström, H., Pösö, T., Rutanen, N & Vehkalahti, K. (toim.) Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, 137. Helsinki: Unigrafia.

Merikivi, J., Myllyniemi, S. & Salasuo, M. (toim.) 2016. Media hanskassa. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta. Julkaisuja 184. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion liikuntaneuvosto, Valtion nuorisosiain neuvottelukunta, Nuorisotutkimusverkosto.

Morgan, E.-M. 2014. Outcomes of Sexual Behaviors Among Sexual Minority Youth. Teoksessa Lefkowitz, E.-S. & Vasilenko, S.-A. (toim.) Positive and negative outcomes of sexual behaviours. New Directions for Child and Adolescent Development. 144/2014, 26. E-kirja. Saatavissa: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/xamk-ebooks/reader.action?docID=1727403&query=sexting+and+teens> [viitattu 20.4.2021].

Mäkelä, K. 2010. Alaikäisiä koskevan yhteiskunta- ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettinen ennakkosäätely. Teoksessa Lagström, H., Pösö, T., Rutanen, N & Vehkalahti, K. (toim.) Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Julkaisuja 218, 83. Helsinki: Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto.

Nielsen, S. 2014. "Ei kaikkea pidä sekoittaa ahdisteluun". Tyttöjen internetissä saamat ja lähettämät seksiin liittyvät viestit. Turun yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Pro gradu-työ. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://www.utu-pub.fi/handle/10024/101931> [viitattu 21.2.2021].

Nielsen, S., Paasonen, S. & Spišák, S. 2015. "Pervy role-play and such": girls' experiences of sexual messaging online. Sex Education: Sexuality, Society and Learning. 15/2015. Issue 5. Routledge. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/280550362_'Pervy_role-play_and_such'_girls'_experiences_of_sexual_messaging_online [viitattu 3.2.2021].

Nikunen, K., Paasonen, S. & Saarenmaa, L. (toim.) 2005. Jokapäiväinen porno. Media, seksuaalisuus ja populaarikulttuuri. Jyväskylä: Gummerus.

O'Sullivan, L.-F. (2014) Linking Online Sexual Activities to Health Outcomes Among Teens. Teoksessa Lefkowitz, E.-S. & Vasilenko, S.-A. (toim.) Positive and negative outcomes of sexual behaviours. New Directions for Child and Adolescent Development. 144/2014, 37–51. E-kirja. Saatavissa: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/xamk-ebooks/reader.action?docID=1727403&query=sexting+and+teens> [viitattu 22.3.2021].

Paakkari, L., Tynjälä, J., Lahti, H., Ojala, K. & Lyyra, N. 2021. Problematic Social Media Use and Health among Adolescents. Faculty of Sport and Health Sciences, University of Jyväskylä. Int. J. Environ. Res. Public Health. 18/4.

PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/4/1885> [viitattu 6.5.2021].

Patchin, J.-W. & Hinduja, S. 2019. It is Time to Teach Safe Sexting. *Journal of Adolescent Health* 2/66. 140-144. Elsevier. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.researchgate.net/publication/337853897> It is Time to Teach Safe Sexting [viitattu 6.4.2021.]

Pelastakaa Lapset. 2018. Lasten ja nuorten kokema seksuaalinen häirintä ja siihen liittyvä kiusaaminen digitaalisessa mediassa. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaaalapset/main/2018/08/31131602/Sexting_raportti_web-002.pdf [viitattu 27.2.2021].

Popova, M. 2017. "Slight dub-con but they both wanted it hardcore": Erotic fanfiction as a form of cultural activism around sexual consent. University of the West England, Bristol. Faculty of Arts Creative Industries & Education. A thesis. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://uwe-repository.worktribe.com/output/869400> [viitattu 14.1.2021].

Porras, K. 2015. Seksuaalisuutta loukkaava väkivalta ja sen vaikutus seksuaaliseen hyvinvointiin. Teoksessa Bildjuschkin, K. (toim.) 2015. Seksuaalikasvatuksen tueksi. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Työpaperi 35/2015. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/129742/TYÖ2016_35_web_korjattu.pdf?sequence=5&isAllowed=y [viitattu 28.2.2021].

Pönkä, H. 2014. Sosiaalisen median käsikirja. Jyväskylä: Docendo Oy.

Salokoski, T & Mustonen, A. 2007. Median vaikutukset lapsiin ja nuoriin – katsaus tutkimuksiin sekä kansainvälisiin mediakasvatuksen ja -sääntelyn käytäntöihin. Mediakasvatusseuran julkaisuja 2/2007. Mediakasvatusseura ry. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://mediakasvatus.fi/wp-content/uploads/2018/06/ISBN978-952-99964-2-1.pdf> [viitattu 20.1.2021].

Shoveller, J.-A., Johnson, J.-L., Langille, D.-B. & Mitchell, T. 2004. Socio-cultural influences on young people's sexual development. Teoksessa Kawachi, I., Subramanian, S.-V & Panter-Brick, C. (toim.) *Social Science & Medicine*. 3/59, 473. Elsevier. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0277953603006014>. [viitattu 2.4.2021.]

Siikala, A-L & Pöysä, J. 1997. Aluksi. Teoksessa Amor, genus & familia: Kirjotuksia suullisen perinteen ja kansankulttuurin alalta. *Elektroloristi* 1/4. Joensuu: Suomen kansantietouden Tutkijain Seura ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/elore/issue/view/5435> [viitattu 12.1.2021].

Sillfors, P. 2020. 2.2 Grooming eli seksuaalinen houkuttelu - mistä on kyse? Teoksessa Oinas, M.-M., Pietilä, M. & Tuohino, V. (toim.) *Kysy, kohtaa ja kuuntele*. Opas seksuaalisen houkuttelun ja seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisyyn nuorisotyössä. Koordinaatti. Oulun kaupunki. 1. painos. 22–24. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://koordinaatti.fi/system/files/2020-07/Kysy%20kohtaa%20kuuntelee%20opas%20verkkoversio.pdf> [viitattu 28.3.2021].

Someturva 2021a. Doksaus seuranhakusivulla. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://someturva.fi/cases/doksaus> [viitattu 27.3.2021].

Someturva_2021b. TikTok. Turvaopas – TikTok. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://someturva.fi/some/tiktok> [viitattu 1.4.2021.]

Spišák, S. 2016. Median seksisisällöt ja mediakasvatus. Mediakasvatusseuran julkaisuja 3/2016. Mediakasvatuseura. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://mediakasvatus.fi/wp-content/uploads/2018/06/Median-seksisisallot-ja-mediakasvatus.pdf> [viitattu 13.1.2021].

Spišák, S. 2019. Porn and Norms. Pornography and normative notions of gender, love, sex and relationships in the sexual narratives of Finns on their adolescent experiences. Turun yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Väitöskirja. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.utupub.fi/handle/10024/148450> [viitattu 4.5.2021].

Spišák, S. 2020. The intimacy effect: Girls' reflections about pornography and 'actual sex'. University of Turku. Department of Media Studies. Sexualities. 7/23,1258. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1363460720902719> [viitattu 6.5.2021].

Suomen virallinen tilasto. 2020. (SVT) Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö. Päivitetty 10.11.2020. Helsinki: Tilastokeskus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tilastokeskus.fi/til/sutivi/2020/sutivi_2020_2020-11-10_fi.pdf [viitattu 6.5.2021].

Suominen, J. 2013. Johdanto – Sosiaalisen median aika. Teoksessa Suominen, J., Östman, S., Saarikoski, P. & Turtiainen, R. 2013. Sosiaalisen median lyhyt historia. Helsinki: Gaudeamus, 11–16.

Säteri, T. 2018. Pettäminen, salarackaus ja uskottomuus. Pimeät parisuhteet internetin aikakaudella. Helsinki: Aula & Co.

Sørensen, K. 2015. Grooming – A Strategic Process. Teoksessa Jansen, H.-A., Jakobsen, G., Gundorff, H. & Sørensen, K. Is it Really That Bad. An Anthology of Online Sexual Abuse of Children and Young People. Denmark: Save the Children, 33–46. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://resourcecentre.savethechildren.net/library/it-really-bad-anthology-online-sexual-abuse-children-and-young-people> [viitattu 4.4.2021].

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Kouluterveyskysely 2017 ja 2019. Perustulokset, nuoret 2017 ja 2019. Päivitetty: 17.9.2019. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=87869&mittarit_0=199799&mittarit_1=200283&mittarit_2=199867&vuosi_0=v2017&kouluaste_0=161293 [viitattu 28.1.2021].

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuukkanen, T. 2014. A Framework for Children's Participation in Online Environments. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Väitöskirja.

PDF-dokumentti. Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/44765/978-951-39-5936-4_vaitos_28112014.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 27.1.2021].

Uusitalo, N., Vehmas, S. & Kupiainen, R. 2011. Naamatusten verkossa. Lasten ja nuorten mediaympäristön muutos, osa 2. Tampere: Tampereen yliopisto.

Valli, R. & Perkkilä, P. 2018. Sähköinen kyselylomake ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus. 117–123.

Viitanen, L. 2008. Fanfiction kirjallisuutena eli kuinka koulukiusaajasta tuli seksikäs sankari. Tampereen yliopisto. Taideaineiden laitos. Pro gradu-työ. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/79434/gradu02891.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 14.1.2021].

Väestöliitto. 2020a. Mitä on kehotunnekasvatus. Sisältää kahdeksan aihetta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vaestoliitto.fi/ammattilaiset/lasten-kehotunnekasvatus/vaestoliiton-kehotunnekasvatus/kehotunnekasvatuksessa-on-kahdeksan-aihetta/> [viitattu 8.1.2021].

Väestöliitto. 2020b. Normit ja oikeudet. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vaestoliitto.fi/ammattilaiset/lasten-kehotunnekasvatus/normit-ja-oikeudet/> [viitattu 8.1.2021].

Nuorten asenteet sexting-ilmioon

Hei! Tämä kysely on tarkoitettu 15–18-vuotiaille nuorille. Kyselyn tarkoituksena on selvittää nuorten asenteita ja mielipiteitä sexting-ilmioistä sosiaalisessa mediassa.

Sextingillä tarkoitetaan tässä kyselyssä seksuaalissävyytteisten viestien, tekstien, kuvien tai videoiden lähettämistä ja vastaanottamista.

Vastaamalla tähän kyselyyn osallistut ja annat luvan Saija Paroselle käsitellä tuloksia hänen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun YAMK-opinnäytetyössään. Vastaaminen tapahtuu anonyymisti, eikä vastaajan henkilöllisyys paljastu missään vaiheessa. Kyselyn vastauksista ei voi päätellä vastaajien henkilöllisyyttä eikä opinnäytetyössä julkaista tunnistettavia tietoja tai asioita. Tutkimustulokset julkaistaan syksyllä 2019 valmistuvassa YAMK-opinnäytetyössä. Kyselyn vastaukset tuhoetaan opinnäytetyön valmistuttua.

Vastaamalla kyselyyn autat tekemään YAMK-opinnäytetyötä aiheesta, joka on ajankohtainen ja tärkeä. Tutkimustulokset pohjautuvat täysin nuorten asenteisiin ja mielipiteisiin, jotka ovat tärkeitä tuoda esille.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Kiitos avustasi!

1. Sukupuolesi *

- Tyttö
- Poika
- Muu

2. Ikäsi *

- alle 15
- 15
- 16
- 17
- 18
-

3. Parisuhdestatukseksi *

 ei parisuhteessa parisuhteessa avoin suhde avo- tai avioliitto muu, mikä?

4. Mitä sosiaalisen median palveluita käytät? *

 Instagram Snapchat Facebook Messenger WhatsApp Kik YouTube Mitä muita?

5. Miten määrittelet sextingin?

6. Oletko lähettänyt tai välittänyt seksuaalissävyytteisiä viestejä, kuvia ja / tai videoita itsestä tai muista sosiaalisessa mediassa?

 Kyllä Ei

- En tiedä
- En halua vastata

7. Oletko vastaanottanut seksuaalissävyytteisiä viestejä, kuvia ja / tai videoita sosiaalisessa mediassa?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä
- En halua vastata

8. Kenen kanssa olet harrastanut sextingiä?

Jos et ole harrastanut sextingiä, niin kenen kanssa uskot sextingiä tapahtuvan?

- Ihastuksen kohteen kanssa
- Seurustelukumppanin kanssa
- Kaverin kanssa
- Tuntemattoman kanssa
- Jonkun muun, kenen?

9. Mistä voi löytää henkilöitä, joiden kanssa voi kokeilla sextingiä?

- Instagram
- Snapchat
- Facebook
- Messenger
- YouTube
- Kik
- Jostai muualta, mistä?

10. Miten ja millä sanoin tai minkälaisin kuvien tai videoiden avulla toiselle osapuolelle voi mielestäsi ehdottaa sextingiä?

11. Kuvaile mahdollisimman tarkasti jotain sexting-tilannetta. Jos sinulla ei ole kokemusta asiasta, voit siirtyä suoraan kysymykseen 15.

Mistä ja miten sexting alkoi?

Miksi harrastit sextingiä?

Mitä laitetta ja missä palvelussa tai sovelluksessa sexting tapahtui?

Tunsitko entuudestaan ja / tai olitko tavannut aiemmin toisen osapuolen?

Mikä oli parisuhdestatuksesi?

Mitä viestit, kuvat tai videot sisälsivät?

Kuinka sexting eteni ja päättyi?

12. Minkälaisia tunteita tai tuntemuksia seksuaalissävytteiset viestit, kuvat ja / tai videot herättivät sinussa niiden lähettämisen ja vastaanottamisen aikana.

Voit valita useampia vaihtoehtoja sekä perustella niitä halutessasi.

- epämiellyttävä / ahdistava
- ärsytys / viha
- pelko
- hämmennys
- katumus
- häpeä / nolo
- mukava / miellyttävä
- huvittuneisuus / vitsi
- jännitys
- kiihottuneisuus
- ei tunnu juuri mitään

jotain muuta, mitä?

13. Minkälaisia tunteita tai tuntemuksia seksuaalissävyytteiset viestit, kuvat, videot herättivät sinussa niiden lähettämisen ja vastaanottamisen jälkeen?

Voit valita useampia vaihtoehtoja sekä perustella niitä halutessasi.

- epämiellyttävä / ahdistava
- ärsytys / viha
- pelko
- hämmennys
- katumus
- häpeä / nolo
- mukava / miellyttävä
- huvittuneisuus / vitsi
- jännitys
- kiihottuneisuus
- ei tunnu juuri miltään
- jotain muuta, mitä?

14. Aiotko jatkossa harrastaa sextingiä?

- Varmasti
- Melko varmasti
- En osaa sanoa
- En todennäköisesti
- Ehdottomasti en

15. Mitkä ovat mielestäsi nuorille syitä sextingin harrastamiselle?

Valitse mielestäsi 4 yleisintä syytä.

- Kiusaaminen

- Ahdistelu / häirintä
- Kostaminen
- Kiristäminen
- Painostettuna oleminen / pakottaminen
- Velvollisuuden tunne
- Vitsailu / pilailu
- Vastapuolen miellyttäminen
- Hauskanpito / flirttailu
- Ihastuminen
- Halu kiihottua
- Mielihyvän hakeminen
- Huomion / hyväksynnän hakeminen
- Itsensä ja seksuaalisuuden ilmaiseminen
- Nettiseksi harrastaminen
- Seksikumppanin löytäminen somen / netin ulkopuolelle
- Seurustelukumppanin löytäminen
- Tuttavuuksien / kavereiden löytäminen
- Ihmissuhteiden / seurustelusuhteen ylläpitäminen
- Ikävän lievittäminen
- Halu vastata vain viestiin
- Halu oppia seksistä ja seksuaalisuudesta
- Halu oppia seurustelusta ja ihmissuhteista
- Halu kokeilla ja tutkia omia rajoja
- Ajanviettäminen
- Halu kuulua porukkaan
- Uteliaisuus
- Jokin muu, mikä?

16. Millaisia hyviä puolia on mielestäsi sextingissä?

17. Millaisia huonoja puolia on mielestäsi sextingissä?

18. Arvioi seuraavia väitteitä asteikolla 1–5.

- 1= täysin eri mieltä
 2= hieman eri mieltä
 3= en osaa sanoa
 4= hieman samaa mieltä
 5= täysin samaa mieltä

Voit perustella mielipidettäsi tekstiosiossa.

	1	2	3	4	5
Sexting on mukavaa / miellyttävää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sextingillä voi saada ihailua / hyväksyntää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on jännittävää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on kiihottavaa <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on hauskanpitoa / flirttailua <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on terveellistä <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on hyväksyttävää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sextingillä voi löytää uusia tuttavuuksia / seurustelukumppanin <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Sextingillä voi ylläpitää ihmissuhteita <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sextingillä voi ilmaista itseä ja seksuaalisuuttaan <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sextingillä voi oppia seksistä ja seksuaalisuudesta <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sextingin kautta voi saada tietoa seurustelusta ja ihmissuhteista <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

19. Arvioi seuraavia väitteitä asteikolla 1–5.

- 1= täysin eri mieltä
 2= hieman eri mieltä
 3= en osaa sanoa
 4= hieman samaa mieltä
 5= täysin samaa mieltä

Voit perustella mielipidettäsi tekstiosiossa.

	1	2	3	4	5
Sexting on ahdistavaa / epämiellyttävää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on seksuaalista ahdistelua / häirintää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on kiusaamista <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on ärsyttävää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting voi alkaa kaduttaa <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on vahingollista <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on huolestuttavaa <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on nöyryyttävää <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Sextingiä tehdään miellyttääkseen muita tai painostettuna <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on pilailua / vitsailua <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on ajanvietettä <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
Sexting on normaalia kanssakäymistä <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

20. Minkälaista seksuaalissävyytteistä materiaalia tai sisältöä olet nähnyt tai kohdannut sosiaalisessa mediassa?

Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Puolialaston- / alastonkuvia
- Puolialaston- / alastonvideoita
- Kuvia / videoita sukuelimistä
- Porno
- Lapsiporno
- Seksuaalista väkivaltaa
- Alastokuvien ja / tai -videoiden levittämistä ja / tai niillä kiristämistä
- Seksuaalisia tai seksiä sisältäviä kirjoituksia tai tekstejä
- Seksuaalisia tai seksiä sisältäviä vitsejä, meemejä, giffejä
- Seksuaalisia tai seksiin vihjailuja / ehdotuksia
- Seksuaalisen kuva- tai videomateriaalin pyytämistä / vaihtokauppaamista
- Jotain muuta, mitä?

21. Miten mielestäsi eroaa toivottu ja epätoivottu sexting?

22. Kuinka olet toiminut kohdatessasi epätoivottua seksuaalissävyytteistä materiaalia tai sisältöä sosiaalisessa mediassa?

Voit valita useamman vaihtoehdon.

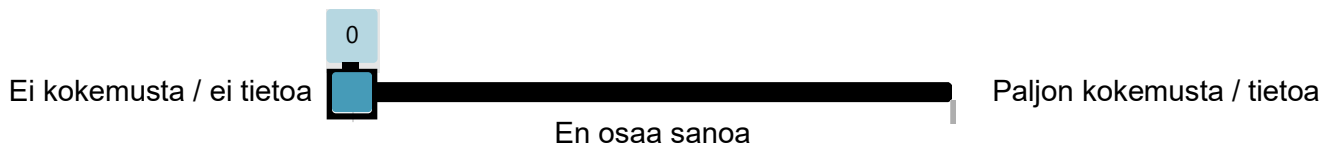
- Kertonut kaverille
- Kertonut vanhemmalle / huoltajalle
- Kertonut opettajalle / muulle koulun henkilökunnalle
- Kertonut nuoriso-ohjaajalle / nuorisotyöntekijälle
- Ottanut yhteyttä nettipoliisiin
- Ilmiantanut käyttäjän / tilin ylläpidolle sosiaalisen median palvelussa
- Estänyt käyttäjän / tilin sosiaalisen median palvelussa
- En mitenkään. Miksi et?
- Jotain muuta, miten?

23. Määrittele kokemuksesi / tietosi sextingistä asteikolla 0–10.

0= ei kokemusta / ei tietoa

5= en osaa sanoa

10= paljon kokemusta / tietoa

24. Määrittele asenteesi sextingiin asteikolla 0–10.

0= Kielteinen

5= Neutraali

10=Myönteinen

0

Kielteinen
nen

Neutraali

Myönte-

Kysely nuorten asenteista sexting-ilmiöön

Hei! Oletko 15–18-vuotias nuori ja sinulla on ajatuksia ja mielipiteitä seksuaalissävyytteisten viestien, kuvien ja videoiden lähettämisestä ja / tai vastaanottamisesta eli sexting-ilmiöstä?

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää nuorten asenteita ja mielipiteitä sexting-ilmiöstä sosiaalisessa mediassa. Vastaamalla kyselyyn autat tekemään YAMK-opinnäytetyötä aiheesta, joka on ajankohtainen ja tärkeä. Tutkimustulokset pohjautuvat täysin nuorten asenteisiin ja mielipiteisiin, jotka ovat tärkeitä tuoda esille.

Vastaamalla tähän kyselyyn, osallistut ja annat luvan Saija Paroselle käsitellä tuloksia hänen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun YAMK-opinnäytetyössään. Vastaaminen tapahtuu anonyymisti, eikä vastaajan henkilöllisyys paljastu missään vaiheessa. Kyselyn vastauksista ei voi päätellä vastaajien henkilöllisyyttä eikä opinnäytetyössä julkaista tunnistettavia tietoja tai asioita. Tutkimustulokset julkaistaan syksyllä 2019 valmistuvassa YAMK-opinnäytetyössä. Kyselyn vastaukset tuhotaan opinnäytetyön valmistuttua.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Kiitos avustasi.

<https://link.webpolsurveys.com/S/684D75A976ED1744>

